

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 260 (12 339) A Wyd. 2

Poznań, sobota/niedziela 3/4 listopada 1984

Cena 5 zł

PL ISSN 0137-9186 A Nr indeksu 35028

GŁOS WIELKOPOLSKI

Z WICEMAJEWOJĄ
POZNANSKIM
ROMUALDEM ZYSNARSKIM

**ZAPRACOWAĆ
NA ŻYCZLIWĄ OPINIĘ**

— Od kilku lat podejmowane są w kraju różnorodne przedsięwzięcia zmierzające do usprawnienia pracy administracji państwowej.

Wiele w tym zakresie zrobiło wojsko podczas trwania stanu wojennego. A co później zrobiła sama administracja w województwie poznańskim?

— Wojsko nauczyło nas przede wszystkim jednego, a mianowicie konsekwencji w rozliczaniu i realizacji podejmowanych uchwał i decyzji. Natomiast podczas przygotowań do wdrażania nowej ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego, nasze działania szły w dwóch kierunkach. Po pierwsze — przygotowaliśmy na szczeblach kadry, w tym zwłaszcza staraliśmy się o przewartościowanie dotychczasowego systemu myślenia i nawyków.

I po wtóre — podejmowaliśmy różne przygotowania organizacyjne. Jeśli o kadry chodzi, to najpierw przeprowadzono weryfikację urzędników, w której wyniku zwolniliśmy z pracy w administracji w województwie poznańskim kilka osób. Jednocześnie zastrzeżone zostały kryteria przyjmowania do pracy w administracji; wprowadzono między innymi system aplikacji, co gwarantuje stałą poprawę jakości kadr w urzędach państwowych. Jesteśmy jednak świadomi, że szczególnie w gminach i małych miasteczkach stan naszych kadr nie jest w pełni zadowalający. Istnieje tam duża rotacja a ponadto wielu urzędników to ludzie młodzi, co byłoby bardzo korzystne, gdyby ci młodzi związali się na stałe z administracją państwową. Tak nie jest. Niemniej w skali województwa zdolni jesteśmy przyjąć i zrealizować nowe rozwiązania systemowe i spełnić społeczne oczekiwania.

— Proszę powiedzieć, ile osób i w jakim wykształceniu pracuje w administracji państwowej w Poznaniu?

— Obecnie, łącznie z obsługą.

Spotkanie F. Castro i N. Tichonowa

(PAP) W Hawanie odbyło się spotkanie członka Biura Politycznego KC KPZR, premiera ZSRR Nikołaja Tichonowa, który stał na czele radzieckiej delegacji biorącej udział w XXXIX sesji RWPG, z pierwszym sekretarzem KC KP Kuby, przewodniczącym Rady Państwa i Rady Ministrów Fidelem Casto.

Rozwój polsko-kubańskiej współpracy gospodarczej

(PAP) Od 29 października do 1 listopada obradowała w Hawanie X sesja polsko-kubańskiej Komisji Współpracy Gospodarczej i Naukowo-Technicznej. Delegacji polskiej przewodniczył wicepremier Janusz Obodowski, a kubańskiej — wicepremier Diocles Torralbas.

W toku posiedzenia dokonano oceny polsko-kubańskiej współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej w takich m. in. dziedzinach jak: przemysł cukrowniczy, papierniczy, chemiczny, odlewniczy, maszyn i włókienniczych oraz omówiono wyniki prac nad koordynacją planów gospodarczych na lata 1986-1990. Komisja oceniła, że ustalenia z poprzedniej IX sesji realizowane były pomyślnie.

Pozytywnie oceniono także rozwój wymiany handlowej między Polską i Kubą. Realizacja wzajemnych obrotów przewidzianych w wieloletniej umowie handlowej na lata 1981-1985 przebiega zgodnie z przyjętymi ustaleniami. W ubiegłym roku wymiana handlowa osiągnęła 97 mln rubli, w tym polski eksport około 46 mln rubli. Przewiduje się, że w 1984 r. zostanie osiągnięty dalszy wzrost wzajemnych obrotów o około 10-11 proc. w stosunku do 1983 r. Zakłada się, że łącznie w pięcioletnim okresie 1981-1985 obroty polskiego handlu zagranicznego z Kubą znacznie przekroczą poziom założony w umowie wieloletniej.

W polskim eksporcie na Kubę dominują maszyny i urza-

dzenia, części zamienne i materiały do produkcji oraz konsumpcyjne artykuły przemysłowe. Natomiast z Kuby sprowadzamy głównie artykuły rolno-spożywcze np. cukier surowy i rafinowany, paprykę, owoce i soki cytrusowe, wyroby tytoniowe i inne oraz sprzęt surowców dla polskiego przemysłu, w tym np. tlenek niklu.

Na X sesji komisji zapadły ustalenia, których celem jest dalsze rozszerzenie współpracy gospodarczej, handlowej i naukowo-technicznej. Postanowiono kontynuować współpracę w rozbudowie i modernizacji — przy pomocy strony polskiej — przemysłu cukrowniczego, papierniczego, odlewniczego oraz piły wiórowych i pilśniowych.

90 lat Związku Polaków w Austrii „Strzecha”

Listy prezydenta Austrii i przewodniczącego Rady Państwa PRL

(PAP) Związek Polaków w Austrii „Strzecha” otrzymał z okazji 90-lecia swego powstania uroczyste listy od prezydenta Republiki Austrii, Rudolfa Kirchschlaegera i przewodniczącego Rady Państwa PRL Henryka Jabłońskiego, którzy objęli honorowy protektorat nad jubileuszowymi uroczystościami. Teksty obu listów publikuje w jubileuszowym wydaniu czasopismo związku „Głos Polonii”.

Historia „Strzechy” — pisze Rudolf Kirchschlaeger — odzwierciedla historię Polski i Austrii, dwóch europejskich państw i narodów, które doświadczyły wielkich cierpień — ale również wykazały wielką siłę samoistnienia. Z pie-

legnowaniem dobrych i przyjaznych stosunków między Austrią i Polską Związek łączy harmonijnie ochronę języka ojczystego i dorobku kulturowego starej ojczyzny w austriackim kręgu życia.

— Siła „Strzechy” — pisze prof. Henryk Jabłoński — jest połączenie w jedno głęboko ludzkiej potrzeby więzi z krajem ojców, z jego historią, językiem i kulturą oraz chęci dzielenia się tym, co bliskie z ludźmi nowego kraju i serdecznych doń uczuć. Dzięki temu związek wnosi i wnosi niemały wkład w zbliżanie społeczeństw obu krajów, ich kultur, w rozwój przyjaźni i stosunków między oboma narodami.

W Poznaniu — akademie, koncerty, wystawy i spotkania

Zbliża się 67 rocznica Rewolucji Październikowej

INFORMACJA WŁASNA

Zbliża się 67 rocznica Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. O znaczeniu tego wydarzenia dla współczesnych dziejów nie ma potrzeby nikogo przekonywać. Są oczywiste. Toteż każdego roku uświetniamy się rocznicę Rewolucji Październikowej imprezami, które oddają hołd jej uczestnikom i kontynuatorom rewolucyjnych idei, pogłębiają wiedzę historyczną o rewolucji i o stosunkach polsko-radzieckich.

W Poznaniu głównym akcentem obchodów będzie akademii i uroczysty koncert w auli Zespołu Szkół Muzycznych w Poznaniu przy ul. Sol-

nej, 7 listopada o godz. 15. Udział w nim zapowiedzieli, obok przedstawicieli władz administracyjnych i politycznych Poznańskiego, delegacje konsulatów generalnych ZSRR w Poznaniu, NRD we Wrocławiu, Czechosłowacji w Szczecinie oraz Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej. Występ zapowiedział m. in. Chór Konserwatorium Moskiewskie go.

Wcześniej, w poniedziałek 5 listopada, w byłym obozie w Zabikowie nastąpi odsłonięcie pomnika obywateli radzieckich zamęczonych w czasie minionej wojny w istniejącym tam hitlerowskim obozie karno-

Dokończenie na str. 10

J. P. de Cuellar odwiedzi Etiopię

(PAP) Sekretarz generalny ONZ, Javier Perez de Cuellar uda się w przyszły wtorek do Etiopii, aby ocenić sytuację żywnościową w tym kraju, dotkniętym od dłuższego czasu klęską suszy.

Parlament duński przeciwko rozmieszczeniu broni nuklearnej

(PAP) Parlament duński — Folketing większością głosów przyjął rezolucję zobowiązującą rząd by nie dopuścić do rozmieszczenia na terytorium kraju broni nuklearnej.

Stanowisko zajęte przez deputowanych do parlamentu, odzwierciedla nastroje społeczeństwa, w którym szerzy się ruch walki przeciwko umieszczeniu broni nuklearnej.

— Jeśli jest tak dobrze, to dlaczego jest tak źle? — powtórzył przekorną, obiegową opinię, I sekretarz KC. — Do brze, jeśli wziąć pod uwagę co mamy za sobą, co w bardzo trudnym czasie powiodło się osiągnąć; źle, jeżeli obecną sytuację zestawimy ze społecznymi oczekiwaniami oraz narastającymi potrzebami.

Mowa też była o różnej „optyce”, demokracji, zależności od tego, czy spogląda się na nią ze stanowiska państwa,

Z wielkopolskiego szkicownika

Dom studencki „Jowita” przy ul. Zwierzynieckiej w Poznaniu, wybudowany pod koniec lat sześćdziesiątych, jest jednym z wielu tego rodzaju obiektów wzniesionych w czterdziestolecie. Służy on żakowskiej braci Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W budynku mieści się 300 pokoi dwuosobowych. Oprócz pomieszczeń mieszkalnych w „Jowicie” znajdują się także stołówka, kawiarenka, przychodnia lekarska. Swoją siedzibę ma tutaj Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich UAM, oraz galeria sztuki „Akumulatory”, która nazwę swą wzięła od neonu na szczybie gmachu. (ap)

Rys. — J. Nowaczyk

Groźby dalszych zamachów

Indie pozostaną wierne testamentowi I. Gandhi

(PAP) Rosnie liczba śmiertelnych ofiar starć między wyznawcami hinduizmu a sikhami. Agencja PTI pisze w piątek rano, że zginęło już około 200 osób.

Zamordowanie w środę premiera Indii, Indira Gandhi przez 2 sikhów — funkcjonariuszy indyjskiej służby bezpieczeństwa — spowodowało w całym kraju gwałtowne wystąpienia ludności hinduskiej przeciwko sikhom. W

prawie całym Delhi obowiązuje godzina policyjna. Wojsko

i policja w stolicy Indii oraz w innych miastach, w których obowiązuje godzina policyjna, otrzymały rozkaz strzelania bez uprzedzenia do rabusiów i podpalaczy. W kilku starych północnej części Indii w piątek dochodziło do sporadycznych zamieszek. W piątek rano na ulicach Delhi panował spokój, ale nie widać było prawie wcale samochodów ani autobusów.

Rozpoczęto oficjalne śledztwo w sprawie śródogodzinnej w sprawie śródogodzinnej. Dokończenie na str. 2

Delegacja Sejmu przebywa w Mongolii

(PAP) Przebywająca z wizytą w Mongolii delegacja Sejmu PRL została przyjęta przez członka Biura Politycznego, sekretarza KC MPLR Damingijina Gombodzawa oraz członka Biura Politycznego KC MPRL Tumenbajaryna Ragsaa. W rozmowach uczestniczył członek Biura Politycznego KC MPLR, przewodniczący Wielkiego Churału Ludowego MRL Batocziryn Altangerel oraz zastępca przewodniczącego Wielkiego Churału Ludowego Dżugderdymina Gurragsaa.

W toku spotkania dokonano wymiany poglądów na temat sytuacji politycznej i gospodarczej PRL i MRL, omówiono sytuację międzynarodową, a przede wszystkim sprawę zagrożenia pokoju światowego przez imperializm amerykański, wyrażono pełne poparcie dla pokojowych inicjatyw Związku Radzieckiego.

Strona mongolska wyraziła uznanie dla konsekwentnej polityki zagranicznej Polski. A także zadowolenie z faktu stałobliżowania się życia społeczno-politycznego i gospodarczego w naszym kraju.

Otwarcie i prosto

Z biegiem czasu przywykliśmy do tego i niemal przestaliśmy zwracać na to uwagę. A przecież gdy się nad tym zastanowić — z pewnością stwierdzimy zasadniczą różnicę w obecnie używanym języku politycznym w Polsce w porównaniu z tym sprzed lat. Nowym, dobitnym przykładem były tu obrady XVII Plenum KC PZPR.

— Jeśli jest tak dobrze, to dlaczego jest tak źle? — powtórzył przekorną, obiegową opinię, I sekretarz KC. — Do brze, jeśli wziąć pod uwagę co mamy za sobą, co w bardzo trudnym czasie powiodło się osiągnąć; źle, jeżeli obecną sytuację zestawimy ze społecznymi oczekiwaniami oraz narastającymi potrzebami.

czy też z punktu widzenia po jedynego obywatela. W „optyce” państwowej nieraz rodzą się opinie, że tyle dokumentów, nowych rozwiązań, a skutek mizerny. Natomiast

przeciętny konsument chleba powszedniego miewa odczuć, które dosadnie wyraził autor pewnego listu, przytoczonego przez W. Jaruzelskiego: „Partia gada, że nie da rady zlikwidować spekulacji bez pomocy społeczeństwa (...) To po cholere ta partia istnieje, skoro nie chroni robotnika”. Pierwszy sekretarz omawiając bez ostrości przypadki jaśniejszego nadużywania stano-

wisk, przejawy cwaniactwa, nie liczenia się z potrzebą skromności — stwierdził twardo: członek partii powinien być bojownikiem nie z ustawy, ale z postawy. A powracając do kwestii doboru kierowniczych kadr — sprawy kluczowej dla sprawnego funkcjonowania państwa i wszystkich dziedzin naszego życia — Wojciech Jaruzelski przypominał sformułowaną rok temu zasadę: nie swoi, lecz najlepsi. I dodał: udział członków PZPR w ogniwach administracji państwowej i gospodarczej jest bardzo znaczny; dlaczego zatem z takimi trudnościami przebiega realizacja niektórych uchwał i dyrektyw?

Stawianie spraw w sposób prosty, jednoznaczny, otwarty — jest istotnym dorobkiem czasu odnowy naszej socjalistycznej demokracji.

WIESŁAW PORZYCKI

Od niedzieli w Poznaniu

40 uczestników konkursu skrzypcowego im. Z. Jahnkego

INFORMACJA WŁASNA

Około 40 młodych adeptów sztuki wiolinistycznej reprezentujących wszystkie czołowe ośrodki kraju, przystąpi jutro (w niedzielę) do III Ogólnopolskiego Konkursu Skrzypków im. Zdzisława Jahnkego. Impreza potrwa tydzień i rozegrana zostanie — tradycyjnie — w trzech etapach.

W pierwszym przewidziano 7 przesłuchań; odbywać się one będą w sali koncertowej Zespołu Szkół Muzycznych przy ul. Solnej; od niedzieli do wtorku o godz. 10 i 16, a w środę — o 9.

Kandydatów ocenia 9-osobowe jury złożone z wybitnych skrzypków i pedagogów, pod przewodnictwem doc. Jadwigi Kaliszewskiej.

Konkurs nie jest wpraw-

dzie eliminacją do polskiej ekipy na międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego, jednakże zarówno dla pedagogów i obserwatorów życia muzycznego, jak i dla publiczności powinien być interesującym przeglądem najzdolniejszych naszych skrzypków młodego pokolenia.

Organizatorzy: Towarzystwo Muzyczne im. H. Wieniawskiego w Poznaniu oraz tutejsza Akademia Muzyczna, przewidzieli oprócz trzech nagród głównych i dwóch wyróżnień, także nagrody specjalne; na przykład — zaproszenie na koncert z orkiestrą Filharmonii Poznańskiej.

Poznańskie środowisko reprezentowane będzie przez 11 młodych artystów. (wig)

Meksykańska wyprawa poznańskich kameralistów

INFORMACJA WŁASNA

Po kilkudniowym zaledwie pobycie w kraju — wypełnionym m.in. dwoma sesjami nagraniowymi — Orkiestra Kameralna Polskiego Radia i Telewizji pod batutą Agnieszki Duczmal wyrusza dzisiaj na kolejne tournée. Jak już zapowiadaliśmy, drogą poznańskich kameralistów wiodą tym razem za ocean. Celem tej koncertowej podróży wiodącej przez Warszawę, Londyn, Nowy Jork i Houston — jest Meksyk.

Program ponad dwutygodniowego wояжу po tym kraju przewiduje 10 koncertów w głównych jego ośrodkach kulturalnych. Orkiestra zabiera tym razem utwory m.in. W. A. Mozarta, O. Respighiego, P. Czajkowskiego oraz G. Bacowiczówny. Solistką będzie wybitna pianistka meksykańska Quadelupe Parrondo.

Zespół da m.in. koncert na otwieranej 9 listopada wielkiej imprezie handlowej RWPG — „Camexpo 84”. (wig)

W RFN hymny pochwalne dla czołowego rewizjonisty

(PAP) Jeśli ktoś żywi nadzieję, iż oficjalne czynniki rządowe w Bonn zechcą zdystansować się od serii prowokacyjnych, antypolskich wypadków czołowego przedstawiciela rewizjonistycznego nurtu w polityce zachodniogermiejskiej Herbertha Czai, po winien się z nim pożegnać. Płatkowe wystąpienie przewodniczącego frakcji parlamentarnej CDU/CSU w Bundestagu — Alfreda Dreggera — umysłowo, absolutnie jednoznacznie, iż cieszy się on nadal pełnym i bezapelacyjnym oparciem swej partii.

Zabierając głos z okazji 70 rocznicy urodzin tego działacza, Alfred Dregger oświadczył, że zachodniogermiejscy chadacy winni mu są „wdzięcz-

ność i uznanie” za jego bezkompromisowe stanowisko tak w sprawach „jedności narodu niemieckiego”, jak też „prawo do utraconej ojczyzny”.

Czaja, który nawet w zachodniogermiejskich środkach masowego przekazu już dawno zyskał sobie opinię „wielkiego wczorajszego”, urosł w przemówieniu Dreggera nie tylko do rangi człowieka który „dzięki wyjątkowej znajomości rzeczy, wielkiemu osobistemu zaangażowaniu i wielostronnemu doświadczeniu dysponuje olbrzymią siłą oddziaływania”, lecz także tego który swoją „trzeźwością, dalekowzrocznością i stałością przekonań przyczynił się wnie do współkształtowania polityki niemieckiej”.

Zbrojenia w przestrzeni kosmicznej

Czyny przeczą deklaracjom USA

(PAP) Prezydent Reagan podpisał wspólną rezolucję obu izb Kongresu z wezwaniem do współpracy między Wschodem i Zachodem w badaniu i wykorzystaniu do celów pokojowych przestrzeni kosmicznej. Przyjęcie rezolucji stanowi świadectwo wyrażanych na Kapitolu obaw przed przeniesieniem wyścigu zbrojeń w przestrzeń kosmiczną.

Z oświadczenia Reagana, wygłoszonego z okazji podpisania rezolucji jednak wynika że poza szumne deklaracje administracja USA nie zamierza wychodzić. Np. prezydent ani słowem nie wspominał o zawartym w niej wezwaniu pod adresem

Stanów Zjednoczonych o niezwłoczne podjęcie kroków dla przywrócenia układu z ZSRR o współpracy w wykorzystaniu Kosmosu dla celów pokojowych. Dokument, podpisany w 1972 r., de facto został anulowany przez administrację Reagana, która odmówiła przedłużenia terminu obowiązywania porozumienia wygasającego w 1982.

W rzeczywistości administracja prowadzi intensywne przygotowania do kroków wojennych w Kosmosie, wspierając swe poczynania krzykliwą kampanią propagandową w celu przekonania rodni meji opinii publicznej (i światowej) o swych „pokojowych” celach.

Wielka Brytania

Górnicy zapowiadają działania zwiększające skuteczność strajku

(PAP) Kierownictwo Krajowego Związku Górników zapowiedziało podjęcie ofensywy w celu zwiększenia skuteczności strajku i przybliżenia jego zwycięstwa. Po posiedzeniu kierownictwa związku w Sheffield poinformowano, że w najbliższy poniedziałek zwołana zostaje specjalna konferencja delegatów organizacji kopalnianych, na której przedstawią sobie dalszą strategię walki. Kierownictwo związku przewiduje m.in. zorganizowanie, wspólnie z Partią Pracy i Centralą Związkową TUC, 5 wielkich wieców, poparcia i solidarności z walczącymi górnikami.

W przyszłym tygodniu zapowiedziano też posiedzenie kierownictwa Komitetu Centrali Związkowej TUC, który zastanowi się nad skuteczniejszą pomocą dla górników. Przywódcą górników Arthur

Scargill oświadczył, że nadszedł czas zwiększenia zaangażowania Partii Pracy i władz TUC w sprawy strajku.

Władze Związku Górników wydały także polecenie etatowym działaczom związku, by nie udzielali żadnej pomocy w działaniach sekwestracyjnych funduszy i mienia związku, prowadzonych na polecenie londyńskiego sądu. Tymczasem jednak rozłamowa grupa pracujących górników podjęła kolejne wysiłki w celu utrzymania sądowego polecenia zapłaty 200 000 funtów grzywny, wymierzonej związkowi, nie z funduszu związku, lecz prywatnie przez 24 członków zarządu głównego związku. Członkowie tego zarządu otrzymali już indywidualne pozwys sądowe, zawiadamiające o wszczęciu procedury przeciwko nim.

Wiceprezydent Syrii w Libanie

Wezwanie do pokojowego uregulowania kwestii spornych

(PAP) W czwartek zakończył w Libanie wiceprezydent Syrii Abd el-Halim Chaddam. Przeprowadził rozmowy z prezydentem Aminem Dżemajem, premierem Raszidem Karamim oraz innymi przywódcami libańskimi.

Wiceprezydent Syrii podkreślił w czasie spotkań konieczność przywrócenia suwerenności i integralności terytorialnej Libanu, a także opowiedział się za regulowaniem kwestii spornych między różnymi siłami politycznymi w Libanie środkami pokojowymi.

Premier Karami oświadczył, iż rozmowy były bardzo owocne i umożliwiły opracowanie sposobów rozwiązywania poważnych problemów stojących przed Libanem. Prezydent Amin Dżemajel stwierdził, że spotkanie z Chaddamem otwo-

rzyło nowy rozdział w historii Libanu i uutorowało drogę do odblokowania procesu pojednania narodowego. Mamy nadzieję — powiedział Dżemajel — że wszystkie strony wysłuchają naszego apelu i podejmą z nami współpracę. Jestem przekonany — dodał — że armia libańska przy poparciu wszystkich ugrupowań zaimie stanowiska wzdłuż rzeki Awali po opuszczeniu ich przez Izraelczyków.

W poniedziałek rozpoczynają się pod patronatem ONZ rozmowy libańsko-izraelskie w sprawie wycofania wojsk inwazyjnych z Libanu Południowego. Wiceprezydent Syrii poinformował, że Damaszek popiera koncepcję tych rozmów, ale nie może udzielić Izraelowi żadnych gwarancji bezpieczeństwa.

Destrukcyjne stanowisko USA w sprawie broni chemicznej

(PAP) Uporczywe próby dyplomacji amerykańskiej, usiłujące pod sztucznymi pretekstami zablokować rozwiązanie problemu zakazu i likwidacji jednego z rodzajów broni masowej zagłady — broni chemicznej są dobitnym dowodem forsowania przygotowań rządu USA do prowadzenia zakrojonej na dużą skalę wojny chemicznej. Świadczy o tym przebieg dyskusji w pierwszym Komitecie (problemu politycznego i sprawy bezpieczeństwa, łącznie z rozbrojeniem) Zgromadzenia Ogólnego NZ.

Stany Zjednoczone — o-

świadczył przedstawiciel NRD, Gerald Rose — pragną wykorzystać problem broni chemicznej jako środek realizacji swych militarystycznych celów. Dyplomacja Stanów Zjednoczonych wysuwając żądania z góry niemożliwe do przyjęcia dla innych państw, gra na czas, by umożliwić Pentagonowi rozbudowę arsenałów broni chemicznej. Nie udzielając konstruktywnej odpowiedzi na propozycję ZSRR i innych państw socjalistycznych, Waszyngton uszywnia stanowisko i — jak podkreślił przedstawiciel NRD — świadomie prowadzi do impasu w rozmowach.

Papież przeciwko przemocy i terroryzmowi

(PAP) Papież Jan Paweł II przemawiając w czwartek do wiernych zebranych na placu św. Piotra w Rzymie wyraził głęboki żal z powodu szerzącego się na świecie terrorku i gwałtu.

Ostatnie dni naznaczone są serią tragedii — powiedział. Myślę o pani Indirze Gandhi zamordowanej wczoraj w Del-

hi. Myślę o polskim księdzu Popieluszu, którego tragiczny koniec wstrząsnął światem — myśle o ludziach, którzy zginęli w czasie ostatnich zamieszek w Chile, o ofiarach represji w Republice Południowej Afryki o tych wszystkich, licznych o ofiarach przemocy w tak wielu krajach świata.

Papież wyświadczył kondolencje do prezydenta Indii Zaila Singha w związku z tragiczną śmiercią Indiry Gandhi.

M. Orzechowski w Moskwie

Współpraca placówek naukowych PZPR i KPZR

(PAP) Na zaproszenie Akademii Nauk Społecznych przy KC KPZR przebywała w Związku Radzieckim delegacja partyjna pod kierownictwem zastępcy członka Biura Politycznego KC PZPR, rektora Akademii Nauk Społecznych KC PZPR Mariana Orzechowskiego.

Delegacja zapoznała się z pracą i dorobkiem naukowym Akademii Nauk Społecznych przy KC KPZR, Instytutu Marksizmu-Leninizmu KC KPZR oraz Moskiewskiej Wyższej Szkoły Partyjnej.

Marian Orzechowski spotkał się z sekretarzem KC KPZR Jegorem Ligaczowem. Poru-

szono sprawę dalszego rozwoju współpracy między placówkami naukowymi PZPR i KPZR.

Rektorzy ANS PZPR i radzieckich placówek naukowych KPZR podpisali umowę o współpracy na najbliższe lata. W dokumencie tym ustalono zasady i formy rozwijania dwustronnej współpracy dydaktyczno-naukowej, kierunków i zakresu badań oraz koordynacji programów naukowych. Umowa przewiduje również rozszerzenie wymiany profesorów i wykładowców, materiałów naukowych, a także odbywanie staży naukowych w polskiej i radzieckich uczelniach partyjnych.

G. Ferraro krytykuje politykę zbrojeniową R. Reagana

(PAP) Kandydat Partii Demokratycznej na wiceprezidenta USA, Geraldine Ferraro ostro skrytykowała politykę zbrojeniową rządu Reagana i jego stanowisko wobec rozmów w sprawie ograniczenia zbrojeń.

Przemawiając w Nowym Jorku na spotkaniu z wyborcami, Ferraro powiedziała, że Reagan jest „pierwszym od wielu lat prezydentem, który nie zawarł ze Związkiem Radzieckim żadnego porozumienia w dziedzinie kontroli zbrojeń”.

Przeciwie — podkreśliła Ferraro — rząd Reagana forsuje wyścig zbrojeń nuklearnych i realizuje program przeniesienia tego wyścigu w przestrzeń kosmiczną.

Kandydatka na wiceprezidenta opowiedziała się za na tychmiastowym zamrożeniem arsenałów broni atomowej.

Ferraro potępiła także obecny rząd USA za politykę popierania reakcyjnych i antynarodowych dyktatorów w różnych państwach.

Indie pozostaną wierne testamentowi I. Gandhi

Dokończenie ze str. 1

machu na panią Indirę Gandhi. Rzecznik władz indyjskich oświadczył dziennikarzom, że celem śledztwa jest ustalenie, czy zamach był częścią zaplanowanego wcześniej spisku.

Dziennik „Indian Express” pisze w numerze z 2 bm., że pozostały przy życiu zamachowca Satwant Singh został formalnie oskarżony w czwartek wieczorem o morderstwo, udział w spisku, usiłowanie morderstwa oraz inne przestępstwa.

Premier Indii, Rajiv Gandhi zaapelował w piątek do członków rządzącej partii Indyjski Kongres Narodowy (I) o pomoc w przywróceniu porządku w kraju.

Rajiv Gandhi powiedział: straciłmy Indirę Gandhi, ale pozostał nam jej testament. Wierni jego wskazaniom winniśmy strzec jedności kraju, pracować dla jego umocnienia i postępu.

Dziennik „Times of India”

pisze w numerze piątkowym, że nowy premier Indii, Rajiv Gandhi oraz członkowie Kierownictwa rządzącej w tym kraju Partii Kongresowej (I) postanowili, że mimo zamordowania Indiry Gandhi, w nie długim czasie odbędzie się wybory do parlamentu indyjskiego. Według Konstytucji Indii, wybory powinny się odbyć przed końcem stycznia 1985 r.

Anonimowy osobnik zadzwonił w piątek do biura agencji Reutera w Bombaju i oświadczył, że terrorystyczna grupa sikhijska zamierza dokonać zamachu na polityków zagranicznych, którzy mają przybyć na pogrzeb Indiry Gandhi.

Rozmówca potwierdził również, że zamach na Indirę Gandhi zorganizowali ekstremiści sikhijscy.

Prezydent Pakistanu, gen. Ziaul Haq weźmie udział w pogrzebie Indiry Gandhi — pisze agencja Reutera, powołując się na źródła oficjalne w Islamabadzie. (PAP)

Modły za zmarłych w katedrze wawelskiej

(PAP) W katedrze wawelskiej odbyły się 2 listopada tradycyjne modły za zmarłych, spoczywających w nekropoli wawelskiej w grobach królów, wieszczów i bohaterów narodowych. Po nabożeństwie duchowieństwo katedralne zeszło do podziemi świątyni, kontynuując modły w krypcie św. Leonarda, przy sarkofagach Jana i Marii Sobieskich, księcia Józefa Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki, Michała Korybuta Wiśniowieckiego oraz obok pustego sarkofagu — symbolu — oczekującego na prochy gen. Władysława Sikorskiego.

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje dzisiaj za chmurzenie małe, rano mgły. Temperatura maksymalna od 13 do 15 minimalna około 0 stopni. Wiatr słaby, południowo-zachodni.

Wczoraj o godzinie 17 zanotowano w Kaliszu i Koninie 10, Pile 8, Poznaniu i Lesznie 12 stopni. Ciśnienie wynosiło 757,2 mm, czyli 1009 hPa.

(A-18)

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Walerian Ignasiak

SPRAWY POWSZEDNIE

Podziwiani?

Może to być towarzyskie albo rodzinne spotkanie, mogą być imieniny. Często przy takich okazjach dochodzi do swoistej licytacji pomiędzy zebranymi osobami. Licytacji na... opowieści.

— „Abecowski „cienko przedzie”, jest zwyczajnym urzędnikiem, ale ma dostęp do spraw, które bardzo ludzi obchodzą. No to często — na wet bez nalegania z jego strony — ktoś mu coś zostawi, coś do domu „podrzuci”, albo dyskretnie wręczy. Więc też on nie narzeka. „Jakoś leci”, powiada.

— Będowską chyba znać: ma stragan z warzywem na rynku. Zebysze widzieli jakiego dorobiła się auta i jak „wyziocona” idzie w nie dziele do kościoła? Ona potrafi zarabiać. Ceny decyduje, ceny. Co tam dla niej kontrole. „Na wszystko — mówi — jest rada”.

— Cedowski, kelner z restauracji „Księżycowa”, którego kiedyś poznałem bliżej, miał propozycję objęcia funkcji kierownika sali. Ale nie chciał awansować. Zwierzał się, że straciłby masę forsy. On zresztą nie dopisuje po chamsku do rachunków, ale jak ma do czynienia z zalanymi, to ich nie żałuje. Są też różnice cen potraw, trunków, jak się zakrzętnie, to tysiąc — czek mu dziennie „wpadnie”.

— No, ale to nieraz nocna praca i nie zawsze przyjemna. Lecz taka Wanda, chodziłem z nią razem do szkoły, od pewnego czasu pracuje przy rozdziale darów. Prawda, w tych sprawach od były się już trzy procesy sądowe i zapadły wyroki. To pewnie zależy od rozmiarów kombinacji i zręczności. Ona wychodzi na tym świetnie. Niedawno chwaliła się takim „numerem”, że mi oko zbilała.

— A... Defowski: zdawałoby się — niewidymka i w ogóle przysłowiowe popycha-

dło. Wciąż wyjeżdża do NRD, licho wie jakim sposobem. Na przywozi tego, co najordziej pokupne — i śmieje się z takich jak my, bo opływa we wszystko nie przemęczając się zbytnio.

— Jeszcze lepiej chyba stoi teraz Efgowski. Facet był zaopatrzonym w naszej firmie. Potem przeszedł do „Inter-Coś-Tam” i uzyskał takie możliwości zarabiania, że przestał poznawać dawnych kolegów z pracy. Zielona tablica rejestracyjna przy samochodzie, „zielone” w portfelu... Cóż, trzeba mieć głowę do interesów!

— Ha, mniej efektownie poczynają sobie Gehajotowski. Nie zrobił kariery, nie zmienił miejsca pracy. Jest, jak dawniej, w sklepie z samochodowymi częściami. I chwali to sobie. Kiedyś powiedział mi w zaufaniu, że im trudniej o części, im mniej ich w sprzedaży — tym lepiej. Dla niego, ma się rozumieć, dla niego...

— Jednak „nie do podrobienia” jest Kaelemnowska, musicie ją pamiętać, bo kiedyś mieszkała w tym samym co my domu. Ładna, w jej przedsiębiorstwie nazywała ją „piękną Lola”. To jest kobieta-rakieta, forsująca każdą de drzwi, obezwładniająca każdego rozmówcę, owijająca sobie wokół palca szefów, po trafiającą wymóc potrzebne jej przyrzeczenie. Ludzie ulegają jej tupetowi, wymowie, czarowi, niespożytej energii, czy w końcu — natręctwu...

No i trwa wymiana opowieści o różnych „wspaniałych”, „genialnych”, „niedoskonalonych”, co umiemy prze myśleć „urządzać się”. A katalóg podobnych doniesień można wydłużać prawie w nieskończoność. Chociażby o Emenowskiego, na którego „nie ma mocnych”, rewelacyjnego „załatwiacza” spraw nie do załatwienia; o Eno-

peowską, pracownicę niepozorną, tyle, że zatrudnioną w kombinacie ABC, wytwarzającym produkty w każdym domu niezbędne — i z tej racji wszędzie mile widzianą; o Operesowskiego, omijającego ze złością siałomisty antyalkoholowe kontrole, byle godnie oblać na budowie, gdzie ponoć pracuje, imieniny...

W miarę snucia przez zebranych przy kawowym bądź kolacyjnym stole tego rodzaju przypowieści, nastroj robi się smutny. Nikomu nie jest do śmiechu. W głębi duszy ludzie życzą sobie, że „takie coś” w wielu przypadkach uchodził za złe. Albowiem licytacja przykładami jak kto „ustawił się” w życiu, jak ktoś potrafi „kombinować”, jakie komus przynosi korzyści jego „obrotowość” — rzadko przebiega w aurze rzeczywistego akceptowania cwaniactwa i nieuczciwości. „Przebijanie” podczas towarzyskiej rozmowy rozmaitymi opowieściami o swoistej „pomysłowości” bliźnich — ma w gruncie rzeczy, inne podłoże. Jedynie z pozoru „za radni”, „ustosunkowani” i „sprytni” stanowią przedmiot podziwu.

Bo naprawdę rozmowy takie toczą się na płaszczyźnie sprzeciwu wobec różnych form nierzetelności. I zarazem sprzeciwu wobec tolerowania — tu i tam — przejawów nieuczciwego postępowania. Towarzyszy też podobnym dysputom spora doza rozczarowania, że władza nadal nie w pełni potrafi uporać się z różnorodnym „kombinowaniem”. Trwa przy tej sposobności wymiana zdań na temat zbytniej — zdaniem ludzi porządných — pobłażliwości wobec sprawców łamania dyscypliny pra-

Dokończenie na str. 10

WIESŁAW PORZYCKI

ZAPRACOWAĆ NA ŻYCZLIWĄ OPINIĘ

Dokończenie ze str. 1

ga, zatrudniamy 3028 pracowników, w tym 978 z wykształceniem wyższym. Najwięcej, bo aż 65 procent ma wykształcenie średnie. Zatrudniamy jeszcze 81 urzędników z przygotowaniem podstawowym. Są to jednak nie tylko długoletni pracownicy naszej administracji, ale — co ważniejsze — oceniamy ich jako doświadczonych i zdyscyplinowanych, po prostu dobrych fachowców. Systematycznie szkolimy naszych urzędników, w tym też kadry kierownicze.

— Wspomniał pan, że w urzędach administracji państwa jest istniejąca duża rotacja kadr...

— Tak, to prawda. Corocznie, przynajmniej od kilku lat, około 500 pracowników odchodzi z administracji. Przyczyną upatrujemy nie tylko w stosunkowo niskich, nie konkurencyjnych do wielu innych zawodów zarobkach, ale także w coraz większej odpowiedzialności urzędników, ogromnej presji społecznej itp. Wiele nie wytrzymało dużego na pięciu psychicznego i odchodzi do — że tak powiem — spokojniejszej pracy. A my przyjmujemy nowych pracowników i od nowa ich szkolimy.

— A więc poniekąd syzyfowa praca. Wróćmy jednak do wdrażania ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego. Wprowadziła ona sporo zmian w organizacji i kompetencji organów administracji państwowej. W czym one się przejawiają?

— Mówiąc skrótowo, ustawa jednoznacznie w artykule 13 wyłącza rady narodowe i ich organy od rozstrzygania spraw, które są przedmiotem decyzji administracyjnych, a więc, od decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu prawa administracyjnego. Nie oznacza to oczywiście, że rady nie powinny interesować się, jak administracja załatwia takie sprawy. I po wtóre, orzecznictwo administracyjne przeszło na terenowe organa o właściwości szczególnej. Tym organami, zgodnie z ustawą, są wydziały, a w gminach naczelnicy. Ci ostatni są zarówno organami o właściwości ogólnej, jak i szczególnej i tylko oni mogą upoważnić pracowników urzędów do wydania decyzji administracyjnej. Natomiast w urzędach, w których są wydziały, decyzje administracyjne podejmuje tylko dyrektorzy lub ich zastępcy. I tak organem odwoławczym od decyzji dyrektora tego czy innego wydziału Urzędu Miejskiego w Gnieźnie będzie dyrektor analogicznego wydziału w Urzędzie Wojewódzkim, a od jego decyzji

— jeśli to będzie decyzja pierwszej instancji — można się odwoływać do resortowego ministerstwa. Dyrektorzy wydziałów stopnia wojewódzkiego podejmują jednak w zdecydowanej większości decyzje jako organ drugiej instancji i od tych decyzji nie przysługuje już odwołanie, a ewentualnie można skierować skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Decyzji dyrektora wydziałów nie może zmienić organ administracji o właściwości ogólnej, a więc na przykład prezydent Gniezna czy wojewoda poznański. Natomiast mogą oni, a nawet powinni rozpatrywać skargi na funkcjonowanie wydziałów w urzędzie, którego pracami kierują.

— Przejdźmy teraz do funkcjonowania administracji miejskiej w samym Poznaniu. Przywrócenie dzielnic — na mocy ustawy o radach narodowych — stworzyło zapewne określone problemy o charakterze społecznym i organizacyjnym?

— Rzeczywiście, stworzyło. Jest ich wiele, ale omówię tylko najważniejsze. Otóż uważamy, że w maksymalnym zakresie urzędy dzielnicowe winny mieć prawo rozstrzygania spraw, które w skali dzielnic stanowią obsługę jej mieszkańców. W tym zakresie urzędy muszą ściśle współpracować ze swoimi radami narodowymi, zaś rady powinny widzieć w naczelniku dzielnicy i jego urzędzie swój organ wykonawczy. Jeśli zaś chodzi o strukturę organizacyjną urzędów dzielnicowych, to w swej ramowej formie stała ona ukształtowana w okresie działania „eksperymentu” dzielnicowego Urzędu Miejskiego. Obecnie, to jest w pierwszym etapie organizacji administracji dzielnicowej, funkcjonują w urzędach dzielnicowych takie same wydziały, jak w eksperymentach. Dodatkowo utworzone tylko biura rad narodowych oraz wydziały gospodarki komunalnej i mieszkaniowej nadzorujące utrzymanie czystości, zieleni, dróg oraz koordynujące zadania związane z remontami budynków. Dla prawidłowego funkcjonowania urzędów dzielnicowych potrzeby kadrowe w pierwszym etapie określone zostały na 66 etatów. Urząd Miejski przekazał dzielnicom 27 etatów, my — czyli Urząd Wojewódzki — 7 etatów. Nadal więc brakuje 32 etatów. Wynika z tego, że — jak dotychczas — do obsługi urzędów dzielnicowych nie za trudniliśmy dodatkowo ani jednego pracownika.

— A co będzie w drugim etapie kształtowania się administracji dzielnicowej w Poznaniu?

— Po 1 stycznia przyszłego roku w urzędach dzielnicowych powstaną kolejne wydziały, między innymi: budzetowo-gospodarczy, planowania, oświaty i wychowania łączące nie ze sprawami kultury oraz stanowisko pracy do spraw pomocy społecznej. W drugim etapie potrzeby kadrowe wzrosną o dalszych 189 etatów, z tym, że 82 etaty prześle dzielnicom Urząd Miejski, a o resztę podjęliśmy starania w Ministerstwie Administracji i Gospodarki Przestrzennej.

— Do kogo od decyzji podejmowanych w dzielnicach może odwoływać się mieszkaniec Poznania?

— Obecnie do odpowiedniego wydziału Urzędu Wojewódzkiego, ale zapowiedziana jest zmiana artykułu 17 Kodeksu Postępowania Administracyjnego w tym sensie, że uzupełniony on zostanie o dodatkowy paragraf. Otóż urzędy miejskie w Poznaniu i we Wrocławiu stać się mają organami drugiej instancji w stosunku do decyzji podejmowanych przez urzędy dzielnicowe. I tak byłoby prawidłowo z punktu widzenia funkcjonowania tych urzędów.

— Przyzna pan, że dla przeciętnego obywatela wprowadzanie obecnie w administracji państwowej zmiany są zbyt zawiłe i skomplikowane. Czy chociaż poprawi się jakość obsługi interesantów?

— Wiele wysiłku już włożyliśmy i nadal wkładamy dla uproszczenia stylu pracy administracji i prawidłowego załatwiania spraw obywateli. Podczas każdej roboczej narady z naczelnikami mówimy, że nie wolno nam dopuścić do tego, by do trudnych nadal warunków życia naszego społeczeństwa dochodziło jeszcze bezduszne zachowanie się urzędnika państwowego wobec obywatela. Do spraw ludzi pracy musimy podchodzić życzliwie i z poczuciem odpowiedzialności. Chcemy, by administracja państwowa przestrzegała prawa, ale też by była czuła na problemy społeczne i sama wychodziła z inicjatywami rozwiązywania lokalnych problemów. Pragnę jeszcze podkreślić, że notujemy coraz mniej skarg na decyzje podejmowane przez organa administracji państwowej. Także opinia społeczna bardziej obiektywnie ocenia działalność administracji i dostrzega, że jest ona niezbędna w prawidłowym funkcjonowaniu życia społeczno-gospodarczego województwa. Chcemy wszyscy najlepiej zapracować na obiektywną i życzliwą opinię społeczną.

— Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał LESZEK ADAMCZEWSKI

Jaki kolor
wybrać...

Fot. — CAP

Pierwszą na świecie lampę naftową skonstruował nasz rodak Ignacy Łukasiewicz. Później jednak szło już nam znacznie gorzej. Zarówno, maszynę do szycia, samochód, radio oraz wiele innych rzeczy, bez których nie byłoby można się dzisiaj obejść, wynaleźli przedstawiciele innych nacji i nie jeden z nich zbil na swoim pomysłu fortunę.

Odkrycia radu i związanego z tym zjawiska radioaktywności dokonała co prawda Maria Skłodowska-Curie, ale atom z wielką pompą rozbili już inni. Teraz zdani jesteśmy na naśladownictwo. Nawet głupiego hamburgra czy hot-doga nie potrafiliśmy wymyślić, co najwyżej befsztyk poznański albo pieczeń husarską, które jak smakują, niestety, wiem, ale dlaczego właśnie tak, wolę nie wiedzieć.

Wokół słuchać utyskiwania na działalność wszelakich instytucji, ośrodków i biur badawczo-rozwojowych, które miast być motorem postępu i wylegarnią rewelacyjnych pomysłów, stały się miejscem boju o dyktatorski fotel lub zagraniczny wyjazd oraz przechowanie dla niewydarzonej inżynierów zajmujących się paranoją. Para — gdyż oderwaną od życia, od rzeczywistych potrzeb społeczeństwa.

Czytając tytuły niektórych rozpraw doktorskich oraz słuchając elaboratów innych naukowców, można łatwo dostrzec w czarnej rozpaczy i dojsz do wniosku, iż z twórczym myśleniem jest obecnie u nas kiepsko; a ostatni geniuszy mieliśmy w XIX wieku i to raczej nie do techniki, lecz poezji.

Chyba jednak nie jest tak całkiem źle. Codzienna obsługa zachowań rodaków uczy, że u większości osób drzemą stare komórki nie do końca są zdegenerowane. Drzemą w nich spore możliwości i ich posiadacze raz po raz je wykorzystują. Co więcej, powstałe w zwojach mózgowych odkrywcze pomysły materializują się, mimo kryzysowych i pozakryzysowych przeciwności są wprowadzane — niekiedy sporym nakładem sił i środ-

ków — w życie. Przykład bliźnich najlepiej świadczy, że droga od pomysłu do przemysłu wcale nie musi być daleka. Jeśli tylko Polak zechce, potrafi ją skrócić.

Cóż bowiem robi człowiek pozostawiony sam na sam z samochodem, wyciętymi kartkami benzynowymi i nie odpartą żądzą przejażdżki? Nieliczni, pozabawieni fantazji, przystępują do regulacji silników, gaźników, liczników itp. Jest to działanie czaso i kapitałochłonne a pewnego wyniku nie daje, gdyż nawet „maluch” swoją por-

Wczoraj — dzisiaj — jutro

Pomysły

cię paliwa musi zżreć. Polak więc myśli, myśli i myśli. Kiedyś wywabił pieczone, montował dodatkowe baki lub objeżdżał motorowerem (którym sprzedawano benzynę prawie bez ograniczeń) kilkanaście stacji, teraz zdobywa dodatkowe talony powołując się na ciężko chorą babcię wymagającą opieki, albo działalność społeczną, może też nabyć nadwyżki od gospodarnych agentów, taksówkarzy czy kierowców jednostek uspołecznionych. Dzięki pomysłom i oddolnej inicjatywie, mimo trudności paliwowych, ruch na drogach nie zamiera, a silniki pojazdów jak dymią tak dymią.

A czegoż to ludzie nie wymyślą, by dostać kilka dni zwolnienia lekarskiego. Nieliczni, niezbyt zapewne roznamiętnieni, walną młotkiem w palec, po czym z niewielkim opatrunkiem jadą nad morze lub na „fuchę”. Inni z zapałem natomist studiują księgi i biorą lekcje od naprawde chorych, by móc z powodzeniem odgrywać w lekarskim gabinecie konającego.

Polot, fantazja i duch tworzenia szczególnie jednak

objawiają się w produkcji napojów alkoholowych. Monopol, o czym wie każdy, kto tyknął choć trochę ekonomii politycznej są złem tego świata. Zwłaszcza spirytusowe. Nic więc dziwnego, że wielu uświadomionych obywateli postanowiło wyprzeć „Polmos” i zaprezentować swoje talenty. Prawdziwym artystom wystarczy miska, czajnik, jakaś rurka i maszynka gazowa, by sfabrykować płyn, który najmocniejszego przyprawi o zawrót głowy.

Wyprodukować to dopiero połowa problemu, trzeba je jeszcze skonstruować. Z dawien dawna, ulubionym miejscem spożywania alkoholu są zakłady pracy i stadiony. Tylko pijak urzyna się w domu, pozostali w miejscach publicznych. Zaostrzone przepisy antyalkoholowe zmusiły wielu amatorów „setki” do ruszenia głową. Żeby przejść przez bramę nie wystarczy już nogawki, majtki, a domem choćby nawet biustonosz, stosowane są więc woreczki foliowe (takie jak z oranzadą, tyle że wypełnione czym innym) lub wydrażone bochenki chleba ze schowanym w środku pół litrem.

Przed meczem Lecha z Liverpoolem, podczas którego kontrolerzy byli szczególnie uczuleni na wystające z toreb i koszul butelki, część kibiców wpadła na pomysł zakopania na boisku odpowiednich zapasów w przeddzień zawodów. Po wejściu na stadion pozostało już tylko odnaleźć miejsce i dobrać się do skarbu.

No i czy ktoś mógłby teraz powiedzieć, że z twórczym myśleniem jest w narodzie źle? Byłoby to fałsz. Polskie ulice, domy, fabryki, sklepy a nawet kolejki przed zakrystiami i punktami Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej zapelnione są Edisonami. Może jedynie ich pomysłowość nie zawsze skierowana jest we właściwym kierunku. Zamiast przyspieszać wychodzenie z kryzysu, pogłębia jedynie batagan. Ale to już zupełnie inna sprawa.

WALERIAN IGNASIAK

KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA

Co w kulturze poznańskiej mnie się nie podoba

Zgoda na brak Karajana

Dobrze się stało, że krytyka kultury poznańskiej, a konkretnie instytucji odpowiedzialnych za ten stan rzeczy padła wreszcie z ust Prezydenta Poznania. Być może stanowić to będzie zapowiedź zmian, tym bardziej niezbędnych, iż stan rzeczy — można go nazwać stagnacją — od kilku lat powodował irytację bardziej wymagających melomanów. Krytyka, jaka sporadycznie wysuwana była pod adresem ludzi odpowiedzialnych, częściej służyła obronie karygodnego stanu rzeczy. Z tego też względu, jako publicysta, współpracujący od kilku lat z „Ruchem Muzycznym”, a przede wszystkim jako mieszkaniec Poznania, czuję się w obowiązku wysunąć pod adresem Filharmonii Poznańskiej zastrzeżenia konkretne i udokumentowane.

O faktycznym poziomie orkiestry i solistów wypowiadać się nie zamierzam, ponieważ sytuacja i poziom zespołu jest, z grubsza, podobny do poziomu pozostałych orkiestr krajowych, czyli zaledwie po brzojowy Zespół, zmagający się z niedostatkami technicznymi i w najsłabszym tego słowa znaczeniu (od partytur i skłódek po umiejętności manualne) nie może tworzyć wybitnych interpretacji i oczywiście — nie tworzy.

Jeśli poziom orkiestry jest przeciętny, poziom instytucji można częściowo podreperować zapraszając inne orkiestry. Lepiej — jeśli nie ma lepszego orkiestry, a lepsi soliści. Jest kameralistka, prezentująca całkiem przyzwoity poziom. Tyle, że o wybitnych artystach trzeba zabiegać. Trzeba ich znać, trzeba być dla nich nie administratorem, a intelektualnym partnerem. Wtedy przyjadą i za połowę ceny dadzą recital, ze zwykłej sympatii. Przykłady? Proszę bardzo! A. Choroński, znany krajowy organista, z A. M. w Warszawie zaprasza znakomity organista Zsigmonda Szathmarea, ten prowadzi kursy konsultacyjne w A. M., później obu zaprasza na Śląsk inny wybitny polski muzyk J. Gembański, tam Szathmarea zapoznaje się z doskonałym instrumentem Riegera w kościele św. Anny w Katowicach. Janowie i nagrywa na nich utwory współczesnych kompozytorów. To jest jeden z licznych dowodów na to, że w okresie kryzysu, „być kimś” likwiduje bariery kryzysu i że nie w petrodolach oceniać należy intensywność życia artystycznego.

Pan Prezydent mówi o wybitnych artystach, zapraszanych do Polski i jakoś Poznań omija. Powołał się tu na Y. Menuhina. Artysta ten przyjechał do nas dzięki osobistym kontaktom z J. Maksymikiem, a to, iż przy

okazji dał recital w Krakowie, to już sprawa operatywności krakowskich działaczy kulturalnych. Osobiście nie żywię urazy do kierownictwa Filharmonii, jeśli nie uda się zaprosić do Poznania artystów zakontraktowanych na występy społeczne, mogą jednak irytować przypadki, kiedy liczący się wykonawcy koncertują w Bydgoszczy, Toruniu, Rzeszowie, Łowiczu... I tutaj, aby nie być gołosłownym, zainteresowanych odsyłam do rubryki „Artyści Zagraniczni w Polsce” redagowanej w „Ruchu Muzycznym”.

Lato oznacza w innych ośrodkach nateżenie muzycznych festiwali. Nie w Poznaniu. Wybitni soliści przyjeżdżają w tym czasie do Polski i omijają nasze miasto. Przykłady z ostatniego sezonu? Proszę bardzo. 10. 07. recital w Katedrze w Oliwie wybitnego organisty fińskiego Matti Hanuli, który w dzień późniejszy koncertuje w Koszalinie, a 12. 07. w Dąbrowie, Miłostników, spragnionych wielkiej pianistyki wypadało odesłać do Zielonej Góry na recital Świątosi sław Richtera (28. 07.), zaś zwolenników dobrej pieśni chóralnej do Wilanowa na koncerty Chóru Uniwersytetu im. św. Tomasza z Akwinu w Madrycie. Jest rzeczą wielką, że kawa, że Poznań, tak wyspecjalizowany w pieśni chóralnej pozbawiony został artystycznego kontaktu z tym liczącym się zespołem. Może dla tego abym nie zapomniał miejscowych chórzystów... Tyle skrótowej „wyliczanki”, w związku z którą postawić można jeszcze kilka pytań.

1) Kiedy ostatni raz koncertowali w Poznaniu tacy artyści, jak M. Szczeciński, A. Pilch, zespół „Ars Nova” czy „Borus Consort”?

2) Czy kiedykolwiek koncertowali w Poznaniu wybitni klawesyniści, jak G. Malcolm (koncertował w Bydgoszczy) Z. Ruzicki (poza stolicą koncerty we Wrocławiu), czy krajowi: E. Chojnacki (przebywał wprawdzie w Paryżu, ale odwiedził kraj z recitalem: we wrześniu koncertowała poza stolicą w Toruniu i Bydgoszczy), W. Kłosiewicz, L. Kędracki? I czy w ogóle w Poznaniu znajduje się choć jeden klawesyn godny gry są?

3) Dlaczego nie czyni się prób i rozmów w sprawie koncertowego wykorzystania organów Ładegasta znajdujących się w farze poznańskiej? Jest to instrument jednego z najwybitniejszych budowniczych organów, a fakt braku odpowiedniej reklamy powodował zdumienie m. in. I. Ojstracha. Organy Ładegasta daleko przewyższają klasą brzmienia przeciętne organy oliwskie czy Kamienia Pomorskiego, a mimo to — dzięki operatywności tamtejszych działaczy — w miejscowościach tamtych zorganizowano liczne

okazje festiwalowe. Analogiczne imprezy poznańskie miałyby wszelkie dane aby dzięki renomie instrumentu przewyższać dotychczasowe. W obecnym stanie rzeczy przegonił nas nawet Kraków, posiadający przeciętne, ale sprawne organy, wynoszący się (wg jednego z artykułów w „Ruchu Muzycznym”) na polską stolicę organów. Muzyka organowa cieszy się, bez wątpienia, dużą popularnością, a ów renesans gwarantuje jej wielki społeczny rezonans, niż muzyce chóralnej. Omawiał te sprawy E. Brańka, organizator festiwali organowych na Pomorzu („Ruch Muzyczny” 17/84).

4) Dlaczego Poznań, mimo unikatowej kolekcji dawnych instrumentów w tutejszym muzeum, nie odgrywa żadnej roli w wykonawstwie muzyki dawnej? Przecież w zbiorach znajduje się kilka ciekawych egzemplarzy, a na kopiać kilku z nich grywają znani muzycy zagraniczni, jak choćby Daniel Herbelot. Dlaczego wobec tego w recitalach króluje ograna pianistyka i symfonia, na przekór aktualnym tendencjom i wielkiemu zainteresowaniu muzyką barokową.

Wiele placówek zagranicznych kolekcjonuje stare instrumenty, na których urządził się potem recital. Ostatnio w ich ślady poszła Filharmonia Pomorska w Bydgoszczy. O ileż ciekawiej prezentuje się wówczas recital fortepianowy, jeśli pianista poszczególnie utwory gra na instrumentach z danej epoki. A wielu wybitnych wykonawców (pierwsi zastosowali do klawesyniści) coraz częściej praktykuje taką metodę recitalu. Czy nie jest to wskazówka, by nie odrzucać dawać z braku miejsca w po mieszczeniach muzealnych?

Nie poruszałem w tej wypowiedzi plusów Filharmonii. Dużym, może ostatnim sezonu największym, był solowy recital M. Fragera. Chwała za to, że nie koncertował — jak gdzieś indziej — z orkiestrą! Widać, w tym względzie Dyrekcja wykazała więcej zrozumienia dla jego kunsztu niż w innych ośrodkach, w których wręcz utyskiwano na „obecność innych jeszcze muzyków zakłócających grę mistrzowi”. Zresztą nie chciałem pisać o plusach. Pisać o plusach znaczy akceptować stan rzeczy. Ja go nie akceptuję. Uważam, że możliwości są większe, że nie są wykorzystane nawet w połowie i że wynika to albo z przemęczenia kierownictwem, albo z braku inicjatywy. W jednym i w drugim przypadku dowodzi to jednego: ta placówka potrzebuje nowych ludzi zorientowanych w aktualnych tendencjach, zdolnych na wiazać wartościowe kontakty artystyczne, czyli ludzi bardziej muzyki spragnionych niż na rozczarowanych.

LEOPOLD CZACHAROWSKI

Wystawa rysunków Tadeusza Kulisiewicza, zatytułowana „Barki i łodzie rybackie”, związana jest z obchodami 85. rocznicy jego urodzin. Prezentowane w siedzibie Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Warszawie prace powstały w latach 1982–83. Na zdjęciu: T. Kulisiewicz podczas otwarcia wystawy.

CAF — fot. H. Rosiak

Irkucka historia

Korespondencja ze Związku Radzieckiego

Wielką popularnością cieszyła się przed laty w Związku Radzieckim — i w Polsce także — sztuka współczesnego radzieckiego dramaturga Aleksieja Arbuzowa „Irkucka historia”. Mówiła ona o codziennym życiu i problemach zwyczajnych ludzi w zwyczajnym rosyjskim mieście: bo akcja jej toczy się właściwie mogła równie dobrze gdzie indziej, niekoniecznie w Irkucku.

O przeszłości i teraźniejszości Irkucka z przejęciem opowiadał mi nie tylko przedstawiciel miejscowego oddziału Agencji Prasowej „Nowosti”, ale i redakcyjny kierownik, który nie wyobraża sobie życia bez uroków Syberii — wakacyjnych i niedzielnych wypadów na ryby nad Bajkał czy po takie dary tajgi, jak grzyby, cedrowe orzeszki, jagody i borówki, nie mówiąc już o zimowych polowaniach.

Obwód którego stolicą jest Irkuck, ma dwukrotnie większą powierzchnię niż Polska, sam zaś Bajkał ma 600 km długości (40 km szerokości) i sięgałby gdzieś od Krakowa do Gdańska. Ziemi ornej tu mało, krótki jest zresztą okres wegetacji roślin i nie wszystkie uprawy się udają. 80 proc. obwołu pokrywa tajga, a w niej nie tylko się poluje — dorzuca Wołodia z APN. Są tu także specjalistyczne gospodarstwa hodowlane zwierząt futerkowych, a także szklarniowe uprawy jarzyn i warzyw. Sam zaś Irkuck, to główny ośrodek gospodarczy i kulturalno-naukowy całej wschodniej Syberii.

Ulice Irkucka zabudowane w swej starej części XIX-wiecznymi jeszcze, drewnianymi domami przypominają jako żywo ilustracje z rosyjskich bajek. Irkuck nie robi wrażenia miasta „stolicznego”. Ale jego centrum jest już wielkomiejskie. Co z pewnością żalu mówią gospodarze, bo bardzo im zależy na zachowaniu przykładów starego rosyjskiego budownictwa, a tu wymogi nowoczesności i potrzeby nowych terenów budowlanych... Potem, na spo-

tkaniu z pisarzami irkuckimi, słyszę, jak z dumą mówi się o uratowaniu jakiejś starej budowli drewnianej, która już, już miała być rozebrana. A to znów inny przykład: wstrzymano na jej interwencję budowę jakiegoś nowego gmachu, który zeszpeciłby perspektywę jednej ze starych ulic miasta!

Ale nim do tych dylematów współczesności doszło, musiało minąć trzysta lat z okładem, jak dowiaduję się w Muzeum Historycznym. Powstał więc najpierw Irkuck w 1652 roku, jako warowny obóz kozacki, prawa miejskie uzyskał w 1686 i począł się szybko rozwijać, dzięki dogodnemu położeniu nad brzegiem rzeki Angary, tam gdzie wpada do niej Irkut. Przechodził wtedy najdogodniejszy szlak handlowy z Rosji do Chin i Mongolii, a miasto pełniło również rolę forpoczty administracyjnej i zaopatrzeniowej dla wypraw badawczych w głąb Syberii, w rodzaju tej słynnej z czasów Piotra I Wielkiego, która otrzymała zadanie zbadać czy „Azja schodziła się z Ameryką” i gdzie łączą się te dwa kontynenty.

200 lat temu powstała w Irkucku pierwsza biblioteka i drukarnia. W połowie ubiegłego wieku miasto przeżyło gorączkę złota, gdy nad Leną odkryto tereny złotoносne. Bujnie rozwijający się ośrodek przeżywał w 1879 roku wielką tragedię: drewniane miasto spłonęło niemal doszczętnie. Oprócz domów poszły z dymem gromadzone przez lata zapasy żywności i sprzętu, a także muzeum, biblioteki i akta urzędowe (łącznie z dokumentami zesłanych). Irkuck podniósł się jednak szybko z upadku. Obecnie zabudowa pochodzi z wielkości z tamtego okresu od-

budowy. W 1898 r. dotarł do Irkucka pierwszy pociąg słynnej Kolei Transsyberyjskiej. Rewolucja Październikowa przyniosła w Irkucku 9-dniowe walki uliczne (13 — 22 grudnia 1917). Następnie miasto na kilka miesięcy przeszło w ręce armii kontrrewolucyjnej gen. Kołczaka i korpusu czeskiego.

Dzisiejsze centrum miasta stanowi plac Kirowa oraz skrzyżowanie ulic Lenina i Marksa. W pobliżu najstarsza zabytkowa budowla Irkucka — cerkiew Spaska, zbudowana w 1706 roku. Obok nieco później, cerkiew Krestowozdwiżenskaja (1758 — 60). Przy ulicy Marksa dwa inne ciekawe obiekty: Muzeum Historyczne (1888 rok) w budynku zbudowanym w modnym wówczas stylu mauretańskim, gdzie można obejrzeć unikatowy zbiór relikwii buddyjskich oraz Muzeum Galerii Sztuki, gdzie znajduje się wiele starych i nowych obrazów mistrzów rosyjskich i zachodnio-europejskich oraz rycin japońskich i chińskich, których część to pozostałość po zbiorach legendarnie bogatych XIX-wiecznych kupców irkuckich.

Nad brzegiem Angary znajduje się Biały Dom (z 1804 roku) dawna siedziba carskich gubernatorów, obecnie biblioteka uniwersytecka. Przy ul. Powstańców Polskich, w pobliżu dawnego kościoła katolickiego, wykorzystanego obecnie jako sala koncertowa muzyki organowej, znajduje się cmentarz polskich zesłańców — uczestników powstania styczniowego. Pochowano tu również rozstrzelanych przywódców polskiego powstania zaborczego w 1886 roku. Nie jedynie to polonica w dawnym i nowym Irkucku, tym naprawdę niezwykłym syberyjskim mieście. (KAR)

JANUSZ TERMER

Jan Ciechowicz — „Sam na scenie. Teatr jednoosobowy w Polsce. Z dzieł form dramatycznych-teatralnych”. Ossolineum, s. 272 + ilustr., z 190

Anna Kubale — „Dziecko romantyczne. Szkice o literaturze”, tom 45 z serii „Rozprawy Literackie”. Ossolineum, s. 190, z 120.

Krzysztof Rutkowski — „Ani było, ani nie jest. Szkice literac-

PÓŁKA
Z KSIĄZKAMI

kie”. Czyt., s. 224, z 190.

Zbigniew Pławowski — „Z dzieł średniowiecznego Wawelu”. Cracovia, seria I Zabytki. Wyd.

Literackie, s. 219, z 200.

Maciej Zarebski — „Vademecum medyczne rolnika”. LSW, s. 221, z 120.

Stanisław Andrzejewski — „Go spodarkę ciepłą”, część 2, wyd. II WSiP, s. 236, z 80

Jurij Mielajew, Władimir Ulianow, Jiri Macku — „Tak grają mistrzowie” o hokeju na lodzie. SiT, s. 215, z 185.

Co i jak malują artyści z Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Węgier, Związku Radzieckiego i oczywiście z Polski, zobaczmy na Międzynarodowych Targach Sztuki Krajów Socjalistycznych Interart'84, które trwać będą w Poznaniu w dniach 18 — 25 listopada br.

Organizatorem pierwszej tego rodzaju imprezy w skali światowej jest Przedsiębiorstwo Państwowe „Sztuka Polska”, a patronat nad Targami objął minister kultury i sztuki — prof. Kazimierz Żygulski.

Jak jest podstawowy cel imprezy poznańskiej? Przede wszystkim ułatwienie przepływu dzieł sztuki współczesnej między zaprzyjaźnionymi krajami i włączenie się w wielostronny, międzynarodowy handel przedmiotami artystycznymi. Organizatorzy liczą, że dzięki Targom wzbogacią się zbiory wielu muzeów krajo-

wych i zagranicznych, że Targi zainteresują się kolekcjonerzy i właściciele galerii z różnych stron świata. Targi będą więc miały charakter handlowy. Wszystkie prezentowane na nich wyroby przeznaczone zostaną na sprzedaż muzeom, galeriom i indywidualnym nabywcom. Ale Targi mają także stać się manifestacją artystyczną, dostojną do różnych potrzeb estetycznych i możliwości finansowych potencjalnych klientów.

Co stanowić będzie przedmiot oferty handlowej? Przede wszystkim współczesne dzieła sztuki i wyroby artystyczne wykonane przez profesjonalnych artystów plastyków, a także usługi z dziedziny plastyki.

Na Interart'84 każdy kraj przysłał to, co ma najlepsze. Będzie można mówić o pokrewieństwach lub kontrwersjach w sztuce, o guście i

upodobaniach artystów bratnich republik, o narodowym charakterze ich sztuki.

Największym wśród 12 krajowych wystawców będą trzy

Interart'84

Dialog bez słów

przedsiębiorstwa państwowe: „Sztuka Polska”, „Pracownice Sztuk Plastycznych” oraz „De-sa”. Pozostali uczestnicy Targów to spółdzielnie pracy artystów plastyków reprezentowane przez warszawską „Plastykę” i gdańską „Arpo” oraz prywatne galerie sztuki. Główną prezentacją ma również towarzyszyć ekspozycja przygotowana przez młode „Stowarzyszenie Edukacji Plastycznej”.

PP „Sztuka Polska” na po-

wierzchni przeszło 800 metrów kwadratowych — prezentuje na sprzedaż obrazy malar- skie, kompozycje graficzne, rysunki i małych rozmiarów

kameralne rzeźby. Niezależnie od prac reprezentujących klasyczne gatunki i rodzaje artystyczne, pokazane zostaną dzieła sztuki użytkowej w kolekcjach opatrzonej mianem: „Dom” oraz „Ubiór i jego akcesoria”. W kolekcjach tych znajdzie się m.in. ceramika, szkło, meble, biżuteria, gobeliny i inne formy tkani- ny artystycznej. Ponadto „Sztuka Polska” zamierza wystąpić z ofertą usług projektowych w dziedzinie grafiki u-

żytkowej i architektury wnętrz. A „Pracownice Sztuk Plastycznych” zapowiadają m.in. ekspozycję handlową złożoną z prac młodych artystów, stypendystów Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Jedną z atrakcji Interart'84 mają być imprezy towarzyszące — „Dni autorskie” poszczególnych wystawców, którzy zaprezentują filmy o sztuce, programy video; stoiska przeznaczone dla znanych i uznanych w świecie producentów materiałów i sprzętów służących do uprawiania twórczości plastycznej, m.in. z Holandii, Bułgarii, ZSRR i Polski.

Międzynarodowe Targi Sztuki w Poznaniu zapowiadają się więc jako impreza zakrojona na szeroką skalę, infere- sująca dla specjalistów i znawców, atrakcyjna dla samych twórców oraz dla publiczności. Przewidziano bowiem udział zarówno znanych, reno-

mowanych twórców, jak też artystów dopiero torujących sobie drogę do artystycznych sukcesów. Wynika to zresztą z zamierzeń organizatorów, w myśl których Targi powinny gromadzić bardzo różnicowane materiały wystawien- niczy.

Interart'84 przygotowywane jest na powierzchni 6 tys. metrów kwadratowych. Do udziału zaproszono około 600 galerii i muzeów z wielu ośrodków sztuki światowej. Jeśli pierwsze Targi się powiodą, jeżeli dopiszą uczestnicy, a klienci wyjadą zadowoleni z udanych zakupów — jest szansa na włączenie tej imprezy na stałe do kalendarza międzynarodowych imprez kulturalnych w Polsce.

Zyczymy więc organizatorom i uczestnikom udanego debiutu.

E. K.

KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA * KULTURA

Teatr kaliski rozpoczął nowy sezon dwoma polskimi premierami — we wrześniu pokazał „Medal zasługi”. Andrzej Mariana Trzosa a 28 października „Kajtusia Czarodziej” Janusza Korczaka. „Medal zasługi” jest, jak o tym pisał w reklamowym folio, „Prapremierą (światową!) w kaliskim Teatrze? Tak!” Dziwny to jednak spektakl — w większości dobrze, a nawet bardzo dobrze grany, tyle że...

W przedsiębiorstwie dosyć ważnym ukazują się duch zmarłego niedawno bibliotekarza Białka i domaga się dla siebie medala zasługi, gdyż dopro wadził kiedyś do... I tacy się porypetali jak to trzech panów, Dyrektor Fabryki Artykułów Niezbędnych (Jerzy Górny), Przewodniczący Organizacji Zawodowej FAN (Jan Pyjor) i Szef Samodzielnego Wydziału Nowatorstwa, Racjonalizacji i Wynalazczości FAN (Jerzy Borek) przy zna je się do ojcostwa dziecka, sporej dziewczynki, która zjawia się ze swoją mamusią. Dziecko oczywiście nie jest żadnego z nich iść, itd... Typowa właściwie farsa, tyle że podlana przy tym „sosem” aktualności i aluzji współczesnych.

Nurt farsowy lekko, zabawnie prowadzą aktorzy. Świetni są zwłaszcza Jerzy Górny i Kazimiera Starzycka-Kubalska (pysz na jest ta jej obronna ironia, gdy pomawiana, że jest jakąś Lolą, woła z dystyncją zafasowania: „Boże, odpuść mi tę Lolę!”); bardzo zabawna jest też w pierwszym akcie wyrażenie zarysowane punkowa nastolatka Danieł Poptawskiej. Śmiesz „Dziś i jutro w Organizacji Społecznych FAN” (Andrzej Czernik) i „Strażnik, człowiek prosty, ale za to uzbrojony” (Grzegorz Minkiewicz).

Byłem na tak zwanym „szeregowym” przedstawieniu. Widownia dosyć obfita zresztą ze sporym aplauzem przyjmowała spektakl. Tyle że...

No właśnie. Te wtrącone w

farsę wątki współczesnych aluzji chcą być na siłę ostrą satyrą. No i wtedy naprawdę są żalosno-śmieszne, nudne nie do wytrzymania...

„Peknięty” jakoś też jest spektakl „Kajtus Czarodziej”.

Przed premierą byłem świadkiem jak dzieci błagali kasjerkę

meo, Felliniego... Nie pomyliłem się, z Felliniego właśnie. Ale z tych jego filmów wczesnych, pełnych delikatnego, dziwnego liryzmu, wieloznaczności...

Po przedstawieniu usłyszałem jak ktoś kąśliwie zauważył: „Co ten Kordziński znowu nowego

takt psychiczny z nią. Atutem tutaj — i muszę przyznać, że dla mnie sporym zaskoczeniem — jest postać samego Kajtusia. Gra go młodzieńca adeptka, ab solwentka kaliskiego studium kulturalno - oświatowego Ewa Bijack i jest w tej jej grze dużo nieklamane wdzięku i praw dy lirycznej.

Atutem spektaklu, tym razem może właśnie nie dla dzieci, ale dla widzów jest też dziwna wieloznaczność świata, przez który mały Kajtuś wędruje. Atutem także jest dobra gra większości aktorów.

Ogromna tu zresztą zasługa w tworzeniu klimatu przedstawienia autora scenografii, Jacka Zagajewskiego. Jest to scenografia o świetnej kolorystyce, dynamicznie przestrzennie zbudowana, bardzo współczesna w swym klimacie wrażliwości, postępująca się postacią ludzką i kukłą.

Dobra jak zawsze jest też muzyka Tadeusza Woźniaka. Te zalety przedstawienia nie uszczę gli go jednak niestety od mielizn. Bieg spraw co pewien czas „ślada”... Jakby całe przedstawienie spektaklu nie zostało przemysłowa ne do końca, jakby otomował go tekst... Gubi się poszczególne sceny i znaczenia, jest momentami sporo nudu, pustego gada nia, nie zawsze zresztą dobrze ze sceny słyszanego.

Wszakże — dzielę się tu w końcu własnymi wrażeniami — cieszę się, że widziałem te dwa nowe spektakle kaliskie. Było w nich sporo scen o dużej urodzie teatralnej.

WŁODZIMIERZ BRANIECKI

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu: Andrzej Marian Trzosa — „Medal zasługi”; reżyseria Roman Kordziński, scenografia Anna Maria Rachel.

Janusz Korczak — „Kajtuś Czarodziej” adaptacja Roman Kordziński, inscenizacja Roman Kordziński i Ireneusz Wykurz, reżyseria Ireneusz Wykurz, scenografia Jacek Zagajewski, muzyka Tadeusz Woźniak.

TEATR

Zabawy kaliskie

Scena z „Kajtusia Czarodziej” — na pierwszym planie Ewa Bijack.

Fot. — J. W. Krenę

o bilet — teatr był wypelniony do ostatniego miejsca. Głód przedstawień dla dzieci jest ogromny.

Są w tym przedstawieniu sceny świetne — black-outowe. Jak choćby scena z profesorem w klasie szkolnej (ładny debiut w Kaliszu nowo pozyskanego aktora Sławomira Suleja). Są też sceny budowane z wielką wrażliwością, z klimatem jakby z sa

wymyślił? Niby, że ten spektakl nie wiadomo do kogo jest kierowany.

Sądę jednak, że realizatorzy „Kajtusia...” Roman Kordziński, oraz Ireneusz Wykurz „wy myślił” sobie ten spektakl nie dla... Bo jest on przecież przede wszystkim liryczny i dzięki temu spełnia swe podstawowe zadanie jakim jest dla owej dziecięcej widowni „wołanie” o kon

FILM

Miłość odrodzona

warunkach, prowadzi się też nie najcieplej, kręci się wokół niej jakiś ciemny typ, pijak i ordynus.

Nasz żołnierz przywołuje w pamięci swoją miłość do dzieł czyny, dziś już mocno zblakłą, ale przecież piękną, bo była tą pierwszą, młodzieńczą. Dla tego wspomnienia rozpoczyna walkę o odrodzenie moralne dzieł czyny. W tej walce odradza się i jego własna miłość.

Bardzo ciekawe są realia tego filmu ukazującego bez lukru niezwykle ciężkie życie ludzi ra dzieckich w pierwszych latach powojennych. Bieda, wspólne

mieszkanie, znikome perspektywy na poprawę, borykanie się z codziennymi trudnościami — bar dzo pouczające jest spojrzenie na te czasy i porównanie ich z warunkami dzisiejszymi. I to to akcja filmu wydała mi się w nim najciekawsza.

MIECISŁAW SKAPSKI

Frontowa miłość. Film produkcji radzieckiej. Reżyseria: Piotr Todorowski. W rolach głównych: Nikołaj Bunielow, Natalia Andriej ozenko, Inna Osznikowa i Wiktor Proskurnin.

Nieznana powieść S. Zweiga

(PAP) Przed dwoma laty, a w czterdziestą po śmierci autora, odnaleziona została nieznana książka Stefana Zweiga. Powieść, która stała się sensacją na światowym rynku wydawniczym, kreśli losy dwójki kochających się osób, którym I wojna światowa i kryzys powojenny prze kreśliły nadzieje na spokojną egzystencję i którzy mimo to poszukują dróg do ludzkiego szczęścia.

Stefan Zweig — jak stwierdza wydawca, frankfurcki „Fischer-Verlag” — rozpoczął pisanie utworu w 1931 roku, zaś ukończył zapewne w 1935. Z nieznanych powodów, książki nie wydał, a nawet nie opatrzył jej tytułem: „Fischer-Verlag” zatytułował ją „Upojenie przemianą”.

Tytuł „Frontowa miłość” sugeruje jeszcze jeden film wojenny. Otóż na wojnie jeste my tylko w kilku wstępnych sekwencjach. Są okopy, jest walka. Młody żołnierz zakochuje się po uszy w pomocnicy komisarza batalionu, w istocie — jego kochance. Dziewczyna jest młoda i piękna, ta zwycięska, trium fującą młodzieńca, której jeszcze blasku dodaje miłość. On patrzy na nią jak na bóstwo. Ona go nawet nie dostrzega.

Spotykają się przypadkiem kilka lat po wojnie na ulicy w Moskwie. Nasz żołnierz jest już przykłym ojcem rodziny. Dziewczyna natomiast... No cóż, los jej nie oszczędził. Zarabia sprzedawaniem na ulicy cię płych pierożków. Mieszka kątem w wspólnym mieszkaniu, z dzieckiem — zapewne owocem owej frontowej miłości z komisarzem. Żyje w okropnych

Od razu przepraszam za tę łacinę w tytule, ale do dzisiejszego felietonu wyjątkowo pasuje łacińskie przysłowie: Medice, cura te ipsum, co znaczy: Lekarzu, ulecz naprzód siebie! Choć na dobrą sprawę nie interesuje mnie tutaj sprawa lekarza, lecz pacjenta, a więc ta cząstka przysłowia, która mówi o możliwości leczenia siebie samego i wręcz do tego nakłania. W tym sensie bowiem każdy z nas bywa od czasu do czasu medykiem i usiłuje pokonać chorobę albo jedynie słabość na własną rękę — nie oglądając się na lekarzy bądź też do końca nie wierząc w ich nieograniczone możliwości.

Wychodząc właśnie z takich przesłanek, że można, że należy, że przynajmniej trzeba wiedzieć, co w złoach i radiestezji piszczy — wybrałem się ostatnio na ulicę Ostrobramską do Centrali Usługowo-Wytwórczej „Różdżkarz”, gdzie, jak mi mówiono, można nabyć całkiem interesujące książeczki. Zakupiłem dwie pozycje, które istotnie „pokonałem” podczas jednego wieczoru: tom 4 Biblioteki „Różdżkarza” z pracami Makarego Sieradzkiego (jak straciłem, jak odzyskałem i jak pielęgnuję zdrowie). Pawła Zirpela (PL zyka dla różdżkarzy) oraz Takujiro Namikoshi (Leczenie rękami palców, siłami, a także „Radiestezja, geotronika, biotronika, psychotronika” zawierająca trzy opracowania: Hedi Masafreta Ku zdrowej przyszłości, Anatola Rybczyńskiego Badania doświadczalne nad ustawianiem istoty schorzenia nowotwórow ziołowych oraz zasad przyzwoitego ich leczenia i szkic Yvesa Rocarda, Sygnał różdżkarski. Wszystko za jedne 560 zł.

Powiedziemy szczerze, iż ściśle różdżkarskie rozważania nie są dla zwykłych zjadaczy chleba i stąd puszcza się je nie jako „mimo uszu”, niemniej teoria receptorów i sposoby działania na nie, masaż stóp i zasady dietyki muszą zainteresować każdego czytelnika. Równie ciekawa pod tym względem jest metoda „Shiatsu” (uciskanie palcami określonych szlaków ciała celem usunięcia zaburzeń organizmu), która może być stosowana przez każdego i powoduje skuteczne

podobno i efektywną mobilizację własnego ciała, pozwalając osiągnąć zdrowie i żywotność. Oczywiście jest, że tego rodzaju lektura natychmiast pobudza do aktywności, do eksperymentów i sprawdzenia jej wpływu na własny organizm. Tego nie można jedynie czytać, pokłakiwać głową i odczytywać książkę na półkę. Sam również nie wytrzymałem. Ponieważ od paru dni bolało mnie kolano jałem zgodnie z podanymi w książce przepisami uciskać odpowiednie miejsca na stopie, ba, kupiłem nawet w sklepiku „Wszystko dla domu” rolkę drewnianą do masowania stóp i oto bóg kolana

SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ

Cura te ipsum

dotyczy ustąpić, chociaż do końca nie jestem pewien dlaczego: sila autosugestii? wpływ shiatsu? Niech tam, ważne, że nie boli.

Największe wrażenie robi bez wątpienia praca Makarego Sieradzkiego: „Jak straciłem, jak odzyskałem i jak pielęgnuję zdrowie”. Są to wynurzenia człowieka srodze doświadczanego przez los, spisane go już na stratę, który jest jednak siłą woli i metodami wyprowadzonym z mądrości Wschodu, a także z prac Wincentego Lutosławskiego — odzyskał zdrowie i w świetnej kondycji dotrwał do sędziwego wieku. Nic dziwnego, że praca ta przypomina mi czytane w młodości szkice z książki pt. „Człowiek w walce ze śmiercią”, które fascynowały mnie wówczas tym samym: umiejętnością wyjścia o własnych siłach z choroby, pokonania grożącej niechybnie śmierci. Przy czym wiara w człowieka idzie w takich razach zawsze w parze z studium

PLASTYKA

Wołanie do sumień

Poznań zwiózł się umowa mi o współpracy i wymianie kulturalnej z wieloma tzw. bliższymi miastami. W dziedzinie plastyki najbardziej trwałe i żywe okazały się w praktyce kontakty z Hanowerem. W 1981 roku poznańskie BWA gościło zbiorową wystawę piętnastu artystów hanowerskich, w rok potem trzy indywidualne pokazy malarstwa i grafiki twórców z tego środowiska, a w roku ubiegłym retrospektywę i pośmiertną ekspozycję malarstwa Aleksieja Baschakowa. Obecnie galeria Arsenalu serwuje nam kolejną wystawę, przygotowaną staraniem Urzędu Kultury tego miasta, specjalnie z myślą o pokazaniu jej za granicą, w Polsce i Francji.

Tym razem jest to pokaz prac grupy artystycznej PiasMa. Nazwa grupy — jak to czytamy w katalogu wystawy — powstała ze skrótu dwóch pojęć: plastyki i malarstwa, co w naszym polskim odczuciu jest może nie zbyt czytelne, jako że polskie rozumienie pojęcia plastyka jest pojemniejsze i zawiera w sobie zarówno rzeźbę jak i malarstwo. Ale to tylko tak na marginesie.

W sensie formalnym wspólnie wystawiających artystów niewiele zdaje się łączyć. Nieporównanie łatwiej natomiast jest dostrzec wspólna dla tych twórców cechy w samym przesłaniu moralnym ich sztuki, sto sunku do świata, do natury i człowieka. Ideologia artystyczna grupy, z naszej polskiej perspektywy, wydaje się najbardziej może bliska zachodniomiejscowej partii „zielonych”. W pracach tych się wyczuwa, tak charakterystyczne obecnie dla Zachodu, niepokój cywilizacyjny i ekologiczny, a także poczucie zagrożenia militarystycznym wojną. Wydaje się, że plastyka zachodnioeuropejska w nieporównywalnie większym stopniu niż nasza, angażuje się obecnie w tę właśnie problematykę, a zarazem pojmując ją bardziej serio, autentycznie i niespektakularnie. Przede wszystkim rzuca się to w oczy, w najbardziej może programowych pracach, Wedra z pochodzenia, Janosa Nadasy, budowanych na zasadzie chłodnej, bezosobowej relacji z pewnego cyklu pozornie nie powiązanych ze sobą zdarzeń. Oto na jednej z jego prac oglądamy uzbrojonych żołnierzy w plenerze z psami gończyymi. Pełen ironii tytuł obrazu: „Prawdopodobnie wykonują tylko rozkaz”, świetnie pointuje całość, a zarazem określa osobisty stosunek malarza do samej sprawy.

Interesujące są, nienagane warsztatowe, pastele Rosemarie

Wuerth, z pogranicza malarstwa i pejzażu. Maksymalnie wierne i jak u starych Holendrów precyzyjne w wykonaniu, studia główek czosnku, owoców, trawy. Także w tych pracach po kazywanie samego tylko piękna natury nie wydaje się być jedynym celem. Artyści tego pokroju, jeśli decydują się na tak benedyktyński trud rysowni czy to czynią to z reguły w imię uniwersalnego, ekologicznego, przesłania. Wiele zabaw ne i na swój sposób metaforyczne są groteski rzeźbiarskie z polistyrenu, Utriki Enders. W stylizacje bliskiej rzeźbom Marino Mariniego, a pozwalającej dzie ki zastosowaniu tego właśnie tworzywa, na daleko idącą iluzję rzeczywistości, prezentuje nam rzeźbiarka zadziwiająca galerię groteskowych postaci, a przy okazji demonstruje ogromne możliwości tego raczej nieznanego u nas materiału i tworzywa.

Malarstwo Wilhelma Beuermanna również intryguje na tej wystawie. Jego obrazy to sztuka z wielu pogranicz. Nadrealizmu i fotorealizmu (w sensie precyzji i techniki samego wykonania), zabawy form i poszukiwań kodu znaczeniowego. Na obrazach Beuermanna ogładamy zadziwiająco pusłe, jakby nagle z powodu jakiegoś katoklizmu opuszczone przez ludzi wnętrza, ulice i monumentalne budowle. Jest to w sensie swej techniki malarstwa i warsztatu więcej niż sprawne rzemiosło, ale świat i cała poetyka tego malarstwa wydają się nam już dobrze znane. Głociały z płócien Giorgia de Chirico. Rzeźby Maxa Saaka były już w Poznaniu ekspozowane. Uznawanie budzi tutaj biegleść techniczną i warsztatową rzeźbiarza, ale równocześnie proukuje pewnego rodzaju nieufność i podejrzliwość, zdumiewająca różnorodność form i stylów poszczególnych jego rzeźbiarskich i malarzkich realizacji.

Cóż więc przynosi nam ta wystawa poza samą przyjemność, wynikającą z obcowania z prawdziwie profesjonalnymi w swym warsztacie i rzemiosle, obrazami, rzeźbami czy grafikami? Otóż sugeruje ona, że sztuka współczesna ulega nadal procesom daleko idącej unifikacji i to zarówno w kategoriach formy i estetyki, jak i treści, w które angażują się artyści w różnych krajach. Ale sugeruje ona także, że ogromny dystans cywilizacyjny i technologiczny dzielący nas obecnie od RFN, w plastyce akurat nie znajduje jednak potwierdzenia.

OLGIERD BŁAŻEWICZ

bezbieżnym do natury, która posiada moc samoodnawiania się i samoleczenia najcięższych urazów.

Sieradzki zaleca — wypróbować na sobie — drakońską kurację, trudną zaledwie do naśladowania. Składa się ona, krótko mówiąc, z ćwiczeń oddechowych, głodówek leczniczych, snu, diety, higieny i pracy. Do tego dochodzi oczywiście absolutne wykluczenie wszelkiego używku, papierosów, alkoholu... A wszystko w imię władania własnym ciałem, które winno służyć człowiekowi, duchowym sił — tkwiącym w każdym z nas. Tyle tylko że trzeba je odpowiednio pobudzić i wspomagać. Swoją tezę Sieradzki gesto aplikuje pięknymi powiedzeniami sławnych ludzi, traktowanymi przez autora nie jako zgrabne aforyzmy, lecz jako bardzo racjonalne, konkretne wskazówki, którymi warto posługiwać się w życiu. Przypomnijmy tutaj na przykład zasadę Plutarcha, że „zamiast brać lekarstwa lepiej głodować jeden dzień” lub uwagę Lutosławskiego iż „lepiej mieć komórkę słoneczną na poddaszu niż wspaniałe komnaty na parterze bez słońca”. Słowa słowami, a kto potrafi wprowadzić je w czyn?

W ogóle czytając wymienione tutaj książki, wydawane przez „Różdżkarza” przypomniałem sobie nagle znane powiedzenie Juliana Przybosa, że o ile beletrystyka usypia, to poezja — pobudza do działania, do tworzenia. Coś podobnego jest chyba z medycyną „oficjalną” i z całym nurtem lecznictwa „nieoficjalnego”. Pierwsza — skłania pacjenta do lenistwa, do bezwolnego poddania się zabiegom i lekarstwu, które jakoby wszystko mają załatwić za nas. Druga — skłania do aktywności, do znalezienia „sposobu” na chorobę, każe działać, rozwinać cały szereg uporczywych i czasem niełatwych starań. Jak gdyby choroba i zdrowie były istotnie w naszych rękach i w dużym stopniu od nas samych zależały. Jest to piękne i trudne i sporo w nim niewątpliwie prawdy. Dlatego nie żałuję swojej wyprawy na ulicę Ostrobramską. Równie tam jeszcze nieśmiało zawitał...

JÓZEF RATAJCZAK

Tajnymi materiałami, mogącymi w każdej chwili skompromitować członków prominentów reżimu hitlerowskiego, dysponował nie tylko szef Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA) — oberguppenführer SS Reinhard Heydrich. Podobne materiały, do których głównie dowódców Wehrmachtu, posiadała również Abwehra czyli wywiad wojskowy.

Na początku roku 1935 na czele Abwehry stanął były przełożony Heydricha z czasów służby na krążowniku „Berlin” — admirał Wilhelm Canaris. Stosunki między obu szefami hitlerowskich służb specjalnych układały się zrazu poprawnie, nawet przyjaźnie. Obaj wraz z żonami składowali sobie wizyty towarzyskie, a i współpraca na niwie służbowej między wywiadem wojskowym i politycznym przebiegała do wybuchu wojny bez poważniejszych tarć. Canaris jednak wiedział, że ambitywny szef RSHA zamierza w przyszłości włączyć wywiad wojskowy do swego aparatu. Stąd też postarał się znaleźć w życiorysie Heydricha jakiś kompromitujący fakt, by szanując go tym, odwieść od tego zamiaru.

Jeden ze współpracowników admirała, niejaki Helmut Maurer, odszukał w urzędzie stanu cywilnego w Halle dokumenty ojca Heydricha. Wynikało z nich jednoznacznie, że Bruno Heydrich nazywał się rzeczywiście Suess i był... Żydem. Tak więc i szef RSHA, wysoki, smukły blondyn o pociągłej twarzy i niebieskich oczach, uznawany przez najwyższe autorytety teorii rasistowskiej w Rzeszy za ideał aryjczyka, był z pochodzenia Żydem.

Canaris nie odmówił sobie przyjemności poinformowania o tym zainteresowanego. Uczył ni to podczas przyjacielskiej pogawędki z Heydrichem pewnego wieczoru w roku 1940. Wiadomość tę najwięksi żydożerca wszechczasów przyjął ponoć z uśmiechem, ale zmienił swój stosunek do Abwehry i jej szefa. „Dał nam spokój” — skwitował sto sunek Heydricha do wywiadu wojskowego Helmut Maurer. Nie na długo zresztą. O odkryciu Canarisa dowiedział się w jakiś sposób reichsführer SS — Heinrich Himmler, który rewelację tę skwitował w ten sposób, że Heydrich przewycięził w sobie Żyda. I nie zna dla Żydów litości. Tak więc szef

Śmierć arcyzbrodniarza (2)

RSHA nadal różnymi drogami dążył do wchłonięcia Abwehry, chociaż przed śmiercią nie zdążył urzeczywistnić tego zamiaru. Dokonał tego na początku roku 1944: następca Heydricha na stanowisku szefa RSHA — oberguppenführer SS dr Ernst Kaltenbrunner oraz szef zagranicznego wywiadu politycznego — Walter Schellenberg, któremu podporządkowano najważniejsze wydziały byłej Abwehry.

W drugiej połowie września 1941 roku opublikowano dekret fuhraera i kanclerza III Rzeszy — Adolfa Hitlera, w którym oznajmiał,

stwo, co w rezultacie przyspieszy zarówno germanizację Czechów, jak i zwiększy niemiecką kontrolę i wpływy we władzach protektorackich aż do zupełnej likwidacji autonomii. Heydrich — pisał Czesław Madajczyk w książce „Faszyzm i okupacja 1933-1945” — nie był tępym polityczantem, ten organizator masowych zbrodni był politykiem zręcznym i przebiegłym (...), zwolennikiem drastycznych, ale i wyrafinowanych metod postępowania, z jednej strony zastraszania i terroryzowania, z drugiej — neutralizacji społeczeństwa ustepstwami.

Obejmując na przełomie

Szef Abwehry — admirał Wilhelm Canaris na wspólnym zdjęciu z szefem RSHA — Reinhardem Heydrichem.

Reprodukcja — R. Świątkowski

że na okres choroby protektora Czech i Moraw — Constantina von Neuratha wyznaczył czasowo pełniącym obowiązki protektora — oberguppenführera SS Reinharda Heydricha, szefa Głównego Urzędu Bezpieczeństwa Rzeszy. Wtedy to po raz pierwszy Niemcy poznali nazwisko „szarej eminencji” reżimu hitlerowskiego, ponieważ do tej pory nie pojawiała się ono w gazetach i audycjach radiowych. Na forum publicznym aparat terroru nazistowskiego reprezentował przede wszystkim wódz SS — Himmler.

Hitler powołując Heydricha na stanowisko p.o. protektora Czech i Moraw liczył, że rozbije on ruch oporu i odefinie go od wpływów na społeczeń-

września i października 1941 roku najwyższą władzę w Protektoracie, Heydrich wprowadził w Czechach i na Morawach stan wyjątkowy oraz zreformował marionetkowy, kolaborancki rząd czeski, znacznie ograniczając jego i tak niewielkie kompetencje. Dalsze tygodnie jego rządów w Protektoracie znaczone były przez liczne aresztowania, rozprawy, egzekucje i zsyłki do hitlerowskich obozów koncentracyjnych. Po zastraszaniu społeczeństwa czeskiego, Heydrich zaczął czynić gesty mające uspokoić i zjednać mu opinię szerokich kręgów ludności. W końcu stycznia 1942 roku zniósł stan wyjątkowy i zwolnił część studentów czeskich z obozów koncentracyjnych,

przebywających w nich od jesieni 1939 roku. W oparciu o działania w Protektoracie związki zawodowe wprowadzono też liczne przywileje socjalne dla ludzi pracy.

Pełniąc obowiązki protektora Czech i Moraw, Reinhard Heydrich ani na chwilę nie przestał kierować Głównym Urzędem Bezpieczeństwa Rzeszy. Przez prawie trzy kwartały hitlerowskim aparatem terroru i dywersji, policji i służbą bezpieczeństwa SS kierował nie z Berlina lecz z Pragi. Na zamku hradebskim, gdzie obok flagi wojennej III Rzeszy Heydrich kazał wywiesić czarną flagę SS, zbierali się systematycznie jego najbliżsi współpracownicy, w tym kierownicy najważniejszych departamentów RSHA: Heinrich Mueller, Artur Nebe i Walter Schellenberg.

W końcu maja 1942 roku, kiedy wydawało się, że sytuacja w Protektoracie Czech i Moraw uległa uspokojeniu, jak grom z jasnego nieba spadła wiadomość, iż w Pradze dokonano zamachu na życie Reinharda Heydricha.

W środę, 27 tegoż miesiąca, kilkanaście minut po godzinie 10, na przedmieściu Pragi jadący wyjątkowo bez jakiegokolwiek eskorty otwarty „Mercedes” sportowy p.o. protektora zaatakowali zamachowcy z licznej grupy spadochroniarzy czechosłowackich przybyłych z Anglii. Bezpośrednimi wykonawcami zamachu byli: Jan Kubisz i Józef Gabčík; ten ostatni uważany był za najlepszego strzelca w międzywojennej armii czechosłowackiej. Towarzyszyło im dwóch innych konspiratorów, którzy mieli za zadanie rozpoznać zbliżający się samochód Heydricha i odbicie promieni słonecznych w lusterkach przekazać sygnał zamachowcom.

Cała akcja trwała zaledwie kilkadziesiąt sekund. Rozpędzony „Mercedes” zatrzymano celnym rzuconym granatem, którego eksplozja uszkodziła silnik. Heydrich i jego kierowca z wyciągniętymi pistoletami wyskoczyli z unieruchomionego samochodu, strzelając do zamachowców. Ci odpowiedzieli celnym ogniem pistoletów maszynowych, a następnie dosiedli rowerów i błyskawicznie odjechali z miejsca zamachu.

Dokończenie za tydzień

LESZEK ADAMCZEWSKI

na końcu języka

Nie zasypiać gruszek w popiele

Gazeta Poznańska (1984, nr 230, s. 5) opublikowała artykuł poświęcony hodowli zwierząt inwentarskich w polskich PGR-ach — „Hodowcy z PGR nie zasypiają gruszek w popiele”. W tytule nawiązano do wypowiedzi specjalisty do spraw produkcji zwierzęcej w Zrzeszeniu PGR w Pile. Brzmi ona następująco: „Odrabiamy zaległości w hodowli z ostatnich lat. Myślę, że z ilości stopniowo będzie my przechodzić w jakość. Bratem udział w doborze stawk bydląt, trzody chlewnej i owiec i mogę powiedzieć, że hodowcy z PGR nie zasypiają gruszek w popiele, mimo niezbyt sprzyjających warunków i tendencji finansowanych w końcu lat siedemdziesiątych”.

Zarówno w cytowanej wypowiedzi, jak i w tytule artykułu użyto nie zasypiać gruszek w popiele, co świadczy o nieznamości tradycyjnej i poprawnej formy starożytnego zwrotu nie zasypiać gruszek w popiele. Występuje w nim czasownik zasypiać tworzący parę aspektu

wą z zaspac (=przespać oznaczony moment, nie obudzić się w porę; zaniedbać coś przez spanie). Nie ma on nic wspólnego z wyrazem zasypywać (zasypać). Jak podaje „Nowa księga przyłów polskich” (1969), nie zasypiać gruszek w popiele wiąże się ze starym wiejskim zwyczajem suszenia gruszek w gorącym popiele w piecu chlebowym. Należało je w odpowiednim momencie wyjąć; chwila nieuwagi mogła sprawić, że zmieniły się w węgiel. Toteż najpierw zwrot nie zasypiać gruszek w popiele oznaczał tyle, co nie zasypiać, kiedy się ma uważać, żeby gruszek w popiele się nie przypaliły. Dopiero później ustalono się uogólnione znaczenie, w którym go dziś używamy: nie zaniedbywać spraw wymagających załatwienia.

W cytowanych kontekstach rzadko i z deformowaną treścią zwrotu. Dodajmy, że użyto go tu w zbyt rozszerzonym znaczeniu, bliskim treści innego frazeologizmu — nie zasypiać sprawy (=nie zaniedbywać czego).

STANISŁAW BABA

Od redakcji: autorowi i czytelnikom niedźwiedzia przysługę od dała korekta, z której to winy w poprzednim sobotnio-niedzielnym „Głosie” („Na końcu języka. Oddać komuś niedźwiedzia przysługę”) w „jednym zdaniu słowo „przysługę” wydrukowano z rażącym błędem. Przepraszamy.

POGLĄDY I OBSERWACJE

„Jeśli będę uważał, że uczę się, to będę baranem, to muszę wyciągnąć logiczny wniosek, że sam jestem baranem”.

Jerzy Paczyński „Razem” nr 44

Marek Sawicki (nauczyciel) „Kobieta i Życie” nr 43

„Są sprawy wystarczająco wysokiej wagi, by nie powierzać ich zespołom amatorów”.

Wojciech Lipoński „Wprost” nr 44

„Trzeba umieć w porę i jednoznacznie negować to, co winno być zanegowane, po to, by kreować świat przynajmniej nieco lepszy niż był dotychczas”.

Józef Lipiec „Polityka” nr 43

„Mamy święte prawo buntować się przeciwko draństwu, ludzkiej podłości, technicznemu, matym. Nie powinniśmy być

„Tragiczny jest przede wszystkim pijacki obyczaj, który nabrał już mocy ponadustawowej”.

Miroslawa Prandota „Odrodzenie” nr 44

„Fakty wskazują, że nareszcie jesteśmy mądrzejsi po szkole. W ciągu dwóch lat zrobiło się więcej niż w całym okresie powojennym”.

Józef Barecki (przewodniczący sejmowej Komisji ds. Samorządu Pracowniczego) „Express Wieczorny” nr 213

„Od młodzieży trzeba żądać wiele, żeby od niej wiele otrzymane”.

Kazimierz Koźniewski „Tu i Teraz” nr 43

Zaledwie w trzy lata po uruchomieniu w Nowym Jorku pierwszej publicznej elektrowni popłynął prąd elektryczny także w Poznaniu, z niewielkiej elektrowni blokowej przy... placu Wolności. Energję prądem stałym przesyłano wprost do mieszkań, więc odbiorców mogło być tylko kilku. Jak grzyby po deszczu rosły zatem źródła o mocy kilkuset kilowatów w ówczesnych gminach, otaczających mały Poznań, choćby na Jeźcach, Łazarzu czy Wildzie.

Pamięta się o tych nieśmiałych początkach, sprzed prawie czterdziestu lat, ale rozwój współczesnej poznańskiej energetyki przyjęło się liczyć od 31 października 1904 roku, gdy uruchomiono

elektrownię miejską przy ul. Grobla. Na tamte czasy — kolos o mocy 450 kW, powodujący odstawienie do rezerwy gminnych źródeł, z czasem zlikwidowanych.

Twórcy elektrowni okazali się dobrymi energetykami i ekonomistami. Obiekt postawili obok gazowni i stacji wodociągów, bo źródłem napędu tych silników o mocy 600 KM był gaz, ssany od wytwórcy. Prąd wytworzony w trzech generatorach wysyłano siecią prądu stałego o napięciu 2x110 voltów.

Już nie było wątpliwości, że energia elektryczna jest wygodnym źródłem napędu i oświetlenia. W 1910 roku miał Poznań 104 kilometry linii elektrycznej, w tym 14 km linii kablowej o napięciu

6 kV, otwierającej nowy etap budowy trójfazowej sieci wysokiego napięcia prądu zmiennego.

W dziesięć lat po uruchomieniu, miejska elektrownia była już po dwóch rozbudowach i modernizacjach, dzięki czemu faktyczna moc wzrosła dziesięciokrotnie — jak stwierdza Tadeusz Bombal w „80 lat poznańskiej energetyki”. Ruszyła też elektrownia przemysłowa

zła energetycznego, rozbudowy sieci elektroenergetycznej, elektryfikacji Winiar, Staroleki, Rataj, a przed Powszechną Wystawą Krajową ustawiono 650 kandelabrow w śródmieściu i na ulicach przy terenach wystawowych. Powiało nowoczesnością.

Rozwój elektroenergetyki nastąpił również w mrocznych latach okupacji, ale niemal wszystko uległo zniszczeniu w czasie walk o wyzwolenie Poznania. Od 3 lutego

prawie 40 000 kilometrów linii elektroenergetycznych, 9569 stacji transformatorowych i ponad 120 000 punktów oświetlenia. Wystawia rachunki 717 000 odbiorców, których zapotrzebowanie przekracza 312 MW.

Miasto obecnie zasilane jest przede wszystkim z państwowego systemu elektroenergetycznego napięciem 400 i 220 kV, poprzez największe w kraju autotransformatory japońskiej firmy „Hitachi”. Zapotrzebowanie mocy samego

Tym bardziej, że właśnie od strony północnej, gdzie lokalizowane są nowe elektrownie (łącznie z jądrowymi) docho- dzieć będą do Poznania sieci najwyższych napięć.

Do 2000 roku planuje się także budowę w Poznaniu następnych 14 stacji średniego napięcia. Tylko gdzie je zlokalizować w zabudowanych ośrodkach? Już teraz kłopoty mieszkańców Jeżyc, Grunwaldu czy Wildy, objawiające się zmniejszonym napięciem i „ciemniejszym” świeceniem żarówek spowodowane są właśnie sporami o lokalizację stacji transformatorowych. Na szczęście przemysł zapowiada produkcję okaparturowych rozdzielni małowapiowych o napięciu 110 kV. Planiki wreszcie też uwzględnią w przestrzeni tym planowaniu lokalizację stacji energetycznych i trasy linii wysokich napięć.

Energetyce w osiemdziesięciolecie rozwoju towarzyszyli ludzie, twórcy tych dokonań. Jak choćby inżynier Edmund Kaniewski, związany z zawodem od 1911 roku, którego następcą jest syn Zbigniew. A gdy teraz czyniono wykazy pracowników o najdłuższym stażu, to doliczono się kilkuset energetyków o czterdziestoletnim stażu, zaś w Zakładzie Energetycznym „Poznań” pracują: Teodor Jaeschke, Kazimierz Lewandowski i Jan Szaniawski — związani z energetyką jeszcze dłużej.

JANUSZ BEKAS

W Poznaniu, przed 80 laty

Powiało nowoczesnością od elektronów

Spółki Akcyjnej „H. Cegielski”, co w pełni pokryło zapotrzebowanie, więc zbudowano pierwszą linię napowietrzną o napięciu 20 kV do Owinsk.

Tamtejsi odbiorcy otrzymywali prąd zmienny, a w Poznaniu — wciąż stały. Podjęto bowiem niełatwą decyzję o utrzymaniu sieci prądu stałego, ale na napięcie 2x220 V, która elektrykom dawała się we znaki aż przez 40 lat. Dopiero bowiem w 1958 roku został na Jeźcach zlikwidowany ostatni odcinek sieci prądu stałego.

W okresie międzywojennym najistotniejsze było przekazanie do eksploatacji w 1929 roku elektrowni „Garbary” czynnej do dzisiaj. Stworzyło to warunki do powstania wę-

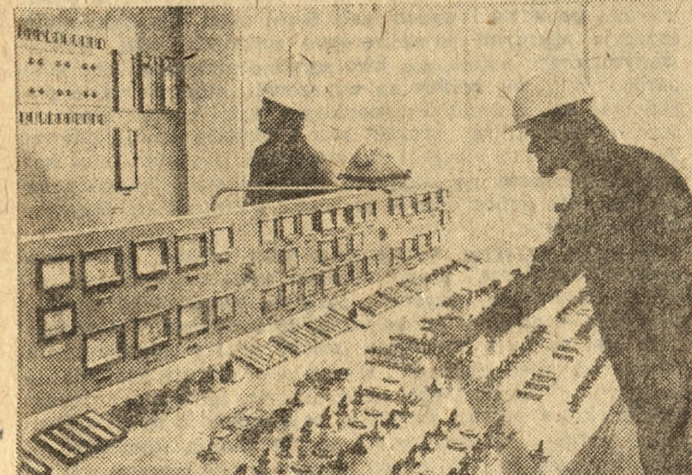
1945 masto było bez prądu przez... 20 dni. Jeszcze trwały działania wojenne a elektrownia w Zakładach „H. Cegielski” już dostarczała ludności energję. 22 lutego nastąpił rozruch turbozespołu w starej elektrowni przy ul. Grobla, a 25 czerwca uruchomiono obiekt na Garbarach.

Co się dokonało w minionym czterdziestolecu można się już naocznie przekonać. Rozbudowano i zmodernizowano elektrownię na Garbarach, zbudowano w Karolinie nowoczesną elektrociepłownię, stworzono sieć przesyłową rozdzielczą, postawiono potężne stacje energetyczne między innymi w Plewiskach, Czerwonaku i Czaparach. W rezultacie Zakład Energetyczny „Poznań” jest dzisiaj gospodarzem i użytkownikiem

Poznania przekracza już 300 megawatów, ale tylko 7 procent tej mocy mogą wytworzyć lokalne elektrociepłownie. Zważywszy, że w 2000 roku zapotrzebowanie wzrośnie do 555 MW, niezbędna jest rozbudowa sieci.

Energetyce planują zatem budowę punktu redukcyjnego w Garzowie, odległego od lat, ale dzisiaj już niezbędna. Miastu i krajowej sieci, więc realizację inwestycji planuje się na najbliższą pięćdziesiątkę.

Rozwój północnych dzielnic miasta — stwierdza Zbigniew Kaniewski — wymaga powstania nowego punktu zasilania w tych rejonach. Punkt o roboczej nazwie Poznań-Północ jeszcze w tym wieku zapewni zasilanie wspomnianych obszarów, bez zwiększenia przesyłu liniami 110 kV z południowych rejonów miasta.

Coraz bardziej skomplikowane jest sterowanie urządzeniami energetycznymi. Na zdjęciu: w nastawni bloku elektrociepłowni „Karolin”.

Fot. — S. Ossowski

WÓZKI DZIECIĘCE SPACEROWO - LEŻAKOWE WYRÓB - SPRZEDAŻ

Poznań, Dąbrowskiego 88, telefon 406-23
39651g

Praca

Młody rencista podejmie pracę jako kierowca kat. III, 3 lata praktyki. Oferty 40733g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Potrzebny dozorca docho- dzący, zgłoszenia ponie- dialek. Administracja domu, Dąbrowskiego 88 Poznań. 40579g

Ogrodnictwo zatrudni do pracy młodszego renci- stę. Luboń 3, Lipowa 17. 40595g

Fryzjerka - zakład w Poznaniu. Telefon Gule- zno 85-57 po 20. 40587g

Przyjmie pracę chałupni- cza - oprócz szycia. Te- lefon grzeźnoślowy 33-11-15. 40610g

Pani do prac domowych dwa razy tygodniowo po- trzebna, tel. 532-12. 40586g

Pracująca szuka pilnie pokoju samodzielnego lub kawalerki. Oferty 40698g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Panią do pracy w szklar- ni przy kwiatkach zatrud- nie. Praca stała. Marci- niak, ul. Obornicka 10. 40533g

Zatrudnię cukiernika lub do przyrządzenia, może być dojeżdżny. Tel. 77-92-28 w godz. 19-20. 40599g

Osoba w starszym wieku do 4-miesięcznego dziecka potrzebna. Dobre warunki. Kunz, Jackow- skiego 9/7. 40590g

Potrzebna solistka do spo- lity. Oferty 40300g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Tekarz podejmie pracę. Oferty 40099g Biuro O- głoszeń Skryta 1.

Zlecę wykonanie elewa- cji w budynku jednorod- zinnym, tel. 32-09-89. 40044g

Pracownik do gospodar- stwa potrzebny. Dople- wiec, Środzka 1. 40019g

Pilnie podejmie pracę cha- łupniczą oprócz szycia. Oferty 40022g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Panią do prowadzenia domu na dobrych warun- kach, Grotzgera 5 m. 4052g

Przyjmie pracę chałupni- cza (oprócz szycia). Oferty 40399g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Przyjmie chałupnictwo do domu. Oferty 40439g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Rencista podejmie jaka- kolwiek pracę chałupni- cza - oprócz szycia. Os. Sobieskiego 17 m. 7. 40441g

Krawcowa szuka pracy. Agacińska, Suchy Las, ul. Borówkowa 54A. 40481g

Potrzebny organista na wesela. Oferty 40776g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Pomoc domowa na stałe lub dorywczo, możliwość zamieszkania. Tel. 588-78. 40589g

Krawcowa przyjmie szycie do domu. Oferty 40011g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Nauka

Matematyka - korepek- cie, indywidualna nauka, tel. 67-10-08. 40341g

Angielskiego uczyć, telefon 490-504 po 18. 38222g

Chemia, fizyka, korepek- ty, tel. 434-57. 40809g

Kupno

Kupię kaczki karolinki i papugę żak lub kakadu. Oferty 38862g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Planino, fortepian. Oferty 40773g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię danielę, tel. 48-00-42 38910g

Polistyren, polimetakry- lan, tel. 448-37. 40487g

Kupię cegły szeszeliów- kę lub wapienną. Oferty 40331g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię pralkę wirnikową, tel. 33-28-27. 40277g

Kolekcjoner zakupi przed- wojenne monokle, lorn- czo i inne. Tel. 431-51 od godz. 14. 39955g

Kupię nici syntetyczne oraz wykładzinę podłogo- wą, tel. 48-18-40 godz. 9-14. 39955g

Cegły pełną kupię. Tele- fon 32-84-79. 40224g

Kupię nową pralkę wir- nikową. Tel. 434-30. 40107g

Kupię bony PeKaO, tel. 20-68-75. 40077g

Kupię maszynę do pisa- nia Oferty 40051g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kosz sprzętowy do mo- toroweru "Pegaz" auto- matyczny. Oferty 40042g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię kłoski kwiaty - warzywa - owoce Oferty 40094g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię samochodzik dzie- cięcy na pedały, tel. 20-55-04. 40045g

Mohair kupię, tel. 612-80. 40321g

Chemosił kupię, tel. 67-43-42. 40540g

Planino kupię, telefon 20-75-03. 40682g

Kupię wannę 140 oraz łunierski i kuchenne gazo- wą. Tel. 77-96-22. 40704g

Kupię butle 5 kg, słone- czko, lampę gazową, tel. 20-07-20. 40730g

Kuchnie elektryczną no- wą z piekarnikiem kupię. Oferty 39982g Biuro O- głoszeń Skryta 1.

Przedwojenne książki, pocztówki i biblioteczne kupię. Poznań 37 sier- poczn. 5. 40275g

Kupię muszlę warszaw- ską prostą, umywalkę z nogą i bidet kolor bia- łe. Oferty 40494g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedaż

Sprzedam nieużywany miot Reda Lux 3-osobo- wy, wycenę 4,10x3,20 Oferty 40355g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam buraki pastew- ne Poznań - Rataje. Ła- cina 5. 40352g

Boiler elektryczny, ta- pe- te sprzedam, Krawcowa 75B. 40358g

Sprzedam wygarbowane skóry z piżmaków 40 szt. Oferty 40374g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Sprzedam wtryskarkę pio- nową hydrauliczną, tel. 77-54-06. 40395g

Sprzedam suknię ślubną ul. Świerczewskiego 33 m. 7A. 40390g

Planino Legnica sprze- dam, tel. 67-29-78. 40408g

Garaż 5mX3X2,5 m izo- lacja wewnętrzna, prze- nośny, nowy sprzedam. Wąchocki, Jarocin, ul. 24-44 po godz. 19. 40416g

Sprzedam używaną: ko- żuch damski (44-46), me- skie, kożuch (188), płaszcz skórzany (188) Informa- cja: tel. 66-08-61. 40427g

Kożuch męski, nowy 40, tel. 427-38. 40256g

Sprzedam nowe narty Fischer 195 cm, tel. 433-14. 40363g

Okazyjnie sprzedam no- wą kurtkę z lisów nie- bieskich. Tel. 508-53. 40428g

Sprzedam nowy kożuch zagraniczny, tel. 607-64. 40430g

Sprzedam wtryskarkę hy- drauliczną pionową 30g, tel. 675-83. 40433g

Sprzedam zboże 50 t mie- szanką, j. ożmy i oraz silnik Wolska Gaz 24, przebieg 20 tys., tel. Go- styń 103-93. 40438g

Sprzedam bransoletę 19 - brylanty. Oferty 40461g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kożuch damski, nowy sprzedam, Osiedle Lecha 129 m. 54. 40482g

Sprzedam większą ilość suszu majeranki. Błotnik 20 gm. Kórnik. 40274g

Kurtkę z niebieskich li- sów, kołnierzyk, płaszcz, płaszcz ze skóry brzo- u, Winna 5A. 40276g

Kolumny głośnikowe 40 W 4 ohm lano sprze- dam, tel. 33-28-27. 40278g

Lodówkę Mińsk 16 A na gwarancji. Oferty 40280g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Atrakcyjny kożuch tu- recki beżowy na szczy- pią panią sprzedam, Tel. 431-54 po 17. 40304g

Sprzedam pianino, kana- pę z wkładem japoń- skim 36 m. 2, 18-20. 40305g

Boazerie sosnowa, tele- fon 67-50-80. 39958g

Komputer ZX81 moduł 16 K. Oferty z ceną 39061g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam okazyjnie me- bliotankę "Diana", dąb ruski. Tel. 67-93-69 godz. 17-18. 39973g

Okazyjnie - nowe dywany 2,4X3,5, 2X3, tel. 77-80-29. 39983g

Wytaczarkę do bębno- w sprzedam (nowa). Po- znań, ul. Przeskok 1d/1. 39988g

Sprzedam nowy turecki kożuch damski, męski i płaszcz skórzany, ul. Chudoby 22 m. 11. 39993g

Sprzedam pianino Seiler, Dąbrówka 13/7. 39997g

Sprzedaję i przyjmuję zamówienia na parkiet, różne gatunki drewna. Zomer, Witkowskiego, ul. Dworcowa 7, tel. 218 po 19. 39999g

Zamienię nową zamraża- rkę 110 na nowy Mińsk 16. Os. Manifestu Lipco- wego 105 m. 114 godz. 16-19. 40223g

Sprzedam "Singer" - Łucznik 884, nowa. Te- lefon 20-09-13. 40220g

Sprzedam Finezję 1 Hl- Fl. wzmacniacz PA 1801, kolumny 25 W. Oferty 40226g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Rubin 714p sprzedam. Te- lefon 23-33-67 po 18. 40216g

Sprzedam papę alumini- ową, butle gazową 5 l. i kuchenkę. Oferty 40211g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam komplet wypo- czynkowy ze skóry Mo- ga być bony PeKaO. Po- ważna oferta 40202g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Deck Sony TC-K-22. Os. Bajkowa, Tuwima 58. 40210g

Sprzedam telewizor tury- styczny Junost. Płytki ściennie włoskie, płytki podłogowe. Tel. 33-14-60. 40149g

Sprzedam Video VHS. Oferty z ceną 40136g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam obrączki złote, Cena państwowa. Oferty 40080g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Działek odstąpię koleja- rowi. Oferty 40079g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam Philips 25 - Watt - stereo - radio- Recorder, nowy. Telefon 845-08 po 20. 40074g

Jamniki szorstkowłose z rodowodem tania sprze- dam. Szczępankowo, Skł- bowa 54. 40071g

Sprzedam kożuch męski, tel. 32-40-50. 40094g

Simil, mohair, Os. Zwy- cieżka 1 m. 87 po 15. 40080g

Hydrauliczna wtryskarka pozioma, tel. 13-04-16. 40080g

Sprzedam pianino. Tel. 20-29-82. 34381g

Tanio sprzedam kożuch afgański 170 cm. Śniade- cki 17 m. 5, godz. 17-19. 40133g

Wtryskarkę pionową hy- drauliczną nową, telefon 133-053. 40131g

Obrączki 8 g 5900, kami- zelka barania damska, tel. 617-78. 40093g

Sprzedam nową lodówkę Donbas, 240 l. oraz tylną szafkę dużego. Piata, Poznań, Kraju Rad 35, m. 128. 40046g

Kożuch damski brązowy, kożuszek z łatek, roz- miar średni, narty Bili- zard nowe Os. Przyjaź- ni 10 E. m. 176. 40047g

Kożuch 3/4 biały. Tele- fon 77-82-07. 40093g

Telewizor kol. Rubin 714 Czerwona ul. Szkolna 28. 40151g

Sprzedam magnetofon ka- setowy Akai CSM-02. Oferty 40166g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Grzejniki żelazne Oferty z ceną 40187g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam żłobki pianowe- nice wagi 135 g próby 3 Oferty z ceną 40241g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Karakulowy kołnierzyk sz- łowy nowy sprzedam Te- lefon 425-24, godz. 11-13. 40242g

Sprzedam nowe futro piżmowce - grzbiety. Oferty 40244g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Lodówkę "Poka" Tele- fon 424-24. 40245g

Sprzedam saksofon tenor. Oferty 40050g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Sprzedam jenoty hodow- lane Janowice Wlkp. tel. 286 po 18, ul. Śniadeckich 17. 40007g

Kożuch, kurtkę damską i piec kaflowy sprzedam, tel. 67-58-84. 40017g

Okazyjnie sprzedam no- wą kurtkę z lisów, Moś- kowski Paweł, Srem, ul. J. Krasickiego 13 m. 7. 40038g

Sprzedam nową zamra- żarkę 400 l. Oferty ceną 40033g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam w bardzo dob- rym stanie pianino i suk- nie ślubna. Tel. 20-51-53 po godz. 16. 40335g

Sprzedam 211D, 311 D (mini), WS 301, MSH 101, tel. 67-44-80. 40336g

Sprzedam pawilon warty- wa - kwiaty. Oferty 40422g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam MZ 250 nowy, narty Eplosy 120 z bu- tami nowe, narty Com- pact 180 z wiązaniami lub bez Marker - Roto- mat. Tel. 566-35 godz. 12-16 lub oferty z ceną 40344g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam silnik Peugeot 404 ze skrzynią biegów. Stan dobry. Tel. 20-52-53 po godz. 20. 40347g

Wypożyczenie zakładu ga- stronomicznego w cało- ści lub częściach (turza- dzie chłodnicze, meble itp.). Oferty 40461g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Meble kuchenne dąb. Oferty 40462g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Sprzedam kurtkę z li- sów, tel. 630-03 po 17. 40464g

Tanio sprzedam sadzonki róż, tel. 77-32-25. 40469g

Video VHS sprzedam, tel. 22-25-58. 40471g

Sprzedam złote obrączki okazyjnie, tel. 69-57-32 po godz. 16.30. 40474g

Mateczki chryzantem. Tel. 22-13-24. 40477g

Sprzedam nową prasę balansową o nacisku 20 ton wraz z podstawą. Międzychód tel. 21-72 po 20. 40484g

Sprzedam elektroakordio- graf, tel. 77-48-03. 40489g

Kożuch damski rozm. 40-42 sprzedam, telefon 77-77-38 od godz. 18. 40500g

Sprzedam białą łapkę ka- rakulową czarną, telefon 13-02-10. 40548g

Lakier nitro (Capon) - likwidacja zakładu - sprzedam. Oferty 40550g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Szyby VW Garbus, tele- fon 77-69-26. 40562g

Kożuszek łatek 3/4 ture- cki, czapkę piżmową sprzedam tel. 77-87-88. 40564g

Sprzedam nowy kożuch męski, duży, tel. 77-12-45. 40566g

Tanio stare meble w do- brym stanie. Inf. telefon 77-28-13 po 21. 40565g

Sprzedam bufet, witraż, stół okrągły, 6 krzeseł i fotel. Tel. 22-25-23. 40570g

Zamienię tucznika i lo- dówkę na pralkę i tele- wizor. Sprzedam 2 tuc- zniki. Oferty 40585g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam kożuch turecki damski, tel. 13-05-60 wie- zczorem. 40596g

Sprzedam fortepian - mały, skrzydło. Oferty 40599g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam maszynę sto- łarską, piłę tarczową, wyrównarkę. Oferty Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Barakowóz sprzedam. Oferty 40600g Biuro Ogło- szeń Skryta 1.

Sprzedam deski dębowe, sosnowe wysuszone, pły- tę wiórową, dwuteownik 16, siatkę ocynkowaną. Tel. 477-84. 40600g

Sprzedam kożuch ze skór francuskich, popielaty na szczy- pi, wysoka osoba. Tel. 67-40-53 po godz. 16. 40612g

Gramofon Daniel, tele- fon 79-23-70. 40617g

Piec c.o. 3,4 m, kuchen- kę gazową, tel. 12-65-44. 40619g

Sprzedam 1600 kg farby cementowej czerwonej. Leszno, tel. 20-53-80 po 19. 40627g

Sprzedam parciele w Pu- szczykowie o powierzchni 2320 m² z prawem zabu- dowy. Oferty z ceną 40628g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam białą. Poznań, Os. Winiary 27 m. 5. 40629g

Mińsk 16A zamienię na automat lub sprzedam, tel. 32-06-58. 40632g

Sprzedam futro brzo- szki piżmaków duże, telefon 66-52-34. 40652g

Sprzedam 15 szt. skór garbowanych z lisów bia- łych. Oferty 40659g Biu- ro Ogłoszeń Skryta 1.

Wyważarkę kół samocho- dowych tanio sprzedam. Gniezno, Wiosny Ludów 29. 40660g

Kożuch turecki - łatek, damski, tel. 20-49-58. 40670g

Dywan 2X3, tel. 22-50-68. 40674g

Białą karakulową, kolum- ny 30 W, tel. 562-15. 40675g

Sprzedam piec c.o. 7,5 m³ oraz rury ogrzewcze, Września tel. 613-68. 40685g

Sprzedam liście buszaca- ne, Lewandowicz, ul. Po- krzywno 14. 40694g

Japoński aparat fotogra- ficzny "Yashica" Mat- 124G sprzedam, telefon 42-64. 40697g

Używaną lodówkę "Szron", maszynę Łucz- niki 468, nóż krawiecki. Tel. 77-93-12. 40726g

Sprzedam dachówkę kar- piówkę z rozbiórki, tel. grzeźnoślowy 77-65-94 po 18. 40743g

Telewizor czarno-biały, wirówka niemiecka, zwi- jarka włóczki (gwaranc- ja). Telefon 22-13-02 (so- bota, niedziela). 35960g

Sprzedam Spectrum, tel. 67-46-27 po 16.

**ZAKŁAD PRODUKTÓW
AROMATYCZNYCH,
KOSMETYCZNYCH I DRZEWNYCH
„INTER-FRAGRANCES-LA FORET”**
60-401 Poznań, al. Polska 114
telex 0414210 ifra pl

PILNIE KUPI:

- ◆ FREON R22 w ilości 160 kg
- ◆ FREON R12 w ilości 220 kg
- ◆ CENY PROSIMY KIEROWAĆ:
— do działu technicznego, tel. 411-611.

3502-K1

Praca

Podjęcie pracy w charakterze lakiernika samochodowego. Oferty 39873g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Winogrydy — pomieszczenie, woda, ścieki, światło, gaz; przyjeżdżają niktowi, oczekuje propozycji. Oferty 39720g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dzielnictwo ręczne przy me. Oferty 39750g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Małżeństwo z dzieckiem (rok), poszukuje pracy w zamian za mieszkanie lub opiekę nad osobą starszą. Oferty 39842g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupno

Kupię tunel foliowy 20 m. Oferty 39860g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż

Elektronicznego perkusistę, urządzenie efektowe. Telefon 32-48 Jarocin. 39856g

Sprzedaż maszyni dwukółki, dwupłytowa, austriacka „Regina” Ostrów Wlkp. Tel. 645-08, Warszawa. 39857g

Sprzedaż buty narciarskie nowe Caber, San Marco AX 1. Oferty 39860g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Butle 11 kg. Telefon 22-09-23. 39870g

Sprzedaż biurko młodzieżowe, ul. Sowińskiego 44. 39872g

Siporeks, dziurawka, euprema. Krawcowa 83. 39878g

Sprzedaż bufet swarzędzi ruski tel. 679-700. 20300g

Sprzedaż lub zamianę na Flata 1260 samochodów towarowych — campingowy VW-Bus (2 kartki paliwowe). Tel. 67-93-37. 39866g

Sprzedaż wieżę zachodnią (dwie kieszonki) z gramofonem. Kiekrz Ziełona 2. 4065g

Sprzedaż tanio wzmocniacz Eltron 100 w Poznaniu, ul. Młoczników 7. Smochowice. 37453gpr

Materiały sukienkowe za granicę tanio sprzedam Poznań, Jeżycka 35 m. 1. 40513g

Sprzedaż sadzonki fiołków alpejskich. Jasień. Luboń 4, ul. Rytkowskiego 9. 39933g

Odstąpię ogródek działkowy w Osiedlu Warszawskim. Władysław Polak — Antoni, ul. Radziwiłła 55. 39940g

Praktyka P.C.-3, radio-magnetofon „Kludnia”, Compact Disc „Shard”. Tel. 77-94-37. 39945g

POZNAŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLU ARTYKUŁAMI TECHNICZNYMI „E L M E T” w Poznaniu

ZATRUDNI:

- kierownika magazynu branży elektrotechnicznej w bazie magazynowej przy ul. Obodrzyckiej 67
- magazyniera w magazynie branży elektrotechnicznej w bazie magazynowej przy ul. Obodrzyckiej 67
- elektromechanika w bazie magazynowej przy ulicy Obodrzyckiej 67.
- Zgłoszenia osobiste — Poznań, ul. Obodrzycka 67 lub telefonicznie — numer telefonu 791-331, 791-681,
- sprzedawcę w Punkcie Zaopatrzenia przy ulicy Urbanowskiej.
- Zgłoszenia osobiste — Poznań, ul. Szewska 16 — Sekcja Służby Pracowniczej lub telefonicznie — numer telefonu 580-31 wewn. 236.

3491-K1

Sprzedaż a powoda ebo, roby warsztat produkcyjny części samochodowych. W rozliczeniu może być samochód osobowy na ropę. Oferty 39624g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż lub zamianę na mat. budowlane dźwigary 12 i rury 3,5 cala. Kupię płytę obornicką i deski szalunkowe. Oferty 39827g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kawior czarny sprzedam. Oferty 39849g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Mohair. Oferty 39727g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż futro karakulu, ciemny brąz, kołnierzem norek rozmi. 59 oraz kożuszek kołnierzem listm czarny rozmi. 50. Tel. 467-58. 39730g

Sprzedaż nowy kożuch francuski O'Neill męski, 67-97-96, pon. godz. 8-15, wzrost 176 szczupły. Tel. 39767g

Zamienię nową lodówkę dwukomorową Polar 230 na zamrażarkę, sprzedam nowy telewizor samochodowy Elektronika 407, płytki łazienkowe. Telefon 77-92-01. 39783g

Motoryzacyjne

Sprzedaż Skodę 105 S, 1983 r. Swarzędz, Bema 46. 41950g

Kupię Zastawę 750 i Mo skwacza 403 Oferty tylko z ceną i podaniem stanu oraz sprzedam do 127p silnik na gwarancji, skrzynię i wszystkie inne części. Czarnków, Pl. Wolności 7, Budnik. 39891g

Sprzedaż tanio Nysę 73 r. tel. 449-29. 39701g

Kupię Starę w rozliczeniu Fiat 125p. Oferty 39818g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż celnik super 50 stan dobry, oraz sieć karny, połowy Z-305 i 1a dowozę Nym. Wasielewski Jerzy, Gumińskie 46 gm. Pogorzela woj. leszczyński. 39521g

Sprzedaż okazjonalnie silnik 200 D po kapitalnym remoncie na częściach oryginalnych do wglądu, przednie tylne zawieszenie kompletne, szybki tył na. Oferty 39878g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Silnik Diesel Peugeot 404, 504. Oferty 39834g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Półtorarocznego Flata 126p zamienię na większy z dopłatą. Oferty 39753g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż nadwozie Flata 126p oraz zgrzewarkę do blach samochodowych tel. 659-53. 39765g

Sprzedaż silnik Fiat 125p do remontu, tel. 32-06-73. 40819g

Ładę Nive 60.000 km sprzedam. Oferty 39894g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Na osobowy lub dostawczy Diesel zamienię mieszkanie 2 pokojowe kuchnia, łazienka, telefon. Oferty 39895g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż Mercedes 220 D rocz. 71, Jelonek koło Suchego Lasu, Nektarowa 4. 39929g

Sprzedaż Żuka lub w rozmienieniu tunel z folią Nowawied k/Wronki, ul. Staromiejska (stolarnia). 39936g

Sprzedaż Ładę 1500 S, 1978 — Koral, b. dobry stan. Września, Kr. Jadwigi 10. 39942g

Sprzedaż Skodę Octavię. Poznań, Pl. Wielkopolski 14 m. 14. 39943g

Opony sprzedam. Maxx 175, 185, 205 Pirelli Conti silnik 200 Diesel, inne części Mercedes, tel. 20-24-24. 40914g

Lokale

M-3 „Locum” 50 m2 11 ptr. sprzedam lub zamienię na domek w okolicy Poznania, może być do remontu. Tel. 65-58-39 Oferty 40465g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję pomieszczenia na warsztat tokarski. Tel. 23-39-32. Oferty 40466g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie sprzedam mieszkanie własnościowe 3,5 pokoju, c.o. etażowe, telefon 94 m2. Oferty 39740g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię mieszkanie kwaterek pokojów z kuchnią na większe. Oferty 39878g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Mieszkanie w Radomiu 39 m2, pokój z kuchnią, stare budownictwo, wygodne zamieszkanie, w podobnym w Poznaniu. Oferty Nowogard tel. 21-397. 39524g

Własnościową kawalerkę zamienię na większe — kwaterek pokojów lub spółdzielczą. Oferty 39546g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję kawalerki do wynajęcia na okres roku, najchętniej z telefonem. Oferty 39553g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pani z małym dzieckiem, znajdującą się w trudnej sytuacji, poszukuje mieszkania 1 pokoju przy starszej osobie w zamian za pomoc i opiekę. Oferty 39558g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję pomieszczenia na ślusarstwo. Oferty 39556g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię mieszkanie M-3, 50,1 spółdzielcze nowe Plątkowo na większe na w. Oferty 39726g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Oddam dom jednorodzinny (pół bliźniaka) na 1 rok, umeblovany, garaż, telefon. Oferty 39807g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię własnościową działkę budowlaną Zanienyśl na M-2. Oferty 39808g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię nowe M3 (49 m2) w Bytomiu na Poznań lub okolice. Oferty 40031g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Spółdzielcze M-4, 49 m2 (5-pokojowe) Winogrydy, zamienię na większe. Oferty 39810g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Własnościowe 2 pokoje, kuchnia, łazienka, telefon, Dębice 45 m2 sprzedam, wynajmę 4 lata z góry zamienię na osobowego, dostawczego Dieśla Oferty 39896g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pokój z używalnością kuchni dla 2 uczniów potrzebny. Oferty 39899g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Garaż poszukuję — Słowiańska, Wojska Polskiego, tel. 67-19-38. 39913g

Poszukuję hali do produkcji powyżej 300 m2. Oferty 39768g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję kawalerkę na rok. Oferty z ceną 39787g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Własnościowe M-4 Os. Lecha i piętro sprzedam. Oferty 39821g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Oddam pomieszczenie na ciche rzemiosło, Umultowo, Jarowa 20. 39966g

Zamienię nowe M-3 z telefonem na większe z dopłatą. Oferty 39839g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię M-4 spółdzielcze Rataje na odrębne mniejsze. Oferty 39557g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Katowice! Pokój z kuchnią, telefon zamienię na podobne w Poznaniu lub okolicy. Oferty 39871g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wysoki parter, stan surowy w Białychkach koło Poznania, zamienię na mieszkanie Z Lesiak 62-323 Chwałobogowo 25/10 gm. Września. 39623g

Sprzedaż mieszkanie własnościowe M-3 (50 m2) na Os. Kopernika. Telefon 67-37-37. 39987g

Pani pracująca poszukuje niekierującego pokoju z używalnością kuchni w Poznaniu lub okolicy. Oferty 39833g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię mieszkanie w starym budownictwie, telefon 20-39-33. 39875g

Pracująca pani poszukuje pokoju. Oferty 39853g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nieruchomości

Sprzedaż w Poznaniu dom w szeregowcu, woda i c.o. z mebli mieszkalnej. Oferty 39486g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię działkę w granicach administr. Poznania bez prawa budowy z przeznaczeniem na plac składowy. Oferty 39529g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę budowlaną (warsztatową) zabudowaną 2000 m2 oraz materiały budowlane w Poznaniu — Szczepankowie. Oferty 37533g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż duża parcele budowlana w Klekru z budynkiem warsztatowo-mieszkalnym, c.o., ścieki, sanitariaty. Oferty 36374g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię mały domek z ogródkiem w Poznaniu lub w okolicy. W rozliczeniu mieszkanie własnościowe M-3 50 m2. Oferty 39755g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż dom, stan zamieszkały w Szamotułach. Władysław: Baborowo 14 gm. Szamotuły. 39712g

Sprzedaż 1,65 ha sadu, budynek mieszkalny, gospodarczy, garaż 500 m od granicy Poznania. Oferty 39723g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie sprzedam gospodarstwo rolne 10 ha nie daleko Poznania. Tel. 32-44-18 po 16. 39732g

Sprzedaż tanio wille w Puszczykowie, ładnie położona z wolnym mieszkaniem. Oferty 39754g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż dom jednorodzinny, wolnostojący z ogrodem na Górczynie do wykończenia. Oferty 39788g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię działkę budowlaną. Oferty 39798g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Posrednictwo handlu nieruchomości, mieszkalnymi oraz doradztwo finansowe odnośnie podatku dochodowego. Czerwinski, Poznań, 7, skr. 58. 39845g

Atrakcyjnie położone gospodarstwo nad brzegiem wielkiego jeziora Pojezierze Drawskie 21 ha (9 ha ornych), piękny dom, duże zabudowania gospodarcze, idealne owczarnie, możliwość każdej produkcji, również rzemieślniczej, usług turystycznych, kapitalne walory rekreacyjne okolicy, sprzedam, inne propozycje. Oferty 39887g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Pilnie sprzedam zabudowania gospodarcze, kursuje autobus, przebiega szosa asfaltowa, tereny grzybowe i jeziora. 67-400 Miedzybóże, Ogrodowa 25 Smurzyńska Halina. Pracuję Szpital Miedzybóże, Laboratorium. 49700g

Bydgoszcz — jednorodzinny, garaż, telefon, c.o. z ścieki mieszkalnej, zamienię na podobne w Poznaniu. Informacje tel. 20-23-20. 39916g

Sprzedaż dom 2 piętrowy (2 sypialnie) z wolnym mieszkaniem, garażem i pomieszczeniem warsztatowym w Chodzieży (półki), plac Kopernika 4, Stefania Kantecka, 64-100 Leszno, ul. Chrobrego 18 m. 7. 40069g

Kupno — sprzedaż domów, mieszkań, gruntów poleca Biuro Pośrednictwa — Pema, Poznań, Dąbrowskiego 168A, poniedziałek, czwartek, godzina 9-11 i 17-19, tel. 406-53. 40318g

Sprzedaż — kupno domów, działek, mieszkań Biuro Handlowo — Usługowe, ul. Poznańska 42, Poznań, tel. 41-14-81 wtorek, czwartek 13-19. 40369g

Parcela 1500 i 1200 m2 przy ul. Cmilobowskiej — Staroleka sprzedam. Oferty 40399g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż ziemię ogrodniczą Spławie. Oferty 40515g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż dom z wolnym mieszkaniem 3 pokoje do remontu — działnicy Grunwald. Tel. 67-32-40. 40287g

**SPÓŁDZIELNIA PRACY
USŁUG SPECJALISTYCZNYCH I NAKŁADZTWA**
w Poznaniu, ul. Sowińskiego 29 barak 9
ZAPRASZA P.T. KLIENTÓW
DO NOWO URUCHOMIONEGO ZAKŁADU
przy ulicy Swoboda 24,
KTÓRY ŚWIADCZY USŁUGI W ZAKRESIE:

- naprawa prądnic, alternatorów i rozruszników do samochodów,
- naprawa i napełnianie zapalniczek gazowych,
- dorabianie kluczy patentowych do zamków do mieszkań oraz samochodów,
- naprawa syfonów i autosyfonów,
- ostrzenie noży i nożyczek.

3551-K1

Część kamienicy, mieszkanie 60 m2 Gniezno, możliwość handlu, rzemiosła, garaż — sprzedaż, zamknięcie — inne propozycje. Tel. 20-72-92. 39826g

Piętro 78 m2 dwupokojowe z przynależnościami (pięce) z możliwością rozbudowy w Poznaniu, zamienię na M-3 lub sprzedam. Oferty 39933g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wzemię w dzierżawę ziemię blisko Poznania. W runku bardzo dobre. Oferty 40148g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię domek — Oście Młyńskie na działkę — Rataje. Oferty 40282g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Różne
Zaprowadzone przedsiębiorstwo usługowo-handlowe w Poznaniu, z powodu choroby sprzedam. Oferty 39571g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię domek wiejski do 15 km od Poznania. Oferty 39622g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę 1000 m2 z rozpoczętą budową domu i warsztatu lub innej propozycji. Oferty 39632g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Półowę domu jednorodzinnego podwyższony standard, ogród, garaż, sprzedam lub zamienię na M-8. Oferty 39951g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wydzierżawę 1 ha nożyczonej plantacji kruskawe. Oferty 40261g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wspólnik do prowadzenia straganu zabudowanego potrzebny. Oferty 40472g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Domy, działki, lokale mieszkalne kupno-sprzedaż. Biuro Pośrednictwa E. Kołotek, Os. Tysiąclecia 7 m. 22, czynne poniedziałek 16.30-19. 39594g

Kupię dom na Ławicy, najchętniej szeregowiec. Oferty 40775g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nowy dom wolnostojący, wysoki parter komfortowy, wolno wykończony, atrakcyjnie położony — nadający się na dwie rodziny, okolice — Poznań sprzedam, tel. 67-97-81 lub oferty 39864g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę 3000 m2 dom w bliźniaku nie wykończony. Szczepankowo-Głębokie 35. Zgorzelec, Plecka 10, tel. 29-00. 39539g

Kupno, sprzedaż nieruchomości i lokal — Biuro Pośrednictwa codziennie, oprócz wtorków i świąt. Kalmowa 11, tel. 32-22-50. 39536gpr

Agencja Pośrednictwa „AUTO-DOMEX” posiada do sprzedaży domy, działki na terenie Winogryd. Jeżyk, Grunwald, okolice Poznania, tel. 490-558. 40116g

Zamienię segment jedno rodzinny, komfortowy, centralne gazowe, garaż Grunwald na podobny z ogródkiem do 800 m2 Poznaniu. Oferty 40045g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę rekreacyjną zagospodarowaną z domkiem nad jeziorem 30 km od Poznania oraz jacht kabinowy. Mak 707 kompletny z wózkami, P-16 m. 4. Kaspowskiego 16 m. 4. 40159g

Kupię dom w okolicy Poznania. Oferty 39351g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię mieszkanie własnościowe centrum na domek z ogrodem okolicy — Poznań. Oferty 40141g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż technologię na produkcję artykułów wyposażenia mieszkań z surowców krajowych. Nowosć. Oferty 40004g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż pół bliźniaka z ogrodem Poznań — Staroleka. Oferty 40020g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę budowlaną w Promnie. Oferty 40183g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Wzemię w dzierżawę ziemię blisko Poznania. W runku bardzo dobre. Oferty 40148g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię domek — Oście Młyńskie na działkę — Rataje. Oferty 40282g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Różne
Zaprowadzone przedsiębiorstwo usługowo-handlowe w Poznaniu, z powodu choroby sprzedam. Oferty 39571g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Poszukuję odbiorców: spodnie, spodnie, tel. 405-62. 37691g

Temple owadów — Firma „Inpest” skutecznie zwalcza prusaków, pluskwy, pszczyły, muchy i inne w pomieszczeniach mieszkalnych i inwentarskich. Środek nieszkodliwy, nie palący, bezwonny. Ra chunki, gwarancja. Tel. 443-15. 38761g

Opancerzanie drzwi blaszane z tapicerką. Montaż zamków różnych typów i blokad pływających. Tel. 79-18-36. 37622g

Czyszczenie dywanów, wykładzin, tapicerki meblowej u klienta. Instytucjom rachunki. Rożalski, tel. 13-76-84 po 19. 36049g

Autobalony, autodiagnostyka. Telefon 13-32-70. 36034g

Czyszczenie dywanów, wykładzin, tapicerki meblowej u klienta. Instytucjom rachunki. Rożalski, tel. 13-76-84 po 19. 36049g

Kupię dom na Ławicy, najchętniej szeregowiec. Oferty 40775g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Nowy dom wolnostojący, wysoki parter komfortowy, wolno wykończony, atrakcyjnie położony — nadający się na dwie rodziny, okolice — Poznań sprzedam, tel. 67-97-81 lub oferty 39864g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę 3000 m2 dom w bliźniaku nie wykończony. Szczepankowo-Głębokie 35. Zgorzelec, Plecka 10, tel. 29-00. 39539g

Kupno, sprzedaż nieruchomości i lokal — Biuro Pośrednictwa codziennie, oprócz wtorków i świąt. Kalmowa 11, tel. 32-22-50. 39536gpr

Agencja Pośrednictwa „AUTO-DOMEX” posiada do sprzedaży domy, działki na terenie Winogryd. Jeżyk, Grunwald, okolice Poznania, tel. 490-558. 40116g

Zamienię segment jedno rodzinny, komfortowy, centralne gazowe, garaż Grunwald na podobny z ogródkiem do 800 m2 Poznaniu. Oferty 40045g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż działkę rekreacyjną zagospodarowaną z domkiem nad jeziorem 30 km od Poznania oraz jacht kabinowy. Mak 707 kompletny z wózkami, P-16 m. 4. Kaspowskiego 16 m. 4. 40159g

Kupię dom w okolicy Poznania. Oferty 39351g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienię mieszkanie własnościowe centrum na domek z ogrodem okolicy — Poznań. Oferty 40141g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedaż technologię na produkcję artykułów wyposażenia mieszkań z surowców krajowych. Nowosć. Oferty 40004g. Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

SPÓŁDZIELNIA PRACY
„Rzeźba i Stolarstwo Artystyczne”
w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 78a
telefon 480-385
PRZYJMIE DO REALIZACJI
w roku 1985 — 1986

ZLECENIA NA PRACE POZŁOTNICZE<

Praca
Potrzebna pani do dwój-
ga starszych osób na 3
godziny dziennie (Grun-
wald), Oferty 41218g Biu-
ro Ogłoszeń Skryta 1.

Nauka
Niemieckiego nowoczesna
metoda uczyć. Oferty
41435g Biuro Ogłoszeń
Skryta 1.

Kupno
Meble, gąbki, zegary,
zegar, obraz, inne staro-
ści, tel. 660-521. 39197gpr

Pilnie kupię materiały
sukienkowe, tel. 433-14.
34514gpr

Kupię kompletny zbiór
znaczków PRL. Oferty
40972g Biuro Ogłoszeń
Skryta 1.

Kupię maszynę do mie-
szania ciasta i dzia-
łkę, Poznań, Chwałkow-
skiego 24, tel. 33-26-73.
41485g

Sprzedż
Sprzedam kożuch dam-
ski, zakoplański i męski
długi, wzmacniacz WS-
503, tel. 653-45. 41761g

Sprzedam nową węgier-
ską maszynę do pisania
walizkowa, nowa maszy-
na do szycia Textima-
Veritas lub zamienie na
przemysłowe. Kupię ma-
szyny przemysłowe. Ke-
plera 3a m 20 po godz.
17. 32777gpr

Sprzedam wzmacniacz
Vermona-1000, Zb. Ple-
chocki Witaszyce, ul.
Mickiewicza 1. 1363p

Maszynę do pisania no-
wa, tel. 20-23 46. 41436g

Modny kożuch damski,
kurtkę z latek damską
i męską, płaszcz skór-
ny Tel. 601-81. 4103g

Cocker spaniela roczne-
go sprzedam. Rawleka 75,
Górczyn. 41937g

Nowe video VHS Pal-
Secam, dywan 2,5x3,5,
Os. Manifestu Lipcowego
98 m 87. 41916g

Sprzedam futro i radio
z magnetofonem kaseto-
wym Kolskie 25,
38924gpr

Płaszcz damski, kurtka
męska skórzane. Telefon
326-394. 38268gpr

Video VS-3EV-M, VHS -
firmy „Aka” sterowane
podczerwienią. Telefon
481-830. 41676g

Sprzedam tunel followy
dl. 24 m szer. 6 m. Sta-
niak Maria, Bierzgliniek
42. 1371p

Wydajna maszynę do wa-
ly cukrowej. Oferty
41575g Biuro Ogłoszeń.
Skryta 1.

Sprzedam dywan 2x3,
płaszcz skórzany damski,
telefon 67-34-93, godz. 18
- 18. 41685g

Sprzedam wzmacniacz
PW 8010 Wągrowiec, tel.
21-181. 1373p

Nowe japońskie video
VHS, sterowanie bezka-
blowe, tel. 671-337. 40919g

Motoryzacyjne
Sprzedam silnik Peugeot
504D, tel. 411-305. 41232g

Ford Escord 1300 sport,
1976, tel. 653-45. 41760g

Silnik Mercedes 2,8 l,
stan idealny sprzedam.
Oferty 41721g, Biuro
Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam Flata Ritmo
63 Rocznik 1980, tel.
67-22-09. 41915g

Polonez 1981 tanio prze-
dam. Tel. 532-98. 41293g

Alufelgi do VW K70
sprzedam, tel. 20-23-48.
41434g

Flata 1260, 1977 sprzedam
Tel. 600-09. 41694g

Sprzedam Flata 125p, bia-
ła, rok prod. 1973, Swa-
charka do remontu, godz.
8 - 15, tel. 13-09-73. 41527g

Sprzedam Volkswagena
Diesla, rok prod. 1982. O-
ferty 41422g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Sprzedam „Ladę 1500 S”
stan idealny, 1981 rok,
Tel. 23-18-69 - godziny
wieczorne. 41699g

Sprzedam lampy tylne
Passat, Simca 1308, pasy
automatyczne. Telefon
67-34-95, godz. 16 - 18
41684g

Sprzedam Warszawę Die-
sel, Poznań, Jawornicka
15A m. 22, godz. 10-19
41539g

Mercedesa 200 D, 1978 rok
stan idealny sprzedam.
Konekwa, Poznań, Rynek
Śródecki 13/14 m. 5.
41594g

Zamienie samochód Ford
Taurus na mieszkanie.
tel. 20-39-83. 41503g

Nieruchomości
Zamienie dom jednorod-
zinny wolnostojący na
dwa mieszkania własno-
ściowe M-3, M-2. Oferty
41820g Biuro Ogłoszeń,
Skryta 1.

Dom zdecydowanie sprze-
dam 30% do wykonanie-
nia Przemierowo, Po-
łudniowa 61. 39269gpr

Sprzedam dom czynszowy
w Poznaniu blisko
centrum z wolnym mie-
szaniem oraz pomiesz-
czeniem w piwnicy na
ciche rzemiosło. Oferty
41186g Biuro Ogłoszeń
Skryta 1.

Zamienie M-3 na wiek-
sze, korzystne warunki.
Telefon 32-55-35. 41918g

Sprzedam tanio Flata
125p, 1500, rok 79, telefon
23-14-83. 41932g

Lisy rude sprzedam. O-
ferty 40836g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Tanio sprzedam dom 120
m2, szklarnię 650 m2. O-
ferty 41563g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Sprzedam gospodarstwo
rolne 8,5 ha Zieliński St.
Szewce gmina Buk woj.
poznańskie. 40099g

Sprzedam piętrowy dom
blizniaczego wyłączone
Jeżyce. Oferty 40036g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam pół domu wy-
łączone do remontu w Lu-
boniu Oferty 40071g Biu-
ro Ogłoszeń, Skryta 1.

Dom z zabudowaniami w
Czempliniu. Tel. Poznań
79-20-74. 40794g

Sprzedam parter domu o
powierzchni 140 m2 + du-
że budynki gospodarcze.
Oferty 40418g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Zdecydowanie kupię dział-
kę budowlaną Poznań,
Lubon, również za bony
PeKaO. Telefon 33-36-86
wieczorem. 40157g

Własnościowe M-5 Rata-
je, zamienie na domek
Kupię działkę, domek.
Oferty 40349g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Sprzedam gospodarstwo
3,5 ha, budynek, telefon.
23 km od Poznania, je-
ziore, komunikacja, skle-
py, szkoła. Oferty 40641g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zamienie działkę 3 900 m2
w Suchym Lesie pozwo-
lenie na budowę domu i
warsztatu na działce bu-
dowlaną uzbrojoną w Po-
znaniu oraz kupię parce-
le budowlaną uzbrojoną
w Poznaniu, może być
pod bliźniak Oferty 36361g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
30 października 1984 roku zmarł nagle, prze-
żywszy lat 58, ukochany mąż, ojciec, teść i
dziadek

ś. + p.
MACIEJ HUK
mjr rez. WP
odznaczony Krzyżem Wirtuti Militari, Krzyżem
Walecznych.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 5 listo-
pada o godz. 13.05 na cmentarzu Junikowskim.

Pograżona w smutku
żona z dziećmi

Prosimy o nieskładanie kondolencji.

3237-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
28 października 1984 roku zmarła nagle, na-
maszczona Olejami św. nasza ukochana ma-
ma, teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy
79 lat

ś. + p.
STANISŁAWA ŁUKOMSKA
z domu Gajewska

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 5. 11.
1984 r. o godz. 11.45 na cmentarzu Juniko-
wskim.

W smutku pograżona
RODZINA

Poznań, ul. Półwiejska 9 m 21. 41779g

W dniu 30 października 1984 roku zmarł po
długich cierpieniach mój ukochany mąż i oj-
ciec, śp.

ANDRZEJ SUCHECKI
lat 41

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 5. 11.
1984 r. o godz. 8.50 na cmentarzu w Juniko-
wie

Żona i córka z rodziną

41706g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
31 października 1984 roku zmarła po długiej
i ciężkiej chorobie namaszczona Olejami św.
przeżywszy 53 lata moja kochana żona, na-
sza najdroższa mama, córka, siostra, babcia,
teściowa i ciocia

ś. + p.
STANISŁAWA KUBIAK
z domu Chuda

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 5. 11.
stopada na cmentarzu Junikowskim o godz.
12.25.

Pograżony w smutku
mąż z rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, ul. Półwiejska 27 m. 23
Autobus odjedzie spod domu żałoby
o godz. 11.30. 41722g

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 30. paź-
dziernika 1984 roku odszedł od nas opatrzo-
ny Sakramentami św. mój najdroższy mąż

ś. + p.
BOLKO CHYLIŃSKI
żył lat 87

Był dobrym i uczynnym człowiekiem, wspa-
niałym przyjacielem, gorącym patriotą.
Msza św. odprawiona będzie w dniu 6 bm.
w kościele św. Kantego - przy ul. Grun-
waldzkiej o godz. 11.30.

Pogrzeb odbędzie się dnia 6. XI. 1984 roku
o godz. 13 na cmentarzu Junikowo.

Pograżona w smutku
żona, rodzina, przyjaciele

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
W-wa, Smolna 8. 41934g

Poznań, Grunwaldzka 80 m 1. 41934g

W dniu 31 października 1984 roku zmarła po
długotrwałej chorobie, w wieku 89 lat

ś. + p.
ZOFIA LILPOP

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 5 listo-
pada br. o godz. 8.10 na cmentarzu na Juniko-
wie.

Sasiadka

Poznań, Armii Czerwonej 11 3238-U3

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że dnia
1 listopada 1984 r. zakończył swój pracowity
życiowy, po długich i ciężkich cierpieniach, na-
maszczony Olejami św., mój ukochany ojciec,
dziadek, brat, szwagier i wujek, śp.

CZESŁAW GOLA
żył lat 56

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 5 li-
stopada br. o godz. 11.15 na cmentarzu na Mi-
łostowie.

W smutku pograżona
córka z rodziną

42308g

Dnia 27 października 1984 roku po ciężkich
cierpieniach odeszła od nas na zawsze nasza
kochana ciocia, siostra bratowa i szwagierka

ś. + p.
KATARZYNA ANDRZEJEWSKA
z domu Czarna

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 5 li-
stopada 1984 roku o godz. 14.25 na cmentarzu
Junikowskim.

W smutku pograżona
RODZINA

Poznań, ul. Wielka 27/29 m. 5. 41712g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
30 października 1984 r. odszedł na zawsze,
w 88 roku życia, mój drogi brat, kuzyn i wu-
jek, śp.

BOLKO CHYLIŃSKI
artysta malarz sztuki sakralnej w USA

od 1912 roku przebywał w Stanach Zjednoczo-
nych, gdzie pozostawił bogaty dorobek twór-
czy w zakresie sztuki sakralnej. W ostatnich
latach wrócił do Ojczyzny, by tutaj, na Ziemi
Wielkopolskiej spocząć na zawsze.

Złożenie drogiego Zmarłego do grobu ro-
dzinnego na cmentarzu Junikowskim nastąpi
we wtorek, 6 listopada br. o godz. 13. Msza
św. za duszę śp. Zmarłego odprawiona zosta-
nie tego samego dnia o godz. 11.30 w kościele
parafialnym św. Jana Kantego przy ul. Grun-
waldzkiej.

O czym zawiadamia pograżona w żalobie
siostra Halina z rodziną w Polsce
i za granicą

Poznań, ul. Grunwaldzka 80 m. 1. 42524g

W dniu 31 października 1984 roku zmarła

HALINA KNOPIŃSKA
długoletnia i ceniona pracownica Urzędu
Gminy odznaczona: Złotym Krzyżem Zasługi,
Odznaką Honorową - Zasłużony Pracownik
Państwowy.

Rodzinie Zmarłej składają wyrazy głębokie-
go współczucia

pracownicy Urzędu Gminy
w Mieście

3249-K3

Pograżeni w wielkim bólu i smutku zawi-
adamiamy, że w dniu 1 listopada 1984 roku, po
ciężkich cierpieniach, odeszła od nas na zaw-
sze, namaszczona Olejami św., kończąc swe
pełne poświęcenia i dobroci życie, nasza naj-
droższa mama, teściowa i babcia, przeżywszy
lat 69

ś. + p.
MARIA SIEJEK
z domu Miłyńczak

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 4 bm. o
godz. 14.15 na cmentarzu w Dalewie.

RODZINA

Autobus odjedzie sprzed domu żałoby o go-
dzinie 12.30.
Poznań, Grochowska 71. 3239-U3

Serdeczne podziękowanie wszystkim ucze-
stniczącym w uroczystym pożegnaniu, śp.

KAZIMIERZA PRZYCHODZKIEGO

a zwłaszcza ks. Rektorowi B. Bożyszkowskiemu,
panu prof. S. Stulgrowskiemu i Chórowi,
panu redaktorowi Zb. Bernackiemu, oraz
wszystkim licznie zgromadzonym Kolegom i
Przyjaciółom, Dziennikarzom, Fotografikom,
Weteranom i Sportowcom

składa
RODZINA

41719g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
1 listopada 1984 r. zmarł opatrzone Sakramen-
tami św., przeżywszy lat 55, nasz kochany mąż,
ojciec, teść i dziadek

ś. + p.
ALEKSANDER ZAWADZKI

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 4 listopa-
da br. o godz. 13.30 na cmentarzu parafialnym
w Śleszewie.

W smutku pograżona
żona z rodziną

Witobiel, Poznań. 41947g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
31 października 1984 roku zmarł mój kochany
mąż i tatuś

ś. + p.
MAREK KARPIŃSKI
żył lat 30

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 3 listopa-
da br. o godz. 13 na cmentarzu przy ul.
Wojciechowskiego.

W smutku pograżeni
żona z córką i rodziną

41725g

Dnia 1 listopada 1984 r. zasnął w Bogu, na-
maszczony Olejami św., mój najdroższy mąż,
nasz ojciec, teść, dziadek, przeżywszy lat 62

ś. + p.
LEONARD ZIELIŃSKI
długoletni pracownik Urzędu Miejskiego w
Gnieźnie, odznaczony Krzyżem Kawalerskim
Orderu Odrodzenia Polski.

Pogrzeb odbędzie się w Gnieźnie, w niedzielę
4. 11. o godz. 13.30 na cmentarzu św. Krzyża.

W smutku pograżona
RODZINA

Gnieźno, Poznań. 42531g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
30 października 1984 r. zakończyła swój pełen
dobroci i pracowitości żywot, po długich i cięż-
kich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św.,
nasza kochana matka, teściowa i babcia

ś. + p.
FRANCISZKA EDER
z domu Styperek

Msza św. żałobna odprawiona zostanie w so-
botę, 3. XI o godz. 14.00 w kościele parafial-
nym w Smochowicach. Pogrzeb tego samego
dnia o godz. 15 na cmentarzu parafialnym w
Krzyżownikach.

W smutku pograżona
dzieci z wnukami

41788g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
1 listopada 1984 r., po długiej chorobie, ode-
szła od nas w 73 roku życia, nasza kochana
mama, teściowa i babcia

ś. + p.
JADWIGA MATUSZEWSKA
z domu Tomalak

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 5 listo-
pada br. o godz. 12 na cmentarzu na Miło-
stowie.

W smutku pograżona
RODZINA

Poznań, ul. Małachowskiego 2 m. 14,
dawniej: Michała. 41775g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu
1 listopada 1984 roku zmarła po długiej i cięż-
kiej chorobie, opatrzone Sakramentami św.,
nasza kochana mama, teściowa, babcia, sio-
stra, szwagierka, bratowa

ś. + p.
ZOFIA KSIĄŻKIEWICZ
z domu Wawrzyniak
lat 51

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 3 bm. o go-
dzinie 13.30 na cmentarzu w Starołęce.

W smutku pograżona
RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Msza żałobna 3 bm. o godz. 15.00 w kościele
parafialnym.
Poznań, Gładska 5. 3234-U3

Z powodu starości sprze-
dam 1,39 ha ziemi czę-
ściowo zastrzeżonej z
małym zabudowaniem,
całość oplozowana, nada-
jąca się na ogrodnictwo,
sądownictwo około 25
km od Poznania. Oferty
40243g Biuro Ogłoszeń,
Skryta 1.

Sprzedam gospodarstwo
rolne przy granicy Gnie-
za na 8,5 ha ziemi. Stefan
Belter, Jankowo Dolne
nr 1. 40788g

Sprzedam gospodarstwo
rolne pow. 5 ha okolicy
Poznania. Oferty 40458g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam tanio połowę
domu (stare budowni-
ctwo) w Środzie, gaz, wo-
da, c.o., duży ogród.
Wiadomość Pleszew nr
tel. 215-50. 40364g

Wezmę w dzierżawę do
1 ha ziemi (sadu) w po-
bliżu Poznania z per-
spektywą kupna. Oferty
40817g Biuro Ogłoszeń,
Skryta 1.

Dom jednorodzinny w
Poznaniu, bliskiej okolicy
również do remontu kupię.
Oferty 40842g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Domek mieszkalny, wygo-
dy, parcela 1400 m2, za-
budowania gospodarcze
140 m2 uzbrojone sprze-
dam lub zamienie na mie-
szkanie. Oferty 40864g
Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Zguby
Pies cocker spaniel złoty
zagał na Piatkowie
27 października zgrabny,
szczupły, bujnie owłosio-
ny łapy. Prosimy o
zwrot za wysokim wynag-
rodzeniem. tel. 22-31-14.
41051g

Dnia 25 października zaga-
ł na Książ Wlkp.
młody pies terier myśliw-
ski (czarny - podpalany)
o nazwie „Rex” Za
odszkolenie psa zapłacić
40 tys. zł. Jan Ratajski
63-130 Książ Wlkp. ul.
Wichury 2. 42523g

Różne
Ksero - Dąbrowskiego 26
przy sklepie meblowym.
36197g

Zaprowadzony sklep po-
szukuje dostawców spod-
ni (sztruks, teksas), oraz
kurtki. tel. 22-16-69
38562gpr

Posiadam Robura Diesla
- oczekuję propozycji.
Oferty 40777g Biuro Ogło-
szeń, Skryta 1.

Auto - Alarm, telefon
66-54-52. 39112g

Skopie ogród, karczowa-
nie. tel. 67-94-42 po 18.
36352g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
1 listopada 1984 roku zmarł nasz kochany oj-
ciec, teść i dziadek

ś. + p.
STANISŁAW NOWAK

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 3 bm. o go-
dzinie 16.00 na cmentarzu w Starołęce.

W smutku pograżona
RODZINA

Poznań, Piotrowska 14. 3235-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
31. X 1984 r. odeszła od nas niespodziewanie,
moja najdroższa żona, najukochańsza mamusia,
teściowa, babcia i prababcia, przeżywszy lat 71

ś. + p.
HELENA BRODA
z domu Jankowska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 6. 11. 1984 r.
o godz. 11.15 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pograżony
mąż z rodziną

Autobus odjedzie sprzed domu żałoby o go-
dzinie 10.15. 41953g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia
31 października 1984 roku odeszła od nas po
długiej i ciężkiej chorobie, nasza kochana
żona, matka, teściowa i babunia

ś. + p.
Krystyna Irena FIGASZEWSKA
z domu Wrzesińska

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 5 listo-
pada o godz. 10.30 na cmentarzu miłostowskim.

W wielkim smutku pograżona
RODZINA

Poznań, Os. Rzeczypospolitej 14 m. 23. 3236-U3

KOLEŻANCE
ANNIE MALIŃSKIEJ
WYRAZY GŁĘBOKIEGO ŻAŁU
I SERDECZNEGO WSPÓŁCZUCIA
z powodu śmierci

Ojca
składają
koleżanki i kolega

41786g

● Motoryzacyjne

Sprzedam Poloneza 1980. Czesław Zugaj Psary Polskie k/Wrzeńni. 1267p

„Poloneza” — wersja eksportowa, trzynasty miesiąc eksploatacji — sprężarka, pięciobiegowy, 85 KM, cztery meksykańskie, kompletne wyposażenie, dodatkowo: radio-magnetofon stereo kolumny, hak holowniczy, zabezpieczenie antykorozyjne, nadkola plastikowe — Poznań, Winogrody 138 m. 4. 38116g

Sprzedam Syrenę Bosto. rok 1982 lub zamienię na inny samochód osobowy. Kozłowski Jan, Skoki k/Klonowskie, poczta Kozłowski Wlkp. 40634g

Sprzedam Poloneza 1500. 1980, 49 000 km, tel. 406-08, Polska 42. 40492g

Silnik i inne części do Zastawy 750 sprzedam. Telefon kier. 8668 201-86 po godz. 16. 40204g

● Lokale

Września, sprzedam pół bliźniaka, stan surowy, tel. 621-89. 40306g

Sprzedam 1,2 ha ziemi w Spławiu, Opłotowane, prąd, woda. Oferty z ceną 40140g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę 2500 m2 budowlaną — warsztatowa ogrodzenie, prąd, woda w Pokrzywnie, przy trasie katowickiej. Oferty z ceną 40139g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną 1500 m2 na Podolach. Oferty 40138g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Gospodarstwo rolne, dom, telefon, duże zabudowania gospodarcze blisko Poznania sprzedam. Oferty 40119g Biuro Ogłoszeń Skryta 1, lub telefon 77-12-13.

Okazynie sprzedam dom 4-mieszkaniowy z lokatami, parcela 512 m2 (możliwość budowy warsztatu), działka Debiec przy kościele. W rozliczeniu 1 mieszkanie spółdzielcze 2 pokojowe. Po sprzedaży wolne mieszkanie 75 m2, 1 ptr. Telefon 32-35-73. 40110g

Sprzedam dom wolnostojący Oferty 40215g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną z domkiem gospodarczym. Oferty 40444g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

M-4 w Inowrocławiu zamienię na Poznań, okolice. Oferty 40302g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienie dwupokojowe kwaterunkowe w Głogowie na nowe budowlane. Oferty 40302g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Egipcjanin student poszukuje mieszkania 2-3-pokojowego na 2 lata tel. 421-74 po południu. 40280g

Studentka poszukuje jednoosobowego pokoju, najchętniej z osobnym wejściem. Oferty 40235g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię mieszkanie własnościowe M-4. Oferty 40214g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Do wynajęcia willa, centrum. Telefon 138-945. 40191g

Zamienię M-4, 47 m2 Winogrody na większe. Oferty 540-89. 40078g

Sprzedam M-4, II piętro, 3 pokojowe, Rataje. Tel. 12-64-68. 40363g

Zamienię mieszkanie 3 pokoje 54 m2 z telefonem Winogrody na 600 m2 mieszkanie z telefonem. Oferty 40092g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poszukuję pomieszczenia warsztatowe — produkcja w drewnie. Oferty 40246g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Mężczyzna lat 34 wynajmie okresowo samodzielny, umiarkowany pokój z możliwością gotowania. Oferty 40006g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

M-3 spółdzielcze w Tylichach, zamienię na równorzędne lub większe w Gnieźnie. Ireneusz Szydlak 43-100 Tylichy, ul. Engelsa 45 m. 11. 40021g

Panna szuka pokoju do wynajęcia, może być w zamian za opiekę. Oferty 40310g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Shukam dla starszej pani kawalerki lub pokoju z kuchnią na okres 1-3 lat. Oferty 40571g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie, telefon 65-02-32. 40080g

Kupię mieszkanie, minimum 2 pokoje w centrum Poznania. Oferty 40494g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię mieszkanie 2 pokojowe Puszczykowo. Oferty 40499g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Oddam w dzierżawę pomieszczenie na magazyn w Poznaniu. Oferty 40457g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Komfortowe M-4 spółdzielcze z telefonem w Lesznie, zamienię na Poznań. Wiadomość Poznań, tel. 38-34-36. 40490g

Poszukuję kawalerki lub pokoju z kuchnią. Oferty 40400g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poszukuję pomieszczenia na ciche rzemiosło. Oferty 40812g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Mieszkanie 3 pokojowe z telefonem zamienię na 2 mniejsze. Oferty 40816g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

M4, telefon, umeblowane własnościowe pilnie sprzedam. Tel. 77-47-66. 40186g

Zamienię mieszkanie kwaterunkowe w Ostrowie Wlkp. — 55 m2, centrum, telefon — na mniejsze w Poznaniu. Oferty 40854g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poszukuję pomieszczenia na ciche rzemiosło, siła, woda. Oferty 40863g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie własnościowe 55 m2 Winogrody, cena korzystna, tel. 429-31. 40865g

Zapłacę z góry za wynajęcie niekierującego po kraju względnie kawalerki. Może być w okolicy Poznania. Oferty 40867g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Do wynajęcia lokal o pow. 40 m2 z przeznaczeniem na warsztat lub magazyn. Mosina, Targowa 26. 40878g

Sprzedam bar, bistro, tel. 429-43. 40752g

Oddam w dzierżawę lokal 48 m2 oraz strych 48 m2 na warsztat lub magazyn. Tel. 22-38-01. 40754g

Sprzedam M-2 własnościowe Raszyn. Oferty 40755g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam sklep galanterijno-odzieżowy w Murze Gólskim, ul. Poznańska 17. 40544g

Poszukuję kawalerki, M-2 płatne z góry. Oferty 40553g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poszukuję niekierującego pokoju w godz. od 9-15 Grunwald, Jeżyce. Oferty 40566g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Panią pracującą wynajmę samodzielny pokój. Oferty 40575g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kontroler lotniczy poszukuje mieszkania na rok, staż spółdzielczy 20 lat. Oferty Raszyn 38A m. 7 — Stawski. 40592g

Rataje, zamienię mieszkanie spółdzielcze dwupokojowe, I piętro na pokój, kuchnię, stare budownictwo niewykończony. Oferty 40586g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie własnościowe 70 m2 z c.o. Oferty 40587g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zamienię 3 pokoje, kuchnia, łazienka i piętro, piece, na M-3 Rataje I lub II piętro. Tel. 79-01-38 (wieczorem). 40588g

Wynajmę pomieszczenie 400 m2 firmie polonijnej w Swarzędzu. Oferty 40616g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam mieszkanie trzykondygnacyjne 57 m2, garaż. Oferty 40638g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam własnościowe, komfortowe M-5 z telefonem w Pile. Oferty 40643g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kawalerkę na Grunwaldzie wynajmę na 2 lata najchętniej cudzoziemcowi, płatne z góry. Oferty 40648g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Pokój, kuchnia, umeblowane, samodzielnie najchętniej kolejarzowi oddam. Oferty 40722g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Studentka angielski poszukuje samodzielnego pokoju, płatne z góry. Oferty 40073g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Pokój Antoninka 1-2 osobno oddam, telefon 77-13-07 godz. 8-12. 39992g

Zamienię mieszkanie samodzielne, centrum na M-3 lub M-4 Piatkowo. Warunki korzystne. Telefon 22-39-40 lub oferty 40144g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Gdynia M-4 lokatorskie na podobne lub większe 60 m2 komfort, zamienię Poznań. Wiadomość M. Hlawaczek, Poznań, Kryłowa 8, tel. 48-18-13. 40096g

Poszukuję pilnie kawalerki lub M-3 dla młodszego małżeństwa (członków spółdzielni). Telefon 20-00-28 po 15. 40384g

Shukam garaż dla Mercedes, blisko Os. Komonautów, tel. 20-03-97. 40450g

Małżeństwo poszukuje mieszkania, tel. 555-46 po 20. 40501g

Poszukuję pomieszczenia warsztatowego Poznań, okolice. Oferty 40263g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

● Nieruchomości

Kupię ziemię ogrodniczą-budowlaną 0,5 do 1,5 ha w obrębie Poznania lub do 25 km. Tel. 67-18-80 lub Oferty 40567g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę 675 m2 z domkiem do zamieszkania oraz działkę o pow. 2150 m2 w Bogucinie, ul. Olechowa 13. 40621g

Sprzedam działkę ogrodniczą — warzywną, telefon 628-00. 40640g

Wzjęm w dzierżawę kur-nik. Oferty 40657g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię działkę budowlaną w gminie Dopiewo. Oferty 40652g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kupię około 2 ha ziemi w jednym kawałku, nadająca się na sadownictwo lub małe gospodarstwo, w okolicach Śremu. Oferty 40647g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam dom jednorodzinny, stan surowy, Poznań — Smochowice. Oferty 40653g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam 1,5 ha ziemi ogrodniczej kierunku O-bornik (20 km) lub zamienię na mniejszą działkę kierunku Komorniki Mosina. Oferty 40699g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Sprzedam działkę budowlaną pozwolenie na budowę Grunwald. Tel. 629-64. 40105g

1-5 ha ziemi z budynkami lub bez, bezpośrednio przy trasie E-8 Poznań — Świecie kupię lub wydzierżawię. Zgłoszenia, Sikorskiego 40. 40082g

Kobylec koło Wągrowa sprzedam dom w stanie surowym. Tel. 210-12 Wa-growiec. 40057g

● Różne

Anteny RTV zachowaj stałując. Książkiewicz, Poznań, Słowackiego 27/11. 40748g

Sklep Poznań, ul. Jeżycka 37 oferuje: lakiery bezbarwne do drewna, Nitro i olejny pokost na turalny Bielmax. 40751g

Poszukuję dostawców spodni i kurtki ocieplanych. Oferty 40766g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Układanie parkietów, wykładzin, cyklinowanie, lakierowanie, także dla jednostek społecznych. Tel. 67-48-42. 40537g

Pantofle damskie, męskie i dziecięce oferuje wytwórnia tel. 67-63-32. 40623g

Przystąpię do spółki handlowej. Oferty 40648g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Oczekuję propozycji przyznania do spółki w ciekawym zawodzie. Posiadam pomieszczenia warsztatowe oraz środki inwestycyjne. Oferty 40649g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poszukuję dostawców kwiatów, asparagus, plus musus, wstążek, staniolów, celofanu. Tel. 20-07-20. 40727g

Miły upominek. Ceramika domowa ręcznie malowana sklep Głogowska 58 parter. Zapraszamy. 32313g

Uwaga krawcy, bielizna rze wykonuje haft maszynowy. Tel. 133-053. 40128g

Zamienie zamrażarkę NRD na automat polski. Tel. 22-31-05. 40708g

Naprawa pralek automatycznych, tel. 20-49-37. 40284g

Wspólnika — udziałowca przyjmie rzemieślnik. Warunki dobre. Współpraca niepotrzebna. Oferty 40399g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Uwaga: wyrób, sprzedaż, montaż szyn podwójnych, potrójnych do filarów w stylu retro z osłonami ozdobnymi. Uszczelnianie okien, wymiana szrub w oknach szwedzkich na motyliki, wygładzanie drzwi tapicerki ozdobna, opancerzanie drzwi blachą. Tel. 447-37. 40386g

Wspólnik z gotówką potrzebny od zaraz na drobnych warunkach. Oferty 40498g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Szpachlowanie, malowanie i tapetowanie, krótkie terminy, ul. Grobla 22 m. 11 po 16. 405500g

Zakład instalacji wod-kan, c.o. wykonuje drobne naprawy, tel. 594-70. 40514g

Garaż przy ul. Ostroga do wynajęcia, telefon 67-29-66. 40525g

Montaż boazerii, instytucjom rachunki, telefon 67-94-96. 40249g

Przystąpię do Zespołu: śpiewam i gram na organach i gitarach, posiadam własny sprzęt muzyczny, nagrania są i transport lub przyjmę gitarystów i perkusistów. Oferty 40299g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Temple wszelkie robactwo, tel. 539-70. 39950g

Mycie okien, telefon 67-50-80. 39957g

Sklep w dobrym punkcie w Gdańsku poszukuje producentów atrakcyjnej konfekcji. Odbiór transportem własnym. Oferty 40111g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Nagrobki na wiosnę 1985, informacje tel. 614-06. 40308g

Poszukuję pomieszczenia warsztatowego, wykonawcy form wtryskowych, kupię lub wynajmę teren na warsztat. Tel. grzeszczyński 77-63-52. 40388g

Tapicernia poleca: naprawa mebli stylowych, nowoczesnych, wygładzanie drzwi itp. Swarzędz, ul. Stawna. 40389g

Zakład tapicersko-samo-chodowy poleca swoje usługi m. in. siedzenia lśniste, krótkie terminy. Stęszew, ul. Okrężna 6, Osiedle POM. 40407g

Nagrobki granitowe, lustrzane w dużym asortymencie usługowym i materiałowym z gwarancją. Przyjmowanie zleceń w każdy czwartek od 15-16. Poznań, Słowackiego 52 m. 5. 40440g

Układanie, cyklinowanie, lakierowanie podłóg, parkietów, mozaik, Grobla 22 m. 13. 40487g

● Matrymonialne

Pani sytuowana pozna poważnego, inteligentnego pana do lat 55, cel matrymonialny. Oferty 40703g 40298g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Rozwiedziona po pięćdziesiątce pozna starszego pana. Cel matrymonialny. Oferty 40086g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Zapisy na zabawy karnałowe „Basia”, Jawor-nicka 18a m. 16 godz. 15-19. 40398g

Rzemieślnik przystojny, wykształcony lat 24 pozna pannę do lat 20. Cel matrymonialny. Oferty Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Poznać miłego pana, niekoniecznie z wyższym wykształceniem, którego zainteresuję 32-letnia szczeniaka, panna, studia, sytuowana, lubiąca dom i dobrą kuchnię, pragnąca założyć rodzinę. Oferty 40311g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kawaler przystojny 36/76 bez nałogów z mieszkanieniem, pozna pannę do lat 32, ładną, kulturalną. Cel matrymonialny. Oferty ze zdjęciem 40330g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Kawaler lat 25/182 bez nałogów, posiadający samochód, pozna pannę o miłym usposobieniu do lat 25. Cel matrymonialny. Oferty 40083g Biuro Ogłoszeń Skryta 1.

Przed wyborami w Nikaragui

Niebezpieczeństwo inwazji amerykańskiej

(PAP) Koordynator rządowej Rady Odrodzenia Narodowego Nikaragui, kandydat na stanowisko prezydenta w niedzielnych wyborach, Daniel Ortega powiedział na wiecu w Managui kończącym kampanię przedwyborczą, że naród Nikaragui musi być przygotowany na inwazję amerykańską.

Kandydat na stanowisko wiceprezydenta, Sergio Ramirez powiedział na konferencji prasowej w Managui, że partie opozycyjne nie wezmą udziału w wyborach na wyraźne

zyczenie Stanów Zjednoczonych. Ramirez oświadczył, że rząd nikaraguański chce porozumienia z rządem USA i dodał, że USA muszą zaprzestać wysiłków mających na celu obalenie rządu sandinowskiego Ramirez oświadczył, że rząd sandinowski nie zamierza prowadzić rozmów z kontrrewolucjonistami.

Przemawiając do 300 000 osób zgromadzonych na wiecu w Managui Daniel Ortega zwrócił uwagę na amerykańskie prowokacje wobec Nikaragui.

Rokowania wiedeńskie

Stanowisko NATO uniemożliwia osiągnięcie porozumienia

(PAP) Już jedenaście lat trwają wiedeńskie rozmowy rozbrojeniowe prowadzone przez delegacje dziewiętnastu państw Europy i Ameryki Północnej w sprawie redukcji sił zbrojnych i zbrojeń w Europie środkowej. Przypomnieli ten fakt 31 października przewodniczący delegacji węgierskiej amb. Janos Petran, który jako jedyny zabrał głos na posiedzeniu plenarnym. Powiedział, że mija właśnie jedenasta rocznica od dnia, kiedy przedstawiciele 19 państw rozpoczęli rozmowy, których celem było i jest osiągnięcie porozumienia w sprawie obniżenia pulpy potencjału militarnego w Europie środkowej.

Przedstawiciel Węgier z ubolewaniem stwierdził, że dotychczas nie udało się osiągnąć takiego porozumienia w Wiedniu. Jedną z głównych przyczyn jest to, że państwa NATO stale dążą do znie-

kształcenia mandatu tych rozmów. Dotyczy to np. opuszczenia przez nie w ich ostatnich propozycjach takiego zasadniczego problemu jak sprawa redukcji uzbrojenia w przyszłym porozumieniu i próby przeniesienia głównego akcentu na kwestię tzw. środków towarzyszących.

Dziennik „Christian Science Monitor” opublikował artykuł profesora Hofmana (Uniwersytet Minnesota) wyrażający ostrą krytykę stanowiska administracji USA w wiedeńskich rokowaniach w sprawie redukcji sił zbrojnych i zbrojeń w Europie środkowej. Zdaniem autora, jedynym celem propozycji amerykańskich opracowanych w Białym Domu i w Pentagonie przez grupę roboczą Parle’a było utrzymanie impasu w rokowaniach wiedeńskich.

Zbliża się 67 rocznica Rewolucji Październikowej

Dokończenie ze str. 1

śledzonym. W tym samym dniu pracownicy Zakładów Przemysłu Metalowego „H. Cegielski” zbiegli na akademię zorganizowaną przez KZ PZPR i TPRP.

Różne środowiska społeczne i zawodowe przygotowały szereg ciekawych imprez — akademii i wieczornic, wystaw, konkursów, przeglądów filmów, plakatów i książek, spotkań.

6 listopada rozpoczną się Dni Filmu Radzieckiego, w czasie których zaprezentowane zostaną filmy premierowe oraz interesujące powtórki. Odbydą się od 7 do 9 listopada koncerty chóralne

„Przyjaźń w pieśni” z udziałem większych orkiestr chóralistycznych w kraju, w tym również Poznania. Ich organizacją podjęła się Akademia Muzyczna i Polski Związek Chórów i Orkiestr w Poznaniu. Już dzisiaj natomiast Artystyczna Drużyna Harcerska „Rataje” reprezentuje w Osiedlowym Domu Przyjaźni „Trojka” na Osiedlu Manifestu Lipcowego program artystyczny pt. „Wieczór przyjaźni”.

Również, jak każdego roku, delegacja społeczeństwa poznańskiego 7 listopada w rocznicę wybuchu Rewolucji Październikowej złoży wieńce i kwiaty pod pomnikami Bractwa na Cytadeli i gen. broni K. Świerczewskiego na Grunwaldzie. (bg)

Podziwiani?

Dokończenie ze str. 3

cowniczej, bądź wręcz łamania prawa.

Zapewne nie dostaje w tych rozmowach refleksji na temat własnej, za daleko posuniętej tolerancji wobec nie właściwych postępów współtowarzyszy pracy, lub współobywateli. Lecz owa szczególna tolerancja, albo wręcz przyjmowanie oczu, mają swoją przyczynę. Jest nią niedowierzanie, że czyjś sprzeciw, czyjaś otwarta reakcja na niezręczność, czyjś alarm spowodowany dostrzeżoną nieuczciwością — dadzą pożądany skutek, czy też (o co nie trudno) obróca się one przeciwko ujawniającemu zło.

Różnie w podobnych sytuacjach bywało. I jeszcze nie zawsze sprawę przyjmują bieg właściwy — pod względem tempa, jednoznaczności załatwiania oraz wyciąganych

konsekwencji. Nie można wszakże wyciągać z tego obojętniejszego wniosku, że niczego zdziałać się nie da, więc wszystko niechaj pozostanie bez zmian.

Porządnym człowiekiem — temu staromodnemu trochę określeniu trzeba na nowo przydać znaczenia. To powinno brzmieć dumnie. Przykładność, uczciwość, prawdomówność, nabór najwyższej ceny. Właśnie ludzie żyjący z należnych im zarobków, częstokroć z trudem bilansujący swe dochody z zaspokajaniem podstawowych potrzeb — zasługują na poważanie. Być porządnym człowiekiem — tego powinno się pragnąć. Ale zarazem to musi się opłacać. Tacy bowiem pracownicy są sługą przede wszystkim na dostrzeżenie ich, na uznanie, na wyróżnienia moralne i materialne. Upiwające lata

sport-sport-sport-sport-sport

Rywal Górnika Wałbrzych

Piłkarze Lecha z szansami na pozycję lidera

W niezbyt dobrych nastrojach piłkarze wznowią w sobotę i niedzielę rozgrywkę ligową. Mecz eliminacyjny mistrzostw świata z Albanii nie przyniósł spodziewanego zwycięstwa i kibice są trochę rozczarowani. Nie wpłynęło to chyba jednak na zainteresowanie pojedynkami ligowymi. Ze względu na mecze międzypaństwowe, w październiku były przerwy w rozgrywkach i sympatycy piłki stęsknili się za występami swych drużyn.

Mistrz Polski — Lech gościć będzie w niedzielę (początek o godz. 12) Górnika Wałbrzych. Spotkanie tych drużyn jesienią ubiegłego roku było szlagierem kolejki. Wałbrzyszanie kroczyli od zwycięstwa do zwycięstwa, a Lech też znajdował się w ścisłej czołówce. Poznaniakom nadal wiedzie się dobrze, ale górnicy spisuują się znacznie słabiej. Faworytami będą gospodarze, ale środowy mecz w Mielcu udowodnił chyba wszystkim, że faworyt wcale nie musi zwyciężyć. Należy się liczyć z bardzo ambitną grą wałbrzyszan, którzy bronią się

przed spadkiem i punkt wywalczony w Poznaniu byłby dla nich bardzo wartościową zdobyczą. Trener Łazarek może mieć nieco kłopotu z zestawieniem składu. Nie wiadomo bowiem, czy będą mogli zagrozić Jakolcewicz, Kofnył i Łazarek (z powodu kontuzji) oraz Niewiadomski, który we Wrocławiu otrzymał żółtą kartkę.

Lech zaś walczyć będzie nie tylko o punkty, ale także o fotel lidera. Przy pomyślnym układzie poznaniacy mają szansę na objęcie przodownictwa w tabeli. Obecny lider — Legia jedzie bowiem do Łodzi na mecz z Widzewem i nie można wykluczyć, że gospodarze przerwą serię zwycięstw wojskowych. Ten mecz zapowiada się najciekawiej. Wiele emocji powinien przynieść również pojedynek Wisły z Górnikiem Zabrze. W pozostałych meczach zestaw par jest następujący: Ruch — Śląsk, Radomiak — Motor, Pogoń — Bałtyk, Zagłębie — ŁKS, Lechia — Katowice.

W II lidze Olimpia wyjeżdża na mecz z Victorią Ja-

worzo. Przed tygodniem w turnieju rozgrywanym na Gólcinie gwardziści na tie-silnych rywali zaprezentowali się bardzo dobrze. Czy jednak równie skuteczną grę jak w meczu z Lechem zademonstrują w Jaworznie? Liga rzadzi się jednak innymi prawami niż towarzyskie konfrontacje. Victoria zajmuje odległą pozycję i bardzo potrzebuje punktów. Olimpia wcale nie będzie miała łatwego zadania.

III liga przynosi nam ostatnio znacznie więcej powodów do zmartwień niż radości. Katastrofalnie zwłaszcza gra Warta. „Zieloni” w ostatnim meczu rundy jesiennej grali w Nowogrodzie z Fądomem. Jeżeli tam nie zdobędą punktów, szansę na uchronienie się wiosną przed degradacją będą znikome. Majacy największy dorobek z poznańskich drużyn Grunwald zmierzy się na własnym boisku z Czarnymi Zagan, zaś rezerwy Lecha również przed własną widownią spotkają się ze znacznie silniejszym rywalem — Celulozą Kostrzyn.

(wil)

Tym razem w lidze koszykarek

Lech — Wisła znów pojedyńkiem na szczycie

Dwa tygodnie temu awizowaliśmy mecz Lech — Wisła jako wydarzenie kolejki w lidze koszykarek. Spotykały się bowiem drużyny, które nie doznały porażki. Teraz historia jest analogiczna, tyle tylko, że dotyczy drużyn żeńskich. Po czterech kolejkach spotkań właśnie lechitki i wiślaczki są jedynymi zespołami, które nie schodziły jeszcze w bieżącym sezonie z parkietu pokonane. Ten kto wygra będzie samodzielnym liderem.

Wprawdzie krakowianki bronią mistrzowskiego tytułu, ale lechitki nie są bez szans na zwycięstwo w tym pojedynku. Wisła gra bowiem w składzie nieco słabszym niż przed rokiem i jej zwycięstwa nie są tak przekonujące jak w ubiegłym sezonie. Atutem tej drużyny jest silny duet rozgrywających Seweryn — Starowicz, a także niezwykle skuteczna w walce pod tablicami Jaskurzyńska. Czy trenerowi Grendzie uda się w jakimś sposobie zneutralizować poczynania tych zawodniczek, których gra stanowi o obliczu krakowskiej drużyny? Ze względu na

czwartkowy występ wiślaczek w Pucharze Europy mecz ten rozegrany zostanie dopiero w niedzielę o godz. 18.

Koszykarki AZS, które w tym sezonie dostarczyły już wielu miłych wrażeń, grać będą w Szczecinie z Czarnymi. Ten zespół jak na beniaminka może poszczycić się świetnym bilansem — 3 zwycięstwa przy 1 porażce. Takim samym dorobkiem legitymują się także akademickie Zapowiadają się więc wyrównana walka. Oby większe doświadczenie poznanierek okazało się czynnikiem decydującym.

Koszykarze Lecha mają drugi z rzędu mecz wyjazdowy. W Sosnowcu z Zagłębiem przegrali nadspodziewanie wysoko. Czy zdołają się zrehabilitować w Wałbrzychu? Górnik nie reprezentuje już tej klasy co dwa lata temu, ale nadal zalicza się do trudnych przeciwników. Wałbrzyszanie na swoim boisku przegrali dwa kolejne mecze z Wisłą i Zagłębiem, więc teraz dołożą wszelkich starań, by uniknąć trzeciej porażki. Lech ma jednak też o co walczyć. Za-

Górnikiem przemawia atut własnego boiska, za poznania kami bardziej wyrównany skład. Mecz ten da odpowiedź czy wpadka w Sosnowcu była dla mistrza Polski tylko przysłowiowym wypadkiem przy pracy.

W II lidze koszykarki kolejną szansę na odniesienie pierwszego zwycięstwa mieć będą akademickie. Zmierzą się one z AZS Koszalin, któremu też wiedzie się kiepsko i może poszczycić się tylko jedną wygraną. Jeżeli i tym razem poznaniacy nie zdołają zwyciężyć, to ich szanse na utrzymanie się w II lidze będą minimalne. Koszykarze Stali Ostrowi powinni rozstrzygnąć na swoją korzyść spotkanie ze Spółnią Gdańsk, natomiast Polonia Leszno jest praktycznie bez szans w wyjazdowym pojedynku z Wybrzeżem Gdańsk. W II lidze koszykarek na własnym boisku wystąpią rezerwy Lecha i będą faworytami w meczu ze Starciem Gdańsk. Trudne zadanie oczekuje Olimpie, która w Łodzi grać będzie z Widzewem.

(wil)

Chodzież zobaczy najlepszych przełajowców

Podobnie jak w poprzednich latach wkrótce rozegrane zostaną zawody o Grand Prix redakcji „Dziennika Ludowego” w kolarstwie przełajowym. Odbędzie się cztery wyścigi i ich łączne wyniki zdecydują o zwycięstwie cennego trofeum. Jeden z wyścigów odbędzie się w Chodzieży, mieście, które obchodzi obecnie 550-lecie.

Kolarze przełajowcy zainaugurują zmagania 7 listopada w Bieganowie, gdzie przy miejscowym PGR działa klub Bizon. Następnego dnia zawodnicy ścigać będą w Ślubicach. Po dniu przerwy — 10 bm. rozegrany zostanie

wyścig w Chodzieży, a imprezę zakończy rywalizacja w Gorzowie.

Do udziału w imprezie zgłosili się wszyscy najlepsi zawodnicy w Polsce z Grzegorzem Jaroszewskim, Janem Wiejakim i Edwardem Piechem. Oprócz Polaków na starcie staną reprezentanci Austrii, CSRS (zaliczani do ścisłej czołówki światowej), Danii, Holandii, RFN i Szwajcarii. Zawody odbywać się będą zarówno w kategorii seniorów jak i juniorów. Wyścigi tych ostatnich rozpoczynać się będą o godz. 13, a w godzinę po nich na trasę wyruszą seniorzy. (wil)

Rośnie nowy mistrz szabli

Wielce zmartwiony był trener szablistów poznańskiego AZS Leszek Tylikowski, gdy dowiedział się, że mistrz tegorocznej XI Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży — J. Huchwałda, krótko po osiągnięciu swego życiowego sukcesu, wraz z rodzicami

i równie uzdolnionym sportowem bratem wyjechał na stałe z Polski. Młody szkoleniowiec nie zalał jednak rąk, lecz zabrał się do jeszcze bardziej intensywnej pracy, której efekty są już widoczne. Kilka dni temu odbył się w Katowicach ogólnopolski turniej juniorów młodszych, w którym bezkonkurencyjny okazał się szablista poznańskiego AZS — Witold Warzych. W półfinale pokonał on Postka (AZS Warszawa) 10:6, a w finale Mazurka (Jagiellonia Białystok) 10:5. (wil)

Rugbiści kończą sezon

Ostatnią kolejkę spotkań rozgrywa rugbisi I ligi. Poznania w bieżącym sezonie spisywała się słabo, ale na szczęście zdołała sobie zapewnić ligowy byt. W ostatnim swym występie spółdzielcy zmierzają się z Orkanem Sochaczew, zespołem który ma jeszcze szansę na medalową lokatę. Poznania z szóstego miejsca wyżej już nie awansuje, ale w przypadku porażki może je jeszcze utracić. Sądymy, że do tego nie dojdzie, że poznaniacy zmobilizują się i miłym akcentem zakończą ligowe zmagania. (wil)

Zwycięstwo W. Fibaka w Sztokholmie

(PAP) W drugiej rundzie gry podwójnej turnieju tenisowego Grand Prix w Sztokholmie, Wojciech Fibak i Sandy Mayer wygrali z parą Joao Soares, Andy Kohlberg 6:7, 7:6, 7:6. Niespodzianką turnieju debiutowo było zwycięstwo pary „weteranów” „Vijay Amritraj, Ilie Nastase nad faworytami debia” Peterem Flemingiem i Johnem McEnroe 7:6, 2:6, 6:3.

Meksyk gotowy do piłkarskich MŚ

(PAP) Meksyk jest gotowy do piłkarskich mistrzostw świata w 1986 r. Niedawno odbyło się wspólne posiedzenie komitetu organizacyjnego mistrzostw i przedstawicieli FIFA, podczas którego m.in. zatwierdzono listę 12 stadionów-aren turnieju „Mexico-86”.

Kolejne posiedzenie komitetu organizacyjnego mistrzostw odbędzie się 28 listopada w Zurichu. Podane zostaną wówczas do wiadomości godziny rozpoczęcia meczów.

Polscy brydżyści na drugim miejscu

(PAP) Po kolejnych grach na olimpiadzie brydżowej w Seattle reprezentanci Polski spadli na 2. miejsce, przegrywając m.in. z Kanadą. Prowadzenie objęła Austria — 214 pkt, która w grupie „A” wyprowadziła Polskę — 200 pkt., Francję, Danię, Holandię, W. Brytanię, Japonię i Kana-
dę.

Mistrz Polski przeciwnikiem szczypiornistów Poznania

Poznańskie perwuszoligowe zespoły szczypiornistów — Grunwald i Posnania nie rozpieszczają swych sympatyków. Mają w dorobku zaledwie po 8 punktów i sąsiadują bezpośrednio ze strefą spadkową. Posnania wprowadziła zebrała bardzo pochlebne recenzje za występy w Krakowie, ale cóż. Dwukrotnie przegrała różnicą jednej bramki i komplet punktów zdobył Hutnik. Teraz spółdzielcy wystąpią we własnej sali, lecz rywala będą mieli niezmierznie trudnego — mistrza kraju Wybrzeże Gdańsk. Gdańszczanie są bezwzględnie najlepszą polską drużyną. Dotychczas nie przegrali jeszcze żadnego meczu, stracili tylko jeden punkt i zdecydowanie przewodzą w tabeli. Waszkiewicz, Plechoć, Wenta czy Krowicki nie mają szancunku dla rywali, aplikując

im w każdym meczu po kilka bramek. Należy spodziewać się, że podobnie będzie również w Poznaniu. Posnania zapewne nie zrezygnuje z walki, ale każde inne rozstrzygnięcie jak dwa zwycięstwa Wybrzeża będzie dużą sensacją.

Niezmiennie trudne zadanie oczekuje również Grunwald. Grać on będzie na wyjeździe z AZS Warszawa, zespołem, który podobnie jak poznaniacy, jest zagrożony degradacją. Akademicy występują we własnej sali stając się dość zwarty monolit i imponującą walczącością. Mają też w swych szeregach dwóch dobrych strzelców — Fiedorowa i Rzewuskiego. Czy osłabiony Grunwald zdoła się im przeciwstawić. Podział punktów byłby sukcesem poznaniaków. (wil)

LISTOPAD	Huberta, Sylwii
Sobota	
3	Karola, Ogięta
Niedziela	
4	Słońce: 6.50—16.21 Słońce: 6.52—16.19

TEATRY

Sobota i niedziela

WIELKI — g. 19 Polski Teatr Tańca Balet Poznański
MUZYCZNY — g. 19 „Wiktorii i jej huzar”
POLSKI SCENA W MALARNI — g. 19 „Pulapka”
NOWY — niedz. g. 19 „Miłość, czyli życie, śmierć i zmartwychwstanie śpiewane: wyplakane i w niebo wzięte przez Edwarda Stachurę”

KINA

Sobota i niedziela

CHODZIEŻ Noteć: „Synteza” (pol.)
GNIĘZNO Lech: „Thais” (pol.); Polonia: „Kamienne tablice” (pol.)
GOSTYŃ: sob., niedz. „Ja cię trzymam, ty mnie trzymasz za brodkę” (fr.), niedz. „Wesele kruków” (pol.)
GRODZISK: „Kryk” (pol.), „Siedem piegów” (NRD)
JAROCIN: „Psy wojny” (amer.), „Ballada o królu Piechuchu” (pol.)
KALISZ Oaza: „Ghandi” (ang.)
KĘPNO: „Ja cię trzymam, ty mnie trzymasz za brodkę” (fr.)

KONIN Centrum: „Ostrze na ostrze” (pol.), „Psy wojny” (amer.); Górniki: „Dziabeł morski” (radz.), „Nie było słońca tej wiosny” (pol.)
KOSCIAN sob. niedz. „Niebiańskie dni” (amer.), „Księżniczka w oślej skórce” (radz.), niedz. „Czarny król” (pol.)
KROTOSZYN: „Czas dojrzewania” (pol.)
NOWY TOMYŚL: „Zwykli ludzie” (amer.), „Błękitna pletwa” (austral.)

OBORNIKI: sob., niedz. „Parzywa dwunastka” (amer.), niedz. „Ja i mój pies” (radz.).
OBZYCKO: „Szpital Britania” (ang.), „Piraci na Pacyfiku” (rum — fr.)
PIŁA Sokół: sob., niedz. „Ale kino” (amer.), niedz. „Tomcio Paluch” (pol.)
PLESZEW: „Czy leci z nami pi lot?” (amer.), „Wyjście awaryjne” (pol.), „Reksio i Jamnik” (pol.)
PNIĘWY: „Butsch Cassidy i Sundance Kid” (amer.)
RAWICZ: sob., niedz. „To tylko rock” (pol.), niedz. „O galgankowym smoku” (pol.)
SŁUPCA: „Przez dziurkę w ścianie” (pol.), „Czy leci z nami pilot” (amer.), „Synteza” (pol.)

SZAMOTULY: „Wspólnik” (fr.), „Skarb na wyspie”
SREM Klubowe: sob., niedz. „Ko mandosi z Nawarony” (ang.), niedz. „Motyle” (pol.); Sionko: sob., „Seksmisja” (pol.), sob., niedz. „Na tropie kłusownika” (czech.)
ŚRODA: „Najlepszy kumpel” (amer.), „O dzielnych kowal” (czech.)
TRZCIANKA: sob., niedz. „Gang sterzy szos” (kanad.), „Tropiciel” (NRD), niedz. „Pies, kot i... plecak” (pol.)
WRONKI: sob., niedz. „Wieża Brubaker” (amer.), niedz.

„Przygody robotka chrobotka” (pol.)
WRZEŚNIA: sob., niedz. „Dziecko Rosemary” (amer.), „Marynia” (pol.), niedz. „Poszukiwacz zła” (pol.)
WSCHOWA: sob., niedz. „Psy wojny” (amer.), sob., „Podarunek czarnego księcia” (radz.), niedz. „Poważne zmartwienie”

RADIO

SOBOTA

Z PROGRAMU I: 9 — Cztery pory roku; 12.30 — Pieśni murzyńskie; 14.05 — Rytm — magazyn muzyczny; 16.05 — Merkuriusz; 17.30 — Muzyka z filimoteki; 18 — „Matysiakowie”; 21.05 — Radiowy Tygodnik Kulturalny; 23.25 — Zaproszenie do tańca
Wiadomości: 1, 2, 3, 4, 5, 5.30, 6, 7, 8, 9, 10, 12.05, 14, 16, 19, 20, 22, 23

Z PROGRAMU II: 8.10 — Stereofonizacja archiwum polskiej piosenki II — Zawsze po jedenaście; 14.10 — Co jest grane — pytania; 16 — Wielkie dzieła, wielcy wykonawcy; 18.30 — Muzyka na galerii „dwójki”; 22.10 — Studio Stereo zaprasza; 0.45 — Miesiąc — listopad
Wiadomości: 6, 8, 13, 17, 20.45, 0.50

Z PROGRAMU III: 6 — Zapraszamy do Trójki; 11.15 — Wokół muzyki latynoskiej; 15.45 — Podróże reporterów; 16 — Zapraszamy do Trójki; 18 — Nasza Polska reporterka — Kielec; 20 — Lista przebojów programu III; 23 — Zapraszamy do Trójki
Wiadomości: 7, 8, 9, 12, 15, 16, 17, 18, 22.05

Z PROGRAMU IV: 8.10 — Czołówek w swoim „M”; 10.30 — Wadecum słów i znaczeń — kicz; 14.30 — Powiedzieć wiersz; 16.05 — Z mikrofonem po kraju; 17.20 — Drugi stan czyli o mieszczanach dawnej Polski; 22 — Bezsenność — reportaż; 22.25 — Historia krakowskiego jazzu
Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50

AUDYCJE Z PAZNANIA: 8.05 — Radioexpress na dzień dobry; 13.05 — W kregu kultury wielkiej; 17.05 — Omówienie programu; 17.10 — Radioexpress; 17.20 — Na poznańskiej antenie
NIEDZIELA

Z PROGRAMU I: 7.15 — Muzyka w rannych pantoflach; 10.30 — Radiowy Teatr dla Dzieci — „Rada leśnego lekarza”; 13.15 — Klasyki operetki; 14.30 — „W Jezioranach”; 16 — Wesoły autobus; 18 — Dialogi historyczne; 19.50 — Siadem naszych interwencji; 21.05 — Polskie rodowody; 23.25 — Jazz dla wszystkich
Wiadomości: 1, 2, 3, 7, 12.05, 19, 20, 23

Z PROGRAMU II: 9.15 — Moskwa — miasto poetów i magów; 12 — Muzyka dla kolekcjonerów; 15 — Chopinowskie płyty B. Dąbrowskiej; 15.35 — Piosenki na telefon; 17.05 — Radiowa biblioteka muzyczna; 18 — G. Verdi — „Aida”; 22.30 — Astrud Gilberto — „The Girl from Ipanema”;
Wiadomości: 7, 13, 17, 21, 0.55

Z PROGRAMU III: 8.10 — Komu piosenkę; 13.05 — Niech gra muzyka; 15 — Życie na gorąco; 16 — Dzieła, interpretacje, na-

grania; 18.31 — Wariacje na temat; 19.05 — Baw się razem z nami; 21 — Kocham cię grodzie mój Piotrowy; 23 — Zapraszamy do Trójki;
Wiadomości: 7, 13, 19

Z PROGRAMU IV: 9 — Transmisja mszy rzymsko-katolickiej z kościoła Św. Krzyża w Warszawie; 13.30 — Pieśń romantyczna; 16 — Socjologia i życie potoczne; 18 — Nabożeństwo Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego; 20.20 — Miłość szkolna;
Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50

AUDYCJE Z POZNANIA: 7.40 — Muzyka dla nagrywających; 8.30 — Jak minął tydzień; 8.40 — Wiadomości sportowe; 10.15 — „Z płyt ku na niedzielę”; 10.45 — Literatura naszych czasów — laureat nagrody Nobla Jaroslav Seifert; 11.10 — Muzyczny relaks; 11.20 — Recenzja literacka F. Fornalczaka o książce G. Górnickiego „Bitwa szalala do wieczora”; 12.30 — Poznański koncert żywych; 13.05 — Transmisja II połowy meczu piłki nożnej Lech Poznań — Górnik Wałbrzych; 21.05 — Sportowy kwadrans.
Na poznańskiej fali

Polskie Radio Poznań proponuje w przyszłym tygodniu wysłuchanie m.in. następujących pozycji programu lokalnego

„Głos Wielkopolski” — redaktorzy w województwach:

KALISZ ul. Kazimierzowska 4 tel. 762—50;

KONIN pl. PZPR 5 tel. 266—67;

LESZNO ul. Słowiańska 33, tel. 20-60-69

PIŁA ul. Okrzei 7a, tel. 226—30.

„Czy liczy się robotnicze zdanie” — rozmowa z A. Olejniczakiem ze „Stomila” — robotnikiem i działaczem społecznym. Odpowiada on na pytanie — czy może wpływać na to, co się w zakładzie dzieje.

środa, 7.11, godz. 18.

„O potrzebie społecznego zainteresowania” — trwa kampania sprawozdawczo-wyborcza do samorządu mieszkańców. W jej trakcie wiele się dyskutuje o potrzebie społecznej aktywności... i właśnie na ten temat mówią w audycji działacze samorządu.

czwartek, 8.11, godz. 18

„Żywa woda” — reportaż przedstawiający twórcę Instytutu Balneologicznego, niedawno zmarłego prof. Józefa Jankowiaka, oraz ważne problemy ochrony środowiska naturalnego.

sobota, 10.11, godz. 18.

Ponadto w pr. I CZTERY PORY ROKU — w dniach od 8 do 10.11 w Poznaniu odbędzie się III Ogólnopolska Giełda Wczasów. Dzień nikarzy Rozgłośni Poznańskiej w bezpośrednich relacjach z giełdy przedstawia aktualną sytuację na rynku wczasów, a także inicjatywy i możliwości w dziedzinie zaopiekania tanich i różnorodnych form wypoczynku.

sobota, 10.11, godz. 9 pr. I.

Sobota 3 XI

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 7.00, 7.30;

8.30 — „Tydzień na działce”;
9.00 — „Sobótka” oraz film produkcji NRD „Chłopak z charakterem”;
10.30 — DT — Wiadomości;
10.40 — Historia dramatu polskiego — Roman Brandstaetter „Król i aktor” reż. Ignacy Gogolewski;
12.00 — Telewizyjny Koncert Zyczeń;
12.30 — „Kamienie mówią po polsku”;
13.00 — Poradnik rolniczy;
13.30 — „Piosenka 83” (1) — program rozrywkowy TV ZSRR;
14.00 — „Do zwycięstwa” — „Kryż Grunwaldu dla najmłodszych żołnierzy”;
14.30 — Piosenki;
14.40 — Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej;
15.00 — DT — Wiadomości;
15.10 — Film krajoznawczy;
15.30 — „Trybuna sejmowa”;
16.00 — „Mściciele, obrońcy i raperzy” (5) — „Alarm dla Reichenfelda” — serial prod. NRD;
17.00 — „Brzmienie ciszy” — polski film dok.;
17.20 — Magazyn sportowy — I liga piłki nożnej;
18.10 — Losowanie Dużego Lotka;
18.20 — „Pegaz”;
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Życie w krajobrazie”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Ostateczny termin” — film sens. prod. USA;
21.25 — „Na żywo”;
21.55 — Studio sport — wiadomości sportowe;
22.10 — Program artystyczny;
22.55 — Kino nocne „Trzeba żyć ryzykownie” — francuski film fab.

PROGRAM II

NURT — 11.25, 11.55, 12.55;
13.00 — DT — Wiadomości;
13.10 — Filharmonia „Dwójki” koncert wiolonczelisty radzieckiej Natalii Gutman;
13.55 — „Jubileusz” (historia radzieckiej animacji);
14.25 — Zmierzch nad Brahmaputą;
15.15 — „1500 sekund wielkiego sportu”;
16.40 — „Przyjaźń nutami pisaną” quiz muzyczny;
16.40 — Śpiewa Ludmiła Gurczenko — recital gwiazdy filmu, teatru i estrady;
17.10 — „Gorąca linia”;
17.40 — „Ciało bez tajemnic” (5) — „Serce” — film dok. prod. ang.;
18.30 — Spotkania z kulturą;
19.00 — Na antenie „Dwójki”;

19.15 — „Łebki i ogonki” — serial dok. prod. ang.;
19.30 — Dziennik (dla niesłyszących);
20.00 — „Ze sztuką na ty” (spotkanie ze sztuką radziecką);
21.30 — „Tydzień w polityce”;
21.40 — Kino dorosłych „Ogród Wenus” (1) — serial prod. hiszp.;
22.20 — DT — Wiadomości;
22.25 — Deszcz. Widowisko poetyckie;

Niedziela 4 XI

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30;

7.00 — Wszelchnia rodziny wiejskiej;
7.45 — „Po gospodarstwu”;
8.20 — „Tydzień”;
9.00 — „Telereanek” oraz film prod. pol. „6 milionów sekund” (10) — „Latające świadectwo”;
10.30 — DT — Wiadomości;
10.35 — „Wielkie miasta świata” — „Leningrad” — film dok. prod. francuskiej;
11.30 — „Na krawędzi słowa” — przegląd humanistyczny;
11.55 — „Siedem anten”;
12.55 — „Kraj za miastem”;
13.20 — „Kroniki lat pierwszych”;
14.05 — Teatr dla dzieci — Aleksander Puszkina „Bajka o rybaku i złotej rybce”;
14.40 — „Kantele” — film dok. prod. ZSRR;
15.00 — DT — Wiadomości;
15.15 — Telewizyjny Koncert Zyczeń;
16.00 — Magazyn sportowy; — I liga piłki nożnej;
16.50 — „Pod zwrotnikiem Koziorożca” (1) — film psychologiczny — obyczajowy prod. austral.;
17.50 — „Kulis wielkiej polityki”;
18.20 — „Antena”;
19.00 — Wieczorynka;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Mansfield Park” (2) — film prod. ang.;
20.55 — „Klub międzynarodowy”;
21.30 — Sportowa niedziela;
22.00 — DT — Wiadomości;
22.05 — Film.

PROGRAM II

10.25 — „Mansfield Park” (2) — film prod. ang. (dla niesłyszących);
11.20 — „Żyją wśród nas” — wojskowy pr. dok.;
11.50 — DT — Wiadomości;
12.00 — „Kwadranś z hejnałem” — Królewskie groby — cz. 2;
12.15 — „Aerobic”;
12.30 — Pieśni Modesta Musorgskiego i Sergiusza Rachmaninowa — śpiewa Leonard Andrzej Mróz, akompaniuje Jerzy Marchwiński;
13.00 — „Kino—Okno”;
14.00 — „Wielka gra”;
15.10 — Kino familijne „Nie skończona lekcja” (2-ostatni) film prod. TV ZSRR;
16.15 — „Jutro poniedziałek”;
16.40 — „Tamte dni, tamte noce” — wiersze i ballady Bulata Okudźawy w wykonaniu Sławy Przybył

skiej, Wojciecha Siemiona, Romana Ziemiańskiego;
17.15 — Wywiady Ireny Dzińskiej — rozmowa z prof. J. Tymowskim;
17.45 — Film dokumentalny;
18.20 — „Grabież kultury” — „Totalna grabież”;
19.00 — „Bogowie czterech stron świata” — Dzinizm;
19.30 — Dziennik (dla niesłyszących);
20.00 — Studio sport — I liga piłki ręcznej mężczyzn i I liga siatkówki kobiet;
21.00 — „Okolice literatury” — Lew Tołstoj — „Życie rodzinne w Jasnej Polanie”;
21.30 — Wielkie filmy małego ekranu „Szpital na peryferiach” (15) — „Stan odmienny” — serial prod. CSRS;
22.40 — DT — Wiadomości;
22.45 — „Mrówkowiec” — pr. publ.

Poniedziałek 5 XI

PROGRAM I

TTR — 13.30, 14.00;

NURT — 15.50;

16.25 — DT — Wiadomości;
16.30 — „Encyklopedia TDC” — Kosmos;
16.55 — „Zwierzyńiec”;
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — Telewizyjny Informator Wydawniczy;
17.45 — „Album chopinowski” — „Jak grał Chopin”;
18.20 — „Między polem a stołem”;
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Echa stadionów”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka;
20.15 — Teatr Telewizji na świecie „Czytając od nowa” reż. G. Towstonogow i D. Szwarz, spektakl przygotowany przez Akademicki Wielki Teatr Dramatyczny im. Maksyma Gorkiego z Leningradu;
21.40 — DT — Komentarze;
22.05 — „Nasz wiek” — przed kongresem intelektualistów;
22.45 — Złota Tarka 84 — „Umbrella jazzman”;
23.10 — DT — Wiadomości;

PROGRAM II

18.00 — Dzień Radziecki w Teatrze Polskiej;
18.05 — BAM — „Złoty pierścień”;
18.10 — „Listy z tajgi” — felieton filmowy;
18.20 — „Plany i życie”;
18.30 — Teleskop;
19.00 — BAM;
19.10 — Syberia na ekonomicznej mapie świata;
19.30 — Dziennik telewizyjny;
20.00 — Szósta część świata — reportaż filmowy;
20.20 — BAM — „Złoty pierścień”;
20.25 — Apteka w plenerze;
20.40 — Umowa „2000 rok”;
21.00 — Na spotkanie nowego roku;
21.15 — DT — Wydarzenia i telefon „Dwójki”;
21.30 — Jakucja — reportaż filmowy;
21.35 — Syberia tańczy i śpiewa;
21.50 — „Praca na zaliczenie” — radziecki film fabularny;

Wtorek 6 XI

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00;
Dla szkół — 8.10 historia kl. 5; 9.00 matematyka kl. 1; 11.00 j. polski kl. 4 lic.; 11.55 biologia kl. 6; 12.50 matematyka kl. 1;
9.55 — Film dla 2 zmiany — „Popielec” (4) — „Dymy” — film TP, reż. Ryszard Ber;
10.50 — DT — Wiadomości;
16.25 — DT — Wiadomości;
16.30 — Dla dzieci: „Michałki”;
16.55 — Program aktualny;
18.40 — „Kram”;
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Klinika zdrowego człowieka”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka;
20.15 — „Popielec” (4) — „Dymy” — film TP, reż. Ryszard Ber, wyst.: Tomasz Dedek, Bożena Adamkówna, Alicja Jachiewicz, Mirosław Skupin i inni;
21.10 — Z filmoteki 40-lecia „Biała lokomotywa” — „Czternasty odcinek”;
21.55 — DT — Komentarze;
22.20 — „Życie jak ballada” — program o Włodzimierzu Wysockim;
22.40 — DT — Wiadomości;

PROGRAM II

16.00 — „W obronie własnej” — „Petrochemiczne zagrożenie”;
18.30 — Teleskop;
19.00 — Teleturniej 33;
19.20 — Przeboje „Dwójki”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Gorąca linia”;
20.15 — „Salon muzyczny” — debiuty muzyczne — Tartnow;
21.15 — DT — Wydarzenia — telefon „Dwójki”;
21.30 — Literatura i ekran — „Wygnanie” (3) — „Faszyści” — serial TV RFN;
22.30 — „Utrwalić ślad” — warszawskie pożegnania;
23.00 — DT — Wiadomości;

Środa 7 XI

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00;
NURT — 15.25;

7.55 — Defilada wojskowa z Moskwy z okazji 67 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej;
10.00 — film dla 2 zmiany — „Teraz i w każdą godzinę” — polski film fab.;
10.50 — DT — Wiadomości;
16.00 — „Krag”;
16.25 — DT — Wiadomości;
16.30 — Dla dzieci: „Tik-Tak”;
16.55 — Europejskie puchary piłkarskie Widzew Łódź — Borussia Mönchengladbach — w przerwie ok.
17.45 — DT — Wiadomości;
18.50 — Losowanie Małego Lotka i Express Lotka;
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Zakochani w ziemi”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka;
20.15 — „Czerwone dzwony” (2) — „Widziałem narodzin nowego świata” — film

prod. radziecko-meksykańsko-włoskiej reż. Siergiej Bondarczuk;
22.25 — DT — Komentarze;

PROGRAM II

18.00 — „Filmowy świat etnografii” (5) — „Góralskie obyczaje”;
19.30 — Teleskop;
19.00 — Zespół Pieśni i Tańca Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej;
19.20 — Przeboje „Dwójki”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Za kierownicą”;
20.15 — „Tam, gdzie pieprz rośnie” (24) — „Moje życie — wielka przygoda”;
21.05 — „W strzeleckim stepie” — radziecki film przyr.;
21.15 — DT — Wydarzenia — telefon „Dwójki”;
21.30 — Europejskie puchary piłkarskie Wisła Kraków — Fortuna Sittard;
23.05 — DT — Wiadomości;

Czwartek 8 XI

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00;

Dla szkół — 8.10 geografia kl. 8; 9.00 praca-technika kl. 3; 11.00 praca-technika kl. 4; 11.55 j. polski kl. 7; 12.50 praca-technika kl. 3;
10.00 — Film dla 2 zmiany — „Posterunek przy Hill Street” (3) — film seryjny prod. USA;
16.25 — DT — Wiadomości;
16.30 — „O mnie, o tobie, o nas” — magazyn szkolny oraz film z serii „Tata, mama i ja” (3) — „Aniczka — obiekt doświadczalny”;
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „Interstudio”;
17.55 — „Człowiek dla człowieka” — magazyn krwio dawców PCK;
18.05 — „Patrol”;
18.30 — „Sonda”;
19.00 — Dobranoc;
19.10 — „Mieszkać” — wszech nicia budowlana;
19.30 — Dziennik;
20.00 — Publicystyka;
20.15 — „Posterunek przy Hill Street” (3) film prod. USA;
21.05 — „Gdy Polska wybiła się na niepodległość” — program dok.;
21.35 — DT — Komentarze;
22.00 — „Świat z bliska”;
22.40 — Studio sport — Klubowy Puchar Europy w hokeju na lodzie;
23.20 — DT — Wiadomości;

PROGRAM II

18.00 — „Krajobrazy kultury”;
18.30 — Teleskop;
19.00 — „Podaj łapę” — O wystawach na wystawie;
19.20 — Przeboje „Dwójki”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Gorąca linia”;
20.15 — Teatr Muzyczny na świecie „Co wieczór o zwykłej porze” — film TV ZSRR;

21.15 — DT — Wydarzenia, telefon „Dwójki”;
21.30 — „Lekcja”;
22.00 — „Obrona Sokratesa”, „Śmierć Sokratesa”;
22.55 — DT — Wiadomości;

Piątek 9 XI

PROGRAM I

TTR — 6.00, 6.30, 13.30, 14.00;

Dla szkół — 8.10 historia kl. 7; 9.00 wokół nas kl. 1-2; 11.00 domowe przedszkole; 11.55 j. polski kl. 8; 12.50 wokół nas kl. 1-2; 15.30 w szkole i w domu;

NURT — 15.50;

9.45 — Film dla 2 zmiany — „Odwieczny zew” (10) — „Dni i noce trwogi”;
10.50 — DT — Wiadomości;
16.25 — DT — Wiadomości;
16.30 — „Tylko dla orląt”;
16.55 — „Piątek z Pankracym”;
17.20 — DT — Wiadomości;
17.30 — „20 lat minęło” — „Zawodowcy” — reż. Feridun Erol;

18.15 — „Tele-go!”;
18.45 — „Zakątek Dobrej Nadziei”;

19.00 — Dobranoc;
19.10 — Program publ.;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Monitor rządowy”;
20.30 — „Odwieczny zew” (10) — „Dni i noce trwogi” — serial telewizyjny radzieckiej;

21.40 — DT — Komentarze;
22.10 — „Zawsze po 21-ej”;
22.50 — XXVI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jazowej „Jazz Jamboree 84”;
23.10 — DT — Wiadomości;

PROGRAM II

17.30 — „Oferty nauki polskiej”;
18.00 — „Spróbuj sam”;
18.30 — Teleskop;
19.00 — „Obyczaje codzienne” — „Tramwajowy savoir vivre”;
19.20 — Przeboje „Dwójki”;
19.30 — Dziennik;
20.00 — „Przyjechała telewizja” — po zejściu z areny;
20.15 — „Mądrej głowie” — reklama;
20.45 — „Jak się zdobywa kobiety” — prog. rozrywkowy;
21.15 — DT — Wydarzenia, telefon „Dwójki”;
21.30 — „Galerie świata” — Muzeum Rosyjskie w Leningradzie (9) — Aleksiej Wieniecjanow, Paweł Fiedotow i artyści ich czasów;
21.55 — Opowieści o miłości: „Panienka z dobrego domu wyrusza w świat” — amerykański film obycz., reż. Boris Sagal w roli głównej: Elizabeth Montgomery;
23.30 — DT — Wiadomości; (o-jz)

Za zmiany w programie — redakcja nie odpowiada.

ENIGMAT nr 29

Redaguje

WŁADYSŁAW FIRLIK

FIGURA MAGICZNA. W przedstawionym rysunku należy zbudować kwadrat magiczny, rozmieszczając w nim liczby od 18 do 26, ale oczywiście w taki sposób, aby suma wartości w każdym rzędzie poziomym, pionowym oraz na obu przekątnych wynosiła 66.

GUPIK
AKARA
RYBK I

KRYPTARYTM. Poszczególne litery należy zastąpić cyframi tak, aby zostało odtworzone dające. Jednakowym literom odpowiadają jednakowe cyfry, a różnym literom — różne cyfry. Warunek dodatkowy: w zadaniu nie może występować trójka.

13	9
6	18
52	48
45	?

BRĄKUJĄCA LICZBA. Liczby umieszczone w górnym prostokącie zostały zgrupowane w takim porządku nieprzypadkowo, lecz zgodnie z pewną zasadą.

Jeśli uda się wykryć regułę rządzącą tym układem, wówczas nie będzie najmniejszego kłopotu z uzupełnieniem pola ze znakiem zapytania w dolnym prostokącie.

Na rozwiązanie, przesłane wyłącznie na kartkach pocztowych z dopiskiem „Enigmat nr 29”, czekamy do piątku 9 listopada. Wśród osób, które nadesłają przy najmniej jedno prawidłowe rozwiązanie rozlosujemy trzy książki. Nasz adres: „Głos Wielkopolski”, skrytka pocztowa 1074, 60-959 Poznań.

ROZWIĄZANIE ENIGMATU
NR 28

KWADRAT MAGICZNY: prawidłowe rozwiązanie na zamieszczonej ilustracji.

KRYPTARYTM: 18639x3 = 55917.

TAJEMNICZY KWADRAT: w pustym polu należało wysować literę H.

2	1	3
3	2	1
1	3	2

W wyniku losowania nagrody w postaci książek otrzymują: Wiesław Kaczmarek, Poznań; Urszula Kuchta, Pniewy; Marian Dobski, Poznań. Nagrody wysła pocztą Wielkopolska Księgarnia Wyszykowa.